

امام رضا (ع) چگونه فتنه مأمون را خنثی کرد؟

صادق

هفته‌نامه | سیاسی، فرهنگی و اجتماعی | سال بیست و یکم | شماره ۱۰۵۰ | دوشنبه ۲۳ خرداد ۱۴۰۱ | ۱۳ ذی‌القعدة ۱۴۴۳ | ۱۳ ژوئن ۲۰۲۲ | ۱۶ صفحه

عضو هیئت علمی دانشگاه علم و صنعت در گفت‌وگو با صبح صادق
راه نجات صنعت خودرو شکستن انحصار است

۶
بازار

ثمانه اکوان

۷
جهان

علی حیدری

۲
سرمقاله

عدالت سیاسی

واکاوی صبح صادق از اقدام ایران در خاموش کردن دوربین‌های فراپدمانی در برابر صدور قطعنامه سیاسی شورای حکام

۲
نگاه

تعهد در برابر تعهد

۱۵
پاسدار

با حضور جانشین فرمانده کل سپاه
کشتی افراماکس ۲ به آب انداخته شد

اقیانوس‌ها در تسخیر افراماکس

۳-۵
پیوست

فتنه تعصب

صفحات ویژه برای سالگشت آغاز فتنه ۸۸

چگونه «انتخاب» به «تعصب» بدل شد؟!؟

چرا ادعای تقلب دروغ بود؟

امنیت غذایی

۸-۹
پرونده

نگاهی به بحران غذا در جهان و راه عبور از آن

عضو کمیسیون کشاورزی مجلس

خودکفایی غذایی با قوانین اصولی

سر مقاله

عدالت سیاسی

علی حیدری

نماد دبیر

سید محمود داعی چهره‌ای نام‌آشنا برای مردم، به‌ویژه اهالی رسانه و مطبوعات بود. این چهره بی‌ادعا و بی‌تکلف را در جلسات و محافل مدیران و دست‌اندرکاران رسانه به دفعات دیده بودم. مرحوم داعی به لحاظ خط و منشی سیاسی و جریانی در یک طیف سیاسی تعریف می‌شد؛ اما اصالت شخصیت و اعتقاد و پایور او به انقلاب اسلامی و امام خمینی (ره) موجب شده بود تا پس از دوران حیات امامراحل نیز تبعیت از رهبری را سرلوحه حرکت خود قرار دهد و تا پایان مقید به آرمان‌های انقلاب باشد. برخی ویژگی‌های رفتاری و اخلاقی آن مرحوم و سبب‌سیاسی و مبارزاتی‌اش به زیباترین شکل در پیام رهبر فرزانه انقلاب متبلور شد: «ایشان برخوردار از صفات نیک و پسندیده‌ای بودند: صفا و سلامت نفس، فروتنی و سادگی، پاکدستی و قناعت، ارادت عمیق و راسخ به امام بزرگوار و انقلاب و پایداری و وفا در دوستی و رفاقت. گذشته ایشانشان در عراق و ایران در دوران مبارزات هم فصل مُشع دیگری است که موجب رحمت و مغفرت الهی است؛ ان‌شاءالله.»

معظم‌له در جایگاه رهبر جامعه اسلامی که خود از پیشگامان نهضت از دوران مبارزه علیه رژیم ستمشاهی بوده، از یک سو شناخت دقیقی از چهره‌های سیاسی اصیل انقلاب دارند و از سوی دیگر تجربه سال‌های گذشته نشان می‌دهد، ایشان در فقدان شخصیت‌های سیاسی و انقلابی ... تنها به صدور پیامی بسنده نمی‌کنند و در موارد متعددی آنچه باید افکار عمومی بدانند و برای‌شان یادآوری شود، با دقت و تدبیر و بدون ملاحظه و مسامحه بیان می‌کنند. با این نگاه استفاده از چنین تعابیری در توصیف شخصیت حجت‌الاسلام داعی، نشان‌دهنده نهادینه بودن این ویژگی‌ها در آن مرحوم است و حکایت از انصاف و قدرشناسی رهبر معظم انقلاب از کسانی است که با هر سلیقه و گرایش به انقلاب اسلامی و مردم خدمت کرده‌اند. پس از درگذشت آقای داعی با وجود خبرهایی که از گوشه و کنار درباره گزینه‌های مدیریت مؤسسه و روزنامه اطلاعات به گوش می‌رسید، حکیم انقلاب در انتخابی شایسته یکی از چهره‌های نام‌آشنای عرصه علم، فقه و فرهنگ و رسانه، یعنی سیدعباس صالحی را به نمایندگی خود در مؤسسه و روزنامه اطلاعات و مدیر مسئول آن روزنامه منصوب کردند که از نظر سیاسی با مرحوم داعی همسو و دارای سوابق مبارزاتی و انقلابی است. اما نکته مهم در این انتخاب، نگاه و باور رهبر معظم انقلاب بر این اصل است که یک روزنامه‌ای تاکنون «نمایشگر» یکی از اصلاح‌نظام و انقلاب» بوده و «چند وجهی بودن نگاه‌ها و سلیق‌سیاسی در میان نخبگانی که در اعتقاد راسخ به انقلاب و نظام اسلامی مشتکند، وجود روزنامه‌ای با این خصوصیت را مفید و شاید الزامی می‌کرده و اکنون نیز آن‌چنان است.»

نوع نگاه حکیم انقلاب به جریان‌های سیاسی نشان‌دهنده اعتقاد و احترام ایشان به حضور و فعالیت سلیق‌مختلف در عرصه‌های اجتماعی و سیاسی و الزامات آن مانند داشتن رسانه برای بیان دیدگاه‌ها و نظرات‌شان به منزله یکی از اصول حکمرانی است. در نگاه کلان‌تر می‌توان این موضوع را با عنوان «عدالت سیاسی» نیز تجزیه و تحلیل کرد که یکی از شاخصه‌های مکتب امام(ره) است که رهبر معظم انقلاب خود مبین، مبلغ و استاد بزرگ این مکتب هستند.

نماینده ولی فقیه در سپاه در آیین تجلیل از عوامل اجرایی کنگره ۴ هزار شهید روحانی تشریح کرد

امام رضا(ع) چگونه فتنه مأمون را خنثی کرد؟

آیین تجلیل از متولیان اولین کنگره ۴ هزار شهید روحانی کشور همزمان با میلاد امام رضا(ع) با سخنرانی حجت‌الاسلام والمسلمین عبدالله حاجی صادقی در سالن شهید محلاتی ستاد نمایندگی ولی فقیه در سپاه برگزار شد.

به گزارش خبرنگار صبح صادق، نماینده ولی فقیه در سپاه در این آیین با اشاره به سالروز میلاد حضرت علی ابن موسی الرضا(ع)، ایشان را ولی نعمت و محور تشیع امروز نه تنها در ایران و انقلاب اسلامی، بلکه در جهان دانست و گفت: «بعد از حضرت صدیقه طاهره(س) تنها امام و فردی که از سوی رسول مکرم اسلام(ص) پاره تن پیامبر معرفی شد، حضرت امام رضا(ع) است و از ویژگی‌های مهم امام رضا(ع) این است که هر کسی که امام رضا(ع) را به امامت قبول دارد، شیعه ۱۲ امامی است، چون تا قبل از ایشان شیعه شوقی پیدا کرده، اما در دوران ایشان تا دوران غیبت دیگر شق‌های از جریان شیعه درست نشد.»

وی با بیان اینکه از سال ۱۴۸ هجری که میلاد امام رضا(ع) است، تا سال ۱۸۳ که ایشان به امامت رسیدند، دوران حیات امام موسی کاظم بوده و امام رضا(ع) ۲۰ سال امامت کردند، ده سال در دوران هارون الرشید و پنج سال دوران امین و درگیری او با مأمون و پنج سال دوران مأمون که به نظر پنج سال آخر عمر ایشان یکی از مهم‌ترین فرازهای تاریخ شیعه است.

نماینده ولی فقیه در سپاه با اشاره به نقشه و طراحی فتنه خطرناک مأمون افزود: «به عبارتی مأمون را معاویه دوم و شاید حتی خطرناک‌تر از معاویه می‌دانند، چرا که فتنه‌ای بسیار زیرکانه طراحی کرد و آن را هم بسیار خوب اجرا کرد.»

وی ادامه داد: «مأمون طراحی‌ای کرده بود که به اعتبار خودش در هر دو صورت برنده می‌شد. او می‌خواست کاری را که برخی صحابه پیامبر(ص) بعد از رحلت ایشان انجام دادند و مسیر ادامه حکومت را از ولایت به خلافت کشانند، تکمیل کنند و در کل ولایت را از صحنه دین حذف کند تا دین خالی و تهی شود.»

حجت‌الاسلام والمسلمین حاجی صادقی ادامه داد: «مأمون معتقد بود که اشتباه پدرش و عمده

نماینده ولی فقیه در سپاه در ادامه به حکمت امام رضا(ع) برای خنثی‌سازی همه این طرح‌های مأمون اشاره کرد و افزود: «امام رضا(ع) جشن حرکت خود برای رفتن به مرو و خلافت ولی عهد شدن را در مدینه به مجلس گریه تبدیل کردند و به همه گفتند، این سفر انتهایش به شهادت ایشان ختم می‌شود و خودشان فرمودند که برای‌شان گریه کنند، همین روند را در همه شهرهای مسیر داشتند تا جایی که از یک منزل به بعد مأمون دستور داد امام را مخفیانه عبور دهند، در همین جا بود که مردم نیشابور سه روز بعد از استراحت کاروان امام رضا(ع) در شهرستان فرستاد و صد البته این هیئت به هر شهر که در مسیر می‌رسید، شایع می‌شد که برای دادن حق اهل بیت پیامبر(ص) دارند به مدینه می‌روند که ذهن مردم را آماده هر اقدام بعدی کند، در ادامه طرح‌ش این بود که حکومت را نه در مدینه، بلکه در مرو به امام بسپارد، وقتی در مدینه امام رضا(ع) را به مرو دعوت کرد تا این حق را به قول خودش در مرو ادا کند، تأکید کرد که امام را با هر چه شده و با زور بیآورند مرو و در مسیر شهرهایی که رد می‌شوند هم این امر را جار بزنند تا مردم خوب متوجه این اقدام شوند.»

وی افزود: «مأمون معتقد بود که امام یا می‌پذیرد که خلافت یا ولی عهدی را بر عهده بگیرد یا نمی‌پذیرد، که اگر نپذیرد با این مقدمه‌سازی رسانه‌ای می‌تواند حکم قتل امام را بدهد، اگر هم نپذیرد با این امر بساط ولایت جمع خواهد شد و ولایت در کل به خلافت تبدیل می‌شود. اگر هم امام ولی عهد باشد از نگاه علویون به حکومت مأمون مشروعیت بخشیده شده و امام را تحت کنترل دارد.»

نماینده ولی فقیه در سپاه افزود: «امام رضا(ع) در این مدت در هر مجلس و محفلی که بر می‌آمد اقدام به تشریح نقشه جامعه امامت می‌کردند که سه مورد را بنده در تحف العقول سراغ دارم، از طرفی مأمون

قصد داشت با برگزاری جلسات مناظره و مباحثه بزرگ با حضور همه علمای اسلام و دیگر مذاهب و حضور امام رضا(ع) در این جلسات نشان دهد که ایشان یک عالم عادی مثل مابقی علماست که همینجا می‌بینیم امام رضا(ع) آنچنان حضور قوی و بحث‌های متقنی دارند که مأمون را از کرده خود پشیمان می‌کند.»

وی در انتهای این فراز از سخنان خود افزود: «با این اوصاف مأمون که از طرح‌ها و فتنه‌هایی که چیده بود و ناامید شد و پشتش در مقابله با امام رضا(ع) به خاک مالیده شد، باز به روش پدران و اجداد خود و بنی‌امیه روی آورد و شهادت امام ابتدا به وسیله غلامان خود و در نهایت با دخالت مستقیم خود را پیگیری کرد.»

نماینده ولی فقیه در سپاه افزود: «باید مبتنی بر این امر از امام رضا(ع) چند درس بگیریم، اول اینکه درک خوب و درست از فتنه‌ها داشته باشیم، دوم آنکه بهترین طراحی را برای تبدیل فتنه به فرصت داشته باشیم و این درس مهم را از امام رضا(ع) بیاموزیم که حقیقت دین در ولایت است و در دفاع از دین شجاعت، صراحت و قاطعیت داشته باشیم و حتی از آبروی خودمان هم اگر لازم باشد، خرج کنیم.»

وی در بخش پایانی سخنانش خود با اشاره به برگزاری موفق اولین کنگره شهدای روحانی ضمن پاسداشت همه خدمات نیروهای دخیل در برپایی این کنگره، بر لزوم تداوم کار دبیرخانه این کنگره و تمرکز روی چند موضوع از جمله موضوعات ترویجی و فرهنگسازی تأکید کرد.

گفتنی است، در ابتدای این مراسم نیز سردار سرتیپ دوم حسین محبی، دبیر کنگره ملی شهدای روحانی کشور گزارشی از روند ۲۴ ساله فعالیت‌های این کنگره ارائه کرد و در پایان این مراسم با حضور نماینده ولی فقیه در سپاه و سردار فرجیان‌زاده معاون هماهنگ‌کننده نمایندگی ولی فقیه در سپاه تعدادی از افراد شاخص کمیته‌های ۱۴ گانه کنگره با اهدای لوح به نمایندگی از سایر دست‌اندرکاران قدردانی و اعلام شد که لوح سپاس سایر فعالان برای آنها ارسال خواهد شد.

تعهد در برابر تعهد

اکبر معصومی

کارشناس بین الملل

حکام اعلام کرده بود: «آژانس مدرکی دال بر اقدام ایران برای ساخت وسیله انفجاری هسته‌ای پس از سال ۲۰۰۹ نیافته است.» در این بیانیه که متن آن در پایگاه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی منتشر شده، آمده است: «آژانس هیچ مدرک معتبری دال بر فعالیت‌های مربوط به ساخت وسیله هسته‌ای انفجاری در ایران پس از سال ۲۰۰۹ در دست ندارد.» بنابراین شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، ۲۴ آذر ۱۳۹۴ به اتفاق آرا پرونده «ابعاد نظامی احتمالی» بر نامه هسته‌ای ایران را مختومه اعلام کرد. این قطعنامه نه فقط برای بستن PMD، بلکه از آن مهم‌تر به منظور تدوین فصل نوبتی برای پرونده هسته‌ای ایران در شورای حکام، در پرتو برجام و قطعنامه جدید شورای امنیت طراحی شده و به همین دلیل است که تمامی قطعنامه‌های گذشته خود را لغو می‌کند. این متن نشان می‌دهد، جمهوری اسلامی ایران در مسیر کاملاً صلح‌آمیز هسته‌ای قدم برداشته است و حتی برای نشان دادن کامل حسن نیت خود، بازرسی‌های فرآبادمانی را نیز پذیرفت. با این حال، در سال ۲۰۲۲ «رافائل گروسی» مدیر کل سیاسی آژانس که بر مبنای منافع صهیونیست‌ها، حیثیت و اعتبار آژانس را زیر سؤال برده است، در یک گزارش غیر واقعی اقدام به اتهام‌سازی ایران می‌کند و در نتیجه با ارائه پیش‌نویس از سوی آمریکا و سه کشور مطرح اروپایی، قطعنامه‌ای علیه ایران صادر می‌شود. نویسندگان این قطعنامه نسبت به ادعاهای ساختگی درباره پیدا شدن مواد هسته‌ای در سه مکان اعلام نشده در ایران ابراز نگرانی کرده و خواستار همکاری کامل ایران با آژانس بین‌المللی هسته‌ای شدند.

وزارت امور خارجه در واکنش به این اقدام، در بیانیه اعلام کرده بود: «آژانس شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی هفته پیش دومین قطعنامه ضد ایرانی خود را بعد از برجام علیه جمهوری اسلامی ایران صادر کرد که در خرداد ۱۳۹۹ هم قطعنامه مشابهی از سوی سه کشور اروپایی عضو برجام و با حمایت آمریکا پیشنهاد و تصویب شده بود.

تصویب قطعنامه سیاسی در شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی با فلسفه وجودی برجام آشکارا در تعارض است. در واقع، جمهوری اسلامی برجام را پذیرفت تا رفع اتهام شود و با بازرسی‌های که به صورت منظم و روزانه اتفاق می‌افتاد، سناریوی «متمم‌سازی» ایران رفع شود. چنانچه مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی هسته‌ای از ۲۰۱۵ تاکنون، ۱۵ بار انحراف نداشتن در فعالیت‌های هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران را به صورت رسمی اعلام کرده و هیچ‌گونه اختلافی بین ایران و آژانس وجود نداشته است و همه موضوعات اختلافی بین دو طرف در سال ۲۰۱۵ حل شده است. به این معنا که پیش از امضای برجام، آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، با بررسی کامل، انحراف نداشتن برنامه هسته‌ای ایران تأیید کرده و سپس برجام امضا شده است.

♦ دوگانگی در رفتار آژانس

«یوکیا آمانو» مدیرکل سابق آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در بیانیه مقدماتی خود خطاب به شورای

بیانیه‌ای اعلام کرد: «ظاهراً برخی پادشاهان رفته که تمام موضوعات گذشته یک‌بار و برای همیشه در ۱۵ دسامبر ۲۰۱۵ از سوی شورای حکام بسته شد. جمهوری اسلامی ایران طی سال‌های گذشته همواره با آژانس همکاری سازنده‌ای داشته و انجام بخش قابل توجهی از بازرسی‌های آژانس در سطح جهانی در ایران مؤید این نکته است؛ به‌گونه‌ای که کشورمان در حال حاضر از شفاف‌ترین برنامه صلح‌آمیز هسته‌ای در میان کشورهای عضو آژانس برخوردار است.»

♦ امتیازگیری گزاف

تحریم و تأثیر آن موضوعی است که زمان تأثیرگذاری آن محدود است و تنها آمریکا با نگاه ایزاری به تحریم، به دنبال تحقق هدفی بالاتر در سیاست خارجی (امتیاز گرفتن از طرف مقابل) است. «ریچارد نفیو» نویسنده کتاب «هنر تحریم‌ها» درباره تحریم‌هایی نویسد: «طرف تحریم‌کننده انواع اقسام فشارها، از جمله تهدید (غیر واقعی) نظامی و اقدامات و تروئیک شدیداللحن سیاسی را باید به‌گونه‌ای سازماندهی کند که طرف تحریم‌شونده احساس کند راننده‌ای که پشت فرمان تحریم و تهدید نشست فرمان را گرفته و به دور انداخته است و تحت‌گاز به‌سوی تئیه او می‌آید، در این صورت طرف تحریم‌شونده هم که اقدامات تدافعی و مقابله به مثل را اتخاذ کرده است، لاجرم صحنه را ترک می‌کند و امتیاز خواهد داد.» در واقع ایالات متحده آمریکا با «معتبرسازی» تهدیدات (غیر واقعی) خود از طریق «نهادهای بین‌المللی» تحت عنوان «بازی بزدل» سعی در امتیازگیری گزاف از طرف مقابل دارد. بدیهی است که قطعنامه اخیر

شورای حکام را باید در همین چارچوب ارزیابی کرد. رفتاری که نشان می‌دهد، «استدلال‌سازی» و «منطق تأمین منابع» جمهوری اسلامی ایران در چارچوب مذاکرات وین سبب شده است که آمریکا نتواند با سیاست تحمیلی تهدید و با «وعدمسازی» از جمهوری اسلامی ایران امتیاز بگیرد و همچنان برجام یک طرفه را به ایران تحمیل کند.

♦ بهره سخن

بدون شک، هیچ کشوری به اندازه جمهوری اسلامی ایران با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی برای شفاف‌سازی فعالیت‌های هسته‌ای خود همکاری نکرده است؛ ولی همچنان غرب به دنبال متهم‌سازی ایران است. رویکردی که مخایره‌کننده ذات درونی غربی‌ها در قبال نظام اسلامی است و دنبال کردن سیاست «مهار جمهوری اسلامی ایران» و «انارال‌سازی» ایران از دید خودشان است که خوشبختانه این راهبرد غرب در این وضعیت شکست خورده است و اکنون به اذعان خودشان با نبود راهبرد در قبال ایران مواجهند.

طرف غربی به جز توافق و احیای برجام، هیچ پلن دیگری ندارد و تمام رفتارهای غرب اعم از فشار سیاسی، ناامن‌سازی از طریق رژیم صهیونیستی، تلاش برای صدور قطعنامه... در چارچوب «تاکتیک» یا رویکرد کوتاه‌مدت قابل تحلیل و ارزیابی است.

مدیریت اقتصاد و وضعیت سیاسی و رسانه‌ای کشور و اجماع‌سازی داخلی می‌تواند شرایط مدیریت رفتارهای غرب را فراهم کرده و برای همیشه غرب را نسبت به مهار ایران ناامید کند.

تقابل دو روایت

روایت تقلب چگونه شکل گرفت؟!

مهدی حسن زاده

روزنامه نگار

حوادث رخ داده در انتخابات سال ۱۳۸۸ را می‌توان تعیین عینی جنگ روایت‌هایی دانست که آثار آن از جدال در ذهن‌ها و کلام‌ها عبور کرده و در کسف جامعه، به تنش و درگیری و اردو کشی خیابانی انجامید و پایتخت را برای روزهای متمادی به محلی برای درگیری و آشوب و بلوا بدل کرد و امنیت را از مردم گرفت. در این میان، دو روایت تمام قد در برابر یکدیگر صف‌آرایی کرده بودند و هر یک تلاش می‌کردند به نحوی اذهسان عمومی را مطابق آنچه خود مدعی بودند، سامان دهند.

● روایت اول: روایت سلامت!

روایت اول معتقد بود نظام اسلامی مبتنی بر رأی و خواست ملت شکل گرفته و در طول حدود چهار دهه گذشته و در بیش از ۳۰ انتخابات برگزار شده، این اراده و خواست ملت بوده که پیش رفته و برگزیده شده و بر مسند قدرت تکیه زده است و نظام اسلامی آرای مردم را به مثابه حق الناس دانسته و صیانت از آرا را به خوبی تأمین کرده است. به واقع، نظام انتخاباتی جمهوری اسلامی به نحوی طرح‌ریزی شده که امکان هرگونه تقلب سازماندهی نشده در آن وجود ندارد و نهادهای نظارتی با اشراف کامل بر روند انتخابات، سلامت آن را تضمین کرده‌اند.

● روایت دوم: روایت تقلب!

روایت دوم تصویری مخدوش و مشوش از انتخابات در ایران ارائه می‌کرد که مبتنی بر آن جمهوری اسلامی آلوده به تقلب و تخلف بوده و نمی‌توان اعتمادی به سلامت انتخابات آن داشت. در انتخابات روز ۲۲ خرداد ۱۳۸۸ نیز عملاً این تقلب رخ داده و آنچه در قالب نتایج انتخابات اعلام شده، آمار مخدوشی است که بازتاب‌دهنده رأی ملت نیست و فرد دیگری حائز بیشترین آرای ملت شده است و رئیس جمهور معرفی شده انتخاب واقعی اکثریت رأی‌دهندگان نیست! در این انتخابات یک اراده سیاسی تصمیم گرفته بود تا به جای ملت تصمیم بگیرد و گزینه مدنظر خود را به هر نحو ممکن بر صندلی قدرت بنشاند و در این مسیر از هرگونه تخلف دریغ نورزید و اراده خود را پیش برد.

● صف آرای دو روایت

طبیعی است که در هر نظام سیاسی اصل بر اعتماد به نظام حاکم و مجریان انتخابات است و این روایت اول است که اصل بوده و روایت دوم باید برای ادعای خود دلایل و قراین و مستندات ارائه کند؛ اما روایت دوم به جای آنکه مستندات ارائه دهد، از شگردهای مختلف عملیات روانی، همچون اتهام‌زنی و برچسب‌زنی و بزرگ‌نمایی و پافشاری و تکرار بهره می‌گرفت. در این مسیر، مدعیان تقلب در انتخابات همه توان رسانه‌ای داخلی و خارجی خود را نیز برای فرآگیر کردن «روایت تقلب» به صف کرده بودند!

● شبهه افکنی پیش از برگزاری انتخابات

سال ۱۳۸۷ بود که به تدریج فضای کشور آماده انتخابات شد و جریان اصلاح طلب خیلی زود بر طبل تقلب کوفت. در تیر ماه آن سال، سازمان مجاهدین انقلاب طی قطعنامه کنگره دوازدهم خود موضوع «تقلب» در انتخابات پیش‌رو را برای اولین بار مطرح کرد. چند ماه بعد، در مراسم سی‌امین سالگرد قانون‌گذاری در مجلس شورای اسلامی در آذرماه سال ۱۳۸۷، مرحوم هاشمی‌رفسنجانی اعلام داشت: «مردم هیچ

گاه ضد انقلاب نمی‌شوند و اگر احساس کنند، رأی‌شان جور دیگری خوانده می‌شود و تأثیرگذار نیست و نیز احساس کنند نمی‌توانند نقش خود را به‌خوبی در جامعه ایفا کنند، حضورشان ضعیف می‌شود.»

«محسن آرمین» سخنگوی سازمان نیز در دی ماه سال ۱۳۸۷ اظهار داشت: «از مراجع تقلید می‌خواهیم نظر خود را درباره حکم شرعی دست بردن در آرای مردم به‌صراحت اعلام کنند تا با اعلام نظر آنها، جلوی تخلف در انتخابات گرفته شود.» سیدحسین مرعشی، سخنگوی حزب کارگزاران سازندگی نیز همین سخنان را به نحوی دیگر تکرار و تصریح کرد: «مردم باید اطمینان داشته باشند که رأی‌شان درست خوانده می‌شود تا پای صندوق رأی بیایند. باید بدانند هر چه آنان می‌خواهند، همان اتفاق می‌افتد و امانت حفظ خواهد شد.»

حجم این سم‌پاشی و تخریب به حدی بود که رهبر معظم انقلاب در نخستین روز سال ۱۳۸۸ در جمع زائران حرم رضوی به «تلاش‌هایی برای خدشه‌دار جلوه دادن انتخابات» هشدار دادند. اما این توصیه‌ها و راهنمایی‌ها این جریان سیاسی را که موفقیت خود را در القای تقلب در انتخابات می‌دید، از مسیری که برگزیده بود، منصرف نکرد!

چند روز بعد در تاریخ ۲۱ فروردین ماه، سازمان مجاهدین طی بیانیه‌ای در حمایت از نامزدی میرحسین موسوی، اینگونه ادعای دورغین خود را تکرار کرد: «سلامت انتخابات به شدت به مخاطره افتاده است؛ به طوری که دیگر تقریباً اعتمادی به آمارهای انتخابات از جمعیت واجد حق رأی گرفته تا آرای شرکت‌کنندگان و آرای کاندیدها وجود ندارد.»

تداوم این جریان موجب شد نهم اردیبهشت ۸۸ نیز این موضوع در میان محورهای بیانات رهبری جای گیرد و معظم‌له تأکید کنند: «با حضور پراکنجه مردم همواره انتخاباتی سالم، متقن و خوب در ایران برگزار شده اما متأسفانه برخی دوستان بی‌انصاف و کسانی که جزء ملت هستند و توقع دارند مردم به آنها توجه کنند، با نامبایستی علیه ملت حرف می‌زنند و با تکرار حرف دروغ دشمن سلامت انتخابات را زیر سؤال می‌برند.»

در این بین زیر سؤال بردن اعتبار مجریان و ناظران انتخابات، مهم‌ترین شگردها رسانه‌ای این جریان بود. میرحسین موسوی سردمدار این تخریب‌ها بود و اعلام داشت: «دولت من نه دولت رمالی خواهد بود، نه دولت کف‌بینی.»

اقدام جنجالی دیگر این جریان راه‌اندازی کمیته‌ای با عنوان «صیانت از آرا بود که رسماً تهدید و تخریب‌کننده شورای نگهبان بود. این مجموعه «غیرقانونی» با صدور بیانیه‌های مکرر قبل و پس از برگزاری انتخابات، نقش عمده‌ای را در صحنه‌آرایی رخدادهای تلخ انتخابات دهم ایفا کرد. این بیانیه‌ها که با امضای «محتشمی» منتشر می‌شد، ضمن تشکیک و تردید در سلامت انتخابات و ادعای تقلب در آن، با صراحت ابطال انتخابات را خواستار شد، به واقع بخشی از موج‌آفرینی و دامن زدن به آشوب‌ها ناشی از کارکرد این کمیته بود.

هر چه به روز برگزاری انتخابات نزدیک می‌شدیم، تردید به سلامت انتخابات از سوی اصلاح‌طلبان بیشتر می‌شد و این مسئله به شدت اذهان عمومی را مشغول کرده بود.

● تردید در پای صندوق رأی

تردیدافکنی تا پای صندوق رأی هم ادامه داشت تا جایی که مرحوم هاشمی‌رفسنجانی نیز به‌طور ابهام‌آمیز، دغدغه خود را درباره سلامت انتخابات

اعلام کرد و در هنگام رأی دادن گفت: «بسیار مهم است که این انتخابات به گونه‌ای برگزار شود که هیچ‌کس نتواند شبهه‌افکنی کند و همه بپذیرند آنچه از صندوق بیرون می‌آید، همان باشد که مردم رأی دادند.»

عفت مرعشی، همسر وی نیز پس از اینکه رأی خود را به صندوق انداخت، خطاب به مردم و خبرنگاران گفت: «شما شاهد هستید که من در رأی خود نام میرحسین موسوی را نوشتم و امیدوارم که تقلبی صورت نگیرد که اگر این اتفاق بیفتد، من در پل صراط از آنها نخواهم گذشت... اگر تقلب نشود، موسوی رئیس جمهور می‌شود؛ ولی خدا نکند تقلب کنند که اگر این‌گونه شود، مردم به خیابان‌ها می‌آیند و اعتراض می‌کنند!»

● ادعای زودهنگام پیروزی

سناریوی تبلیغاتی تکمیلی سران فتنه، ایجاد یک جنگ روانی و اعلام زودهنگام پیروزی در انتخابات بود. در این میان، پایگاه‌های خبری متعدد این جریان هم‌زمان به درج اخباری مبنی بر پیش افتادن موسوی در انتخابات، مشغول شدند. در این میان، اوج فتنه‌گری را رأس متوهم فتنه بر عهده گرفته بود که پیشاپیش خود را پیروز انتخابات دانست و چنین بیانیه‌ای صادر کرد:

«به نام خدای مردم شریف ایران. ضمن تشکر از حضور پرشور و استقبال گسترده شما از انتخابات ریاست‌جمهوری، به اطلاع می‌رساند طبق گزارش‌ها و مستندات واصله علیرغم تخلفات و کارشکنی‌های متعدد و نارسایی‌های گسترده، مستندات واصله حاکی از آن است که رأی اکثریت قاطع مردم، متوجه این خدمت‌گزاران شده است. از مسئولان امر می‌خواهم در شمارش آرا نهایت دقت را بنمایند و اعلام می‌کنم در غیر این صورت، از همه امکانات قانونی برای احقاق حقوق حقه ملت ایران اقدام خواهم کرد. همین‌جا فرصت را مغتنم می‌شمарم و از ملت شریف ایران می‌خواهم آماده برگزاری جشن پیروزی در شامگاه میلاد بانوی دو عالم حضرت فاطمه زهر(س) باشند.»

● روایت تقلب و اردو کشی‌های خیابانی

با اعلام نتایج انتخابات و معلوم شدن شکست سنگین نامزد اصلاح‌طلبان، زمان نتیجه‌گیری از «روایت تقلب» فرا رسیده بود و آن، فرمان آغاز اردو کشی‌های خیابانی بود. اولین بیانیه میرحسین موسوی در اعتراض به نتایج اعلام شده در ظهر روز شنبه ۲۳ خرداد ۱۳۸۸ صادر شد. در این بیانیه که آغازگر آشوب‌ها و اغتشاشات چند روزه در کشور بود-ضمن متهم کردن مسئولان انتخابات به «شعبه‌بازانی» که امانتدار نیستند و برای «حاکمیت دروغ و استبداد» تلاش می‌کنند، اعلام کرد، «تسلیم این صحنه‌آرایی خطرناک نخواهد شد» و «موج سبز عقلائی» (؟) را ادامه خواهد داد.

بلافاصله مجمع روحانیون مبارز که آبروی سیاسی خود را با پیروزی میرحسین گره زده بود، به میدان آمد و با صدور بیانیه‌ای، سخن موسوی را مبنی بر ابطال انتخابات تکرار کرد و با تأکید بر «مهندسی انتخابات»، خواستار «ابطال انتخابات و تجدید آن در فضایی عادلانه‌تر و منطقی‌تر» شد. سازمان مجاهدین نیز با ورود به عرصه بیانیه‌نویسی، هم‌سو با موسوی و مجمع بیانیه‌ای شدیدالحن و مملو از تهمت و ناسزا به دولت قانونی جمهوری اسلامی صادر کرد و چنین نوشت: «آنچه در این انتخابات رخ داد، علاوه بر تقلبات و تخلفات گسترده و بی‌سابقه در صندوق‌های رأی، سوءاستفاده حداکثری از تمامی امکانات و فرصت‌های در اختیار برای مهندسی آرا، رأی‌سازی بود.»

فتنه تعصب

صفحات ویژه برای سالگشت آغاز فتنه ۸۸

پیوست

شماره ۱۰۵۰ | دوشنبه ۲۳ خرداد ۱۴۰۱

صداقت

سیاست فوتبالیزه کردن انتخابات!

چگونه «انتخاب» به «تعصب» بدل شد!؟

مهدی سعیدی

کارشناس سیاسی

حال و هوای رقابت‌های انتخاباتی سال ۱۳۸۸ متفاوت از گذشته بود! در ستاد انتخاباتی موسوی رنگ سبز بر دستان جوانان بسته می‌شود. نمادهای سبز رنگ به تدریج در تجمعات هواداران موسوی برافراشته می‌شود. ستاد مهدی کروی نیز رنگ زرد را برگزیده است! رنگ آبی نیز بر دستان هواداران محسن رضایی گره می‌خورد! رقیب انتخاباتی نیز برای آنکه از قافله عقب‌نماند، مجبور به انتخاب نمادی رنگین است که ترجیح می‌دهد پرچم سه رنگ ایران را برافرازد.

● همه چیز برای یک دربی بزرگ آماده شده بود!

تجربه «کودتاهای مخملی» در دیگر کشورها نشان داده بود، چنانچه رهبران کودتا بتوانند از یک رنگ به عنوان نماد استفاده کنند، در ایجاد همبستگی، همراهی، همسویی، هم‌انگیزگی و بسیج هواداران موفقیت بیشتری خواهند داشت. موسوی که از انتخابات سال ۱۳۷۶ مطلع بود و به خاطر داشت که سیادت خاتمی تا چه میزان به افزایش آرای وی کمک کرد، به این موضوع روی آورد و با انداختن شال سبزرنگ بر گردن در مجالس و محافل حضور پیدا کرد تا رنگ سبز را نماد تبلیغات خود معرفی کند. ادامه حرکت آن‌گونه‌ای شد که وی می‌خواست.

با استفاده گسترده هواداران موسوی از رنگ سبز این رنگ به نماد حرکت انتخاباتی موسوی تبدیل شد. پس از آن بود که هواداران وی هنگام حضور در مجالس تبلیغاتی موسوی به شکل پر حجم از رنگ سبز استفاده کردند و طرفداران وی در سطح شهر با مچ‌بندهای سبزی که به دست خود بسته بودند و همچنین پارچه‌های سبزی که به ماشین‌های خود آویخته بودند، شناخته می‌شدند.

در مقابل طرفداران احمدی‌نژاد هم از مچ‌بندهایی به رنگ پرچم ایران استفاده می‌کردند؛ اما استفاده از رنگ سبز به مثابه نماد تبلیغاتی موسوی گسترده‌تر بود. اگر چه این مسئله بیشتر در شهرهای بزرگ رواج داشت؛ اما این تهران بود که از وحدت بیشتری برخوردار بود. از آن پس هواداران موسوی بیشتر با رنگ سبزی که به همراه داشتند، شناخته می‌شدند. این سؤال که چه کسی اولین بار در ستاد موسوی بر استفاده از رنگ سبز و دستبند سبز تأکید ورزید، از جمله ابهاماتی است که هنوز پاسخی برای آن ارائه نشده است. اما این سبک

از تبلیغات انتخاباتی پیش از این در کشورهایی که مبتنی بر الگوهای کودتاهای رنگین پیش رفته بودند، آموخته شده بود و معلوم است برخی از فعالان ستاد انتخاباتی موسوی از آن آگاه بودند و پای آن را هوشمندانه به انتخابات سال ۱۳۸۸ باز کردند.

منطق بستن دستبند رنگی در حمایت از یک نامزد انتخاباتی، فرآیندی خطرناک و انحرافی بود که با هدف تبدیل انتخاب آگاهانه و عقلانی به تعصبی کورکورانه و پراساس و به نوعی سیاست فوتبالیزه کردن فضای انتخابات طراحی شد. در این الگو برای آنکه هواداران فریب خورده یک جریان سیاسی که با پرچم تقلب به میدان آمده است، دچار تردید نشوند و با افشاگری و جهاد تبیین، به حقیقت مافیایی منادیان تقلب پی نبرند، باید کاری کنند که تعصب جایگزین انتخاب عقلایی شود و رأی فیریز شده و قابل تغییر نباشد! این کار با بستن رنگ سبز ممکن خواهد بود.

واقعیت آن است که وقتی رأی اولیه، هفته‌ها قبل از برگزاری انتخابات علنی شد، و به ابزاری برای گری‌خوانی بدل شد، دیگر از یک تصمیم عقلانی فاصله گرفته و به تعصبی بدل شده که دیگر امکان تغییر برای آن وجود ندارد و فرد تلاش می‌کند بر سر انتخابش بایستد و دیگر هیچ خبر و تحلیلی نمی‌تواند در تغییر رأی او مؤثر باشد؛ چرا که دیگر رأی من مهم نیست؛ بلکه این من است که در تقابل با من‌های دیگر (نه رأی‌های دیگر) قرار گرفته و به چالش کشیده می‌شود. و طبیعی است که حس خودپسندی افراد اجازه تسلیم شدن در این مرحله را نمی‌دهد.

برای چنین فردی که پیشاپیش انتخاب خود را کرده و بر آن تعصب ورزیده، دیگر بخش ساعت‌ها منظره و گفت‌وگو و اعلام برنامه و... نمی‌تواند اثرگذار بوده و عاملی برای تغییر رأی او قرار گیرد و عملاً راهی برای نفوذ و تغییر فرد باقی نمانده است. این درست همانی است که در پروژه کودتای مخملی به آن نیازمندیم! چرا که شکست نامزد مورد حمایت چنین فردی در انتخابات به شکست غرور وی بدل شده و به سادگی حاضر به پذیرش آن نیست! لذا خریدار صف اول دروغ بزرگ تقلب در انتخابات خواهد بود و حاضر خواهد شد برای اعاده حیثیت به اردو کشی خیابانی و شورش خیابانی از پیش طراحی شده کودتاگران بپیوندد! همانطور که هواداران آبی و قرمز پس از شکست در دربی هیچگاه حاضر به پذیرش شکست نبوده و با تخریب ورزشگاه به نتیجه بازی واکنش نشان می‌دهند، دستبند سبز در سال ۱۳۸۸ اینگونه بر دستان بخشی از جوانان این سرزمین بسته شد و آنان را در برابر اکثریت ملت قرار داد.

پرچم‌دار جهاد تبیین

در معرکه فتنه

زبان‌شان صریحاً اسلام و شعارهای نظام جمهوری اسلامی را نفی می‌کنند، با عمل‌شان هم جمهوری و یک انتخابات را زیر سؤال می‌برند، وقتی این پدیده در جامعه ظاهر شد، انتظار از خواص این است که مرزشان را مشخص کنند، موضع‌شان را مشخص کنند، دوبله حرف زدن، کمک کردن به غبارآلودگی فضا است؛ این کمک به رفع فتنه نیست، این کمک به شفاف‌سازی نیست. شفاف‌سازی، دشمن دشمن است؛ مانع دشمن است. غبارآلودگی، کمک دشمن است. این، خودش شدیداً شاخص است. این یک شاخص است: کی به شفاف‌سازی کمک می‌کند و کی به غبارآلودگی کمک می‌کند. همه این را در نظر بگیرند، این را معیار قرار بدهند.» (۱۳۸۸/۱۰/۲۹)

انتقاد به رفتار سیاسی بخشی از گروه‌های سیاسی نیز از جمله مباحث بود که در کلام ایشان آشکار شد. برای نمونه معظم‌له در دیدار با جمعی از نخبگان علمی کشور تأکید داشتند: «حالا یکی از ایرادهایی که ما معمولاً داریم به بعضی‌ها این است که آنچه را که بیگانه بگویند، این را تلقی به قبول می‌کنند؛ آنچه را که خودی بگویند، تلقی با تردید می‌کنند! چرا؟ خوب، این تلقی، تلقی ناسالمی است؛ این تلقی درستی نیست، تلقی ناسالمی است. این را باید اصلاح کرد.» (۱۳۸۸/۶)

یکی از دغدغه‌هایی که تأسّف ایشان را به همراه دارد، هم‌زمانی برخی افرادی که روزگاری در اردوگاه خودی قرار داشتند، با دشمن است. این مسئله اینگونه در کلام ایشان تجلی می‌یابد: «دشمن جور دیگری حرف می‌زند. بعضی‌ها هم با همان لغت دشمن حرف می‌زنند، با همان زبان دشمن حرف می‌زنند. آیا می‌فهمند یا نمی‌فهمند، آن با خداست؛ اما با زبان او حرف می‌زنند، سعی می‌کنند وانمود کنند که انقلاب از راه خود منحرف شده است؛ نه، اگر منحرف شده بود، این همه دل با نام انقلاب و یاد انقلاب به حرکت در نمی‌آمد؛ این همه ایمان و انگیزه به یاد این انقلاب بسیج نمی‌شد.» (۱۳۸۸/۱۷/۲۸)

همین بصیرت‌افزایی‌ها در عرصه جهاد تبیین بود که در نهایت به پیروزی جریان حق در جنگ روایت‌ها و رسوایی فتنه‌گران در روز نهم دی ۸۸ و خلق حماسه تاریخی ملت ایران انجامید.

عمار یاسر تبیین حقیقت بود... در قضایای جنگ صفین دارد که با اسب از این طرف جبهه، به آن طرف جبهه و صفوف خودی می‌رفت و همین‌طور این گروه‌هایی را که به تعبیر امروز، گردان‌ها یا تیپ‌های جدا جدای از هم بودند، به هر کدام می‌رسید، در مقابل آنها می‌ایستاد و می‌آورد برای آنها صحبت می‌کرد؛ حقایق را برای آنها روشن می‌کرد و تأثیر می‌گذاشت. یک جا می‌دید اختلاف پیدا شده، یک عده‌ای دچار تردید شدند، بگو مگو توی آنها هست، خودش را به سرعت آنجا می‌رساند و برای‌شان حرف می‌زد، صحبت می‌کرد، تبیین می‌کرد؛ این گره‌ها را باز می‌کرد.» (۱۳۸۸/۵/۱۸)

با همین نگاه است که معظم‌له از همه خواص و نخبگان می‌خواهند که عماروار به میدان آیند و با شفاف‌سازی مرزهای حق و باطل را آشکار کنند و رسالت تاریخی خود را به جای آورند. معظم‌له تأکید دارند: «وقتی در داخل محیط فتنه، کسانی با

در برابر جریان‌ها و حوادث فتنه گوناگون، مرور و بازخوانی فتنه‌های صدر اسلام، تبیین مفهوم فتنه و روشنگری در باب چگونگی مواجهه با آن، از جمله محورهای اساسی بود که در سخنان رهبری مورد توجه قرار گرفت.

ایشان بارها مفهوم بصیرت و ضرورت و اهمیت و چگونگی دستیابی به آن را تبیین کردند و فرمودند: «یک ملتی که بصیرت دارد، مجموعه جوانان یک کشور وقتی بصیرت دارند، آگاهانه حرکت می‌کنند و قدم برمی‌دارند، همه تیغ‌های دشمن در مقابل آنها کند می‌شود. بصیرت این است. بصیرت وقتی بود، غبارآلودگی فتنه نمی‌تواند آنها را گمراه کند، آنها را به اشتباه بیندازد. اگر بصیرت نبود، انسان ولو با نیت خوب، گاهی در راه بد قدم می‌گذارد.» (۱۳۸۸/۷/۱۵)

ایشان عملکرد بی‌بصیرت‌ان در جنگ جمل را شرح دادند و از عمار به منزله پرچم‌دار بصیرت چنین یاد کردند: «در جنگ صفین یکی از کارهای مهم جناب

محمد رضا مرادی

کارشناس

فتنه ۸۸ بازی پیچیده‌ای بود که لایه‌های پیدا و پنهان فراوانی برای آن قابل تصور است. فتنه‌گران هر چند در مرحله اول به عبور از رئیس‌جمهور می‌اندیشیدند، اما در بازی حداکثری خود عبور از رهبری و نظام اسلامی را در سر می‌پروراندند که به تدریج نشانه‌هایی از این مرحله نیز آشکار شد. در این بین، رهبر حکیم و فرزانه انقلاب رهبری اردوگاهی را بر عهده داشتند که وظیفه خود را دفاع از انقلاب و حقوق ملت می‌دانستند و با همه توان به میدان آمده بودند تا با مهار و مدیریت فتنه‌گران و قانون‌گریزان، هم آرامش و امنیت و عدالت و آزادی را در جامعه تأمین کنند و هم افکار عمومی را نسبت به عمق حوادث سیاسی آگاه کنند.

مهم‌ترین راهبردی که رهبر فرزانه انقلاب اسلامی در مواجهه با جریان فتنه اتخاذ کردند، راهبرد بصیرت‌بخشی و روشنگری بود. رهبری که به خوبی به ابعاد فتنه آشنا بودند و آن را الگویی از نقشه‌های جنگ نرم دشمن تحلیل می‌کردند، کوشیدند تا صف سران و اصحاب فتنه را از بدنه توده‌های ملت جدا کنند و در ادامه با محور قرار دادن توده‌های جامعه به منزله مخاطبان اصلی به امر روشنگری مشغول شدند. به جرت می‌توان گفت، در سال ۱۳۸۸ سخنرانی‌ای نبود که رهبر حکیم انقلاب در آن به موضوع اهمیت بصیرت و ضرورت شناسخت دشمن اشاره نکرده و جلوه‌هایی از راهبردهای ایشان را رسوا نکرده باشند.

روشنگری نسبت به تلاش دشمنان انقلاب به منظور تلخ کردن شیرینی انتخابات، گفتمان‌سازی و فرهنگ‌سازی در خصوص دخالت بیگانگان نظیر انقلاب رنگی و فتنه، روشنگری پیرامون خطر ادامه رفتارهای کینه‌جویانه، روشنگری نسبت به سوءاستفاده دشمنان از کینه‌جویی‌های شخصی، روشنگری نسبت به حرکت‌های به ظاهر انقلابی، روشنگری نسبت به سوءاستفاده از خط امام(ره)، روشن کردن نقش دشمنان انقلاب اسلامی، افشا و برجسته کردن نقش استکبار در حوادث بعد از انتخابات، هشدار به نخبگان و خواص برای آنچه می‌گویند و آنچه نمی‌گویند، بازخوانی تجربه ده ساله اول انقلاب و مشی امام(ره)

محمد گنجی

کارشناس

ورود «نخست‌وزیر» امام(ره) به صحنه رقابت‌های انتخاباتی از شکل‌گیری رقابت انتخاباتی متفاوت از گذشته حکایت داشت. میرحسین موسوی هر چند در روزگاری از صحنه قدرت کنار رفته بود که چندماه قبل از آن به دلیل استعفا از جایگاه نخست‌وزیری با عتاب و انتقادات جدی امام و ملت مواجه شده بود، اما گذشت ۲۰ سال از آن زمان و دو دهه فراق از قدرت، موجب شده بود تا چهره مثبتی از او در ذهن جوانانی که حیات سیاسی دهه ۱۳۶۰ را تجربه نکرده بودند، شکل گیرد و او از جایگاه «نخست‌وزیر امام» وارد صحنه رقابت‌های انتخاباتی شود. به ویژه آنکه یک جریان سیاسی برای رسیدن به قدرت در صف حامیان موسوی قرار گرفته و از او به عنوان یک ناجی نام می‌برد و به این ترتیب، فتنه ۸۸ با تحریف‌کنندگان خط امام(ره) کلید خورد.

موسوی در کلام انتخاباتی خود به طور مستمر از حضرت امام مایه گذاشت و تلاش کرد خود را منادی «خط امام» معرفی کند و کلامی نبود که در آن

فتنه و تحریف خط امام(ره)

تمثال مبارک حضرت امام(ره) را به نشانه اعتراض به جمهوری اسلامی آتش زد و از چهره مافیایی خود پرده برداشت. همین جریان بود که سرانجام سرقت بزرگ نام «حامیان خط امام» از سوی فتنه‌گران را بر ملا کرد و آخرین نقشه اصحاب فتنه برای فریب افکار عمومی با بهره‌بردن از ایم محرم، با هدف متهم کردن نظام اسلامی به استبداد و خودکامگی را نقش بر آب کرد.

حامیان این جریان که به مذهب و مقدسات مذهبی اعتقادی نداشتند، در روز عاشورا با توهین به ساحت مقدس ابعادالله(ع) و مراسم عزاداری خاندان عصمت و طهارت، آنچنان رسوایی به بار آوردند که ملت غیور ایران را یکپارچه به صحنه آورده و حماسه بزرگ نهم دی ماه را رقم زدند. سران جاهل فتنه همچنان بر حماقت خود اصرار می‌ورزیدند و همینجا بود که با صدور بیانیه‌ای اوپاش ضدانقلاب را «ملت خداجوی» خواند که به قصد عزاداری به خیابان‌ها آمده بودند!

همه این حوادث کافی بود تا کاسه صبر ملت به سرآید و برای اعلام «برانت از منافقین» به خیابان‌ها بیایند و کودتای اقلیت علیه اکثریت را سرکوب و «خط امام بدلی» را رسوا کنند.

عضوگیری کند، بدون شک باید خود را پرچمدار خط امام معرفی کند. به همین دلیل بود که بسیاری از منسوبان به امام را گرد سران فتنه آورده بودند، تا به این لشکرکشی جریان حقیقی خط امام را به انزوا کشانده و خط امام بدلی را جایگزین آن کنند!

البته این جریان از یک معضل جدی رنج می‌برد و آن هم آنجایی بود که در تقسیم کار کودتای مخملی، سهم بزرگی هم به جریان اپوزیسیون و ضدانقلاب و برانداز داده شده بود که بین آنها و امام نسبتی وجود نداشت و بخشی از اینها حاضر نبودند منافقانه خود را از دوستداران امام معرفی کرده و مشی و مرام خود را مبتنی بر هنجارهای مکتب امام سامان بخشند. به همین دلیل، هر چند به تقاضای فتنه‌گران در مراسم بزرگداشت روز قدس شرکت می‌کردند، اما حاضر نبودند روزه‌دار باشند! لذا با بطری آب به دست در برنامه حاضر می‌شدند. یا آنکه در نماز جمعه تهران برای حمایت از مرحوم هاشمی با دستبند سبز حاضر شدند، اما نمی‌دانستند که نماز را به صورت مختلط و با کفش نمی‌توان اقامه کرد!

البته طیف رادیکال این جریان بیش از این تاب نیاورد و در روز دانشجو (۱۶ آذر) در دانشگاه تهران

به نحوی از امام یاد نکرده باشد. این در حالی بود که بین ادعای او و رفتار و عمل سیاسی او فاصله بسیار بود و فتنه که او پرچمدارش شد، نسبتی با امام را حل نداشت.

کافی است مروری بر کلام و مرام امام داشته باشیم تا پذیرش جایگاه شورای نگهبان به عنوان فصل الخطاب در انتخابات، پذیرش کلام رهبری به عنوان فصل الخطاب مناقشات سیاسی، تسلیم شدن در برابر قانون، خضوع و پذیرش خواست و رأی ملت، اعتراض از وحدت‌شکنی و ایجاد اختلاف در جامعه، پرهیز از ایجاد آشوب و بلوا، ضرورت مرزبندی با بیگانگان را به منزله اصول و ارکان فعالیت سیاسی در جامعه اسلامی مورد توجه قرار دهیم و با داشتن این معیارها، انحراف موسوی و جریان حامیان او از این اصول اساسی خط امام(ره) را ارزیابی کنیم.

تأکید بخشی از حامیان فتنه ۸۸ بر خط امام(ره)، سناریوی مافیایی بود که از سوی ایشان دنبال می‌شد. این جریان به خوبی می‌دانست که اکثریت قابل ملاحظه جامعه همچنان تعلقات روحی-عاطفی-عقلانی شدیدی به امام داشته، و این جریان برای آنکه بتواند از میان آنها نیز برای اردوگاه فتنه

چرا ادعای تقلب دروغ بود؟

محمد جواد شهبازی

کارشناس

بزرگی و عظمت حماسه ۴۰ میلیونی ملت در انتخابات ۲۲ خردادماه سال ۱۳۸۸، خیلی زود با ادعای تقلب در انتخابات و آغاز اردوکنشی‌های خیابانی خدشه‌دار شد و سناریوی که در قالب کودتای مخملین پیش از این طراحی شده بود، کلید خورد. به اعتراف محمدعلی ابطحی: «تقلب یک اسم رمز آشوب شده است که در آن لشکرسازی برای تقلب وجود داشت و تمرین پهن شدن مردم هم در خیابان‌ها در آن موجود بود.» مدت‌ها طول کشید تا چنین ادعای دروغی برای بخشی از فریب‌خوردگان فتنه ۸۸ آشکار شود و آنان متوجه شوند که این دروغ بزرگ برای ایجاد بلوا و آشوب و کودتای مخملین طرح‌ریزی شده بود. اما اسناد فراوانی درباره ابطال ادعاهای معتقدان به تقلب در طول این سال‌ها از سوی مراکز و مراجع حقوقی و صاحب‌نظران امر ارائه شده که به خوبی ابطال این دروغ بزرگ را آشکار می‌کند. اما در کنار پاسخ‌های حقوقی و قانونی، برخی اظهار نظر‌ها و اعتراضات فعالان سیاسی در این زمینه نیز در خور توجه است.

ادعای متعارض

با دقت در ادعاهای مطروحه از سوی فتنه‌گران در باب تقلب در انتخابات متوجه تعارضات جلی می‌شویم که جا دارد به آن توجه مجدد شود. فتنه‌گران پس از آنکه ادعا کردند در انتخابات تقلب شده، به واقع مدعی بودند که میزان رأی آقای احمدی‌نژاد ۲۴/۵ میلیون نبوده و رأی میرحسین موسوی نیز بیش از ۱۳ میلیون بوده است. از نگاه ایشان، رأی‌ها جابه‌جا شده و رأی‌های موسوی و دیگر نامزدها برای آقای احمدی‌نژاد خوانده شده است. به واقع منظورشان از تقلب جابه‌جایی بیش از ۱۰ میلیونی آرا بود. برای نمونه، «ابوالفضل فاتح» رئیس کمیته اطلاع‌رسانی، رسانه و تبلیغات ستاد مهندس موسوی، در خبری با عنوان «پیروزی مهندس موسوی یا فاصله زیاد قطعی است/ همه برای این پیروزی یک سجده‌شکر بدهکاریم» در روز

برگزاری انتخابات پیشاپیش به استقبال پیروزی موسوی رفت!

موسوی نیز همان روز طی پیامی از پیروزی خودش در رقابت انتخاباتی خبر داد و چنین نوشت: «به اطلاع می‌رسانم به رغم تخلفات و کارشکنی‌های متعدد و نارسایی‌های گسترده، مستندات و گزارش‌های واصله حاکی از این است که رأی اکثریت قاطع مردم متوجه این خدمت‌گزارشان بوده است.» او حتی متوهمانه از هوادارانش خواست تا «آماده برگزاری جشن پیروزی در شامگاه میلاد بانوی دو عالم حضرت فاطمه‌زهر(سلام‌الله‌علیه)باشند.»!

اما جالب است بدانیم در نامه‌ای که درست در همین روز موسوی برای شورای نگهبان در اعتراض به اعلام نتایج انتخابات نوشت، اشاره دقیقی به این تخلفات نشده و ضمن کلی‌گویی مهم‌ترین دلایل طرح ادعای ابطال انتخابات را فضای ایجاد شده پیش از انتخابات معرفی کرد.

از سوی دیگر، وقتی موسوی در نامه‌ای به شورای نگهبان (۱۳۸۸/۳/۲۴) به دلایل ادعای خود مبنی بر تقلب در انتخابات اشاره می‌کند، اغلب بند‌های برشمرده مواردی است که به شرایط قبل از انتخابات اختصاص دارد، نه در حین انتخابات یا در شمارش آرا! به واقع وی به هیچ وجه دلیل متقنی برای آنکه رأی‌ها جابه‌جا شده و میزان رأی‌های اعلامی با میزان حقیقی آرا متفاوت است، ندارد. برای نمونه، در بند اول این نامه آمده است:

«در ایام تبلیغات خصوصاً در مناظره آقای احمدی‌نژاد، اتهامات بزرگی علیه بعضی از شخصیت‌های حقیقی از جمله آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی، ریاست محترم مجلس خبرگان و رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام و نیز آقای ناطق نوری عضو محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام و رئیس بازرسی ویژه مقام معظم رهبری، در رسانه ملی مطرح شد که بنا به اظهار صریح ریاست محترم قوه قضائیه و دادستان محترم کل کشور مصادیق روشن عمل مجرمانه بوده است. این اتهامات خوراک اصلی تبلیغات انتخاباتی آقای احمدی‌نژاد علیه سایر نامزدها، خصوصاً اینجانب قرار گرفت.»

این دلایل همگی برای اثبات این ادعا اقامه شده است که رئیس‌جمهور دولت نهم از طریق فریب افکار عمومی اقدام به خرید رأی کرده و توانسته است در شرایطی نابرابر نسبت به دیگر نامزدها با وعده‌ها و وعیدهای خود رأی ملت را برای خود جلب کند و پیروز انتخابات دهم شود! فارغ از بی‌پایه بودن این اظهارات، آنچه در درون این ادعاها ناخواسته سر برآورده، پذیرش این مسئله است که این فضاسازی تبلیغاتی احمدی‌نژاد اثر خود را کرده و در میزان آرای بالای وی تجلی یافته است! به واقع موسوی پذیرفته که نتیجه انتخابات و میزان آرای احمدی‌نژاد صحیح بوده، ولی مشکل در آن است که وی در شرایطی نابرابر توانسته مردم را فریب دهد و رأی آنان را بخرد!

اعتراف حامیان موسوی

در این میان، بخشی از فعالان سیاسی اصلاح‌طلب نیز رسماً به دروغ بودن سناریوی تقلب در انتخابات اعتراف کردند.

۱- ابطحی: اولین معترف مشهور سیدمحمدعلی ابطحی، یار غار خاتمی بود که اعلام داشت: «تقلب واقعاً در ایران وجود نداشت؛ چراکه در انتخابات سال ۱۳۸۴ وقتی فاصله کروی و احمدی‌نژاد کمتر از نیم میلیون بود، وزارت کشور خاتمی نپذیرفت که کلمه تقلب مطرح شود؛ لذا کرویسی تخلف در انتخابات را مطرح می‌کرد و بنده تعجب می‌کنم که در این انتخابات با وجود اختلاف ۱۱ میلیونی چگونه بحث تقلب پذیرفته می‌شود؟ این در حالی است که همان‌هایی که ۵۰۰ هزار اختلاف را تقلب نمی‌خواندند، امروز ۱۱ میلیون فاصله را تقلب می‌خوانند.»

۲- خاتمی: سیدمحمد خاتمی نیز چند سال بعد در نشست با برخی از جوانان تأکید کرد که در انتخابات ۸۸ تقلبی صورت نگرفته است و گفت: «من نمی‌گویم که تقلب شده است.»

۳- تاج‌زاده: ششم مرداد سال ۱۳۸۹ فیلمی در پایگاه‌های مختلف داخلی و خارجی منتشر شد که در آن دروغ بزرگ عوامل فتنه درباره تقلب در انتخابات، در گعده سه نفر از اصلاح‌طلبان افشا شده بود. در این فیلم مصطفی تاج‌زاده خطاب به محسن صفایی‌فراهانی و عبدالله رمضان‌زاده از

اعضای حزب مشارکت می‌گوید: «برای بنده که تجربه انتخابات رو دارم می‌دونم که در انتخابات تقلب نشده، ممکنه که یکی دو میلیون عقب جلو شده باشه؛ ولی ما نتیجه انتخابات رو باختیم. حالا به جای ۲۵ میلیون و ۱۴ میلیون شده باشه ۲۴ میلیون و ۱۵ میلیون مثلاً، ما انتخابات رو باختیم.» **۴- ترکان:** نمونه دیگری از اظهار نظراتی که دیر هنگام و پس از مهار فتنه از جانب اصلاح‌طلبان مطرح شده است، سخنانی است که آقای «اکبر ترکان» دبیر مناطق آزاد دولت یازدهم و از حامیان و اعضای ستاد آقای موسوی در سال ۱۳۸۸ در برنامه تلویزیونی «شناستامه» در آذرماه سال ۱۳۹۲ مطرح کرد. وی با صراحت ابراز داشت: «در این انتخابات برای میرحسین موسوی فعالیت داشتیم. من شهادت می‌دهم که در این انتخابات تخلف اتفاق افتاد، اما برای تقلب به‌معنای جابه‌جایی آرا هیچ دلیلی ندارم.»

۵- حجاریان: یکی از افراد سرشناس این جمع که از وی به نظریه‌پرداز دوره اصلاحات نیز یاد می‌کردند، سعید حجاریان بود که در گفت‌وگو با خبرنگاری تسنیم (۱۳۹۲/۵/۲۰) به صراحت اعلام کرد، به تقلب به معنای جابه‌جایی رأی اعتقاد ندارد. وی می‌گوید: «توجه داشته باشید که آقای احمدی‌نژاد رأی آورده است و نام وی از صندوق بیرون آمده است؛ ولی به چه قیمتی؟ به‌روش تدلیس!»

در توضیح روش تدلیس نیز باید گفت، این اصطلاح به معنای خرید رأی است که ادعای دیگری است که در تعارض با ادعای تقلب در آرا قرار دارد. به واقع اگر بنا بر خرید رأی باشد، خود به خود باید اعتراف کرد که آقای احمدی‌نژاد رأی آورده، اما از طریق خرید رأی! درست همانند ادعایی که آقای حجاریان مطرح کرده است! اما همانطور که به خاطر داریم ادعای موسوی و به تبع آن کرویسی آن بود که «مستندات واصله حاکی از آن است که رأی اکثریت قاطع مردم، متوجه این خدمت‌گزارشان بوده است.» (بیانیه موسوی در شب جمعه ۱۳۸۸/۳/۲۲، قبل از پایان رأی‌گیری و آغاز شمارش آرا)

لذا ادعای تدلیس ادعای بی‌معنایی است که حجاریان وقتی با بی‌بنیان بودن ادعای جابه‌جایی

آرا پس از روشن شدن نتایج انتخابات ۹۲ با آن مواجه می‌شود، برای توجیه رفتار فتنه‌گران در سال ۱۳۸۸ طراحی کرده است. ادعایی که حتی به مذاق اصلاح‌طلبان نیز خوش نیامده است و از دیگر سو این ادعا را در همه ادوار انتخابات گذشته نیز می‌توان مطرح کرد!

این اظهارات به خوبی آشکار می‌کند، فتنه‌گران هیچ دلیلی که حتی بتواند اعضای ستاد موسوی را نیز قانع کند، نداشته‌اند! اما اینکه با کدام منفعت‌سنجی و مبتنی بر کدام حجت غیراخلاقی و خلاف شرع و عقل، آتش بیار معرکه شده و با فریب هواداران و به‌بانه تقلب در انتخابات آنان را به خیابان‌ها کشاندند تا شاید بتوانند با فشار بر نظام اسلامی نتیجه انتخابات را به سود خود بازگردانند! پرسش بی‌پاسخی است که افکار عمومی باید از آنان مطالبه‌گر باشد.

انتخاب روحانی، ابطال‌کننده دروغ

نتایج حاصله از انتخابات ریاست‌جمهوری یازدهم در خردادماه ۱۳۹۲، دستاوردهای فراوانی برای انقلاب اسلامی به همراه داشت که یکی از مهم‌ترین آنان ابطال آشکار ادعای تقلب در انتخابات بود. آنهایی که روزگاری ادعا می‌کردند در انتخابات سال ۱۳۸۸ میلیون‌ها رأی جابه‌جا شده و فاصله بیش از ۱۰ میلیونی نفر اول و دوم از طریق تقلب حاصل شده است! با چشمان خود دیدند که بطور نظام اسلامی همه توان خود را برای مراقبت از رأی ملت به کار برد که حاصل آن انتخابات حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر حسن روحانی با کسب ۱۸/۶۱۳/۳۲۹ رأی معادل ۵۰/۷۱ درصد کل آرا بود. این در حالی بود که وی تنها با ۲۶۱۲۵۱ رأی توانست حداکثر نسبی (نصف به علاوه یک) را کسب کند و در همان مرحله اول پیروز انتخابات شود.

این مسئله موجب شد تا برخی از دوستان و هم‌راهان و حامیان سران فتنه که در انتخابات گذشته از موسوی و کرویسی حمایت کرده بودند و در این سال‌ها یا بر طبل تقلب کوفته یا آنکه با سکوت خود با ادعای تقلب همراهی کرده بودند، به حرف آیتند و از توخالی بودن و ثابت نشدن ادعای تقلب در انتخابات سخن بگویند!

فرش قرمز برای فتنه‌گران

مرتضی دخیلی

روزنامه‌نگار

ادعای جدایی هنر از سیاست، دروغ مشهوری است که سالیان متمادی متولیان برگزاری جشنواره‌هایی، چون اسکار، کن و... آن را تکرار کرده‌اند و بارها و بارها دروغ بودن آن برای افکار عمومی آشکار شده است. آخرین نمونه در این زمینه حوادث رخ داده در جشنواره کن در سال ۲۰۲۲ است که فیلم‌های ضعیفی، چون «عنکبوت مقدس» که ساخت ناشیانه‌ای دارد، تنها به این دلیل تقدیر می‌شوند که به مقدسات یک ملت بی‌حرمتی شده است!

در سال ۱۳۸۸ نیز در بخشی از جو‌رچین بزرگ سناریوی کودتای مخملین، سهمی هم به این جشنواره‌های به‌ظاهر هنری داده شد تا به صف حامیان فتنه‌گران در آیتند و به نوعی برای مشروعیت‌بخشی به این جریان سنگ تمام بگذارند و افکار عمومی جهانی را به حوادث ایران جلب کرده و به ابزار فشاری بر جمهوری اسلامی بدل کنند!

حمایت از قلم به دستان، فیلم‌سازان و عکاسان حامی فتنه‌سبز، همچنین حمایت از برخی آثار مرتبط با فتنه‌گران از جمله این اقدامات است که در آن ایام به طور خاص

افزایش یافت. این سناریو بلافاصله با قرار گرفتن منتخبان پشت‌تریبون تکمیل می‌شد، آنجا که این افراد در برابر دوربین خبرنگاران ضمن حمایت از سناریوی کودتای سبز، در رفتاری تکراری و مشابه جوایز خود را به یکی از فتنه‌گران سبزپوش اهدا می‌کردند!

برای نمونه، موارد زیر را در ذیل این سناریوی طراحی شده می‌توان ارزیابی کرد:

- ۱- معرفی «احمدزیدآبادی» روزنامه‌نگار و دبیرکل سازمان «ادوار دفتر تحکیم» به عنوان برنده جایزه «قلم زرین آزادی» سال ۲۰۱۰ از سوی «انجمن جهانی روزنامه‌ها و ناشران خیر»؛
- ۲- معرفی عکسی با عنوان «معترضان بر بام‌های تهران» به عنوان برنده بهترین عکس خبری سال از سوی مؤسسه «ورلد پرس فوتو». این عکس که عکاس ایتالیایی به نام «پیترو ماستورزو» گرفته بود، زنی را نشان می‌دهد که در پی حوادث انتخابات ایران روی پشت بام فریاد می‌زند.
- ۳- انتخاب مجموعه عکس‌های یک عکاس فرانسوی از اعتراضات مخالفان دولت ایران به عنوان دومین مجموعه عکس سال «ورلد پرس فوتو».
- ۴- اعطای جایزه «لو‌سی» به «رضا دقتی»، عکاس و

خبرنگار ایرانی. وی در این مراسم جایزه خود را به «ندا آقاسلطان» تقدیم کرد!

- ۵- محسن مخملباف، کارگردان ضدانقلاب فعال شده در آمریکا نیز برنده جایزه «آزادی برای خلق هنری» شد. وی در اقدامی کاملاً سیاسی که از حقایق پشت پرده اهدای چنین جوایزی حکایت دارد، در این مراسم اعلام داشت: «هر جایزه‌ای که دریافت می‌کنم، برابرم فرصتی فراهم می‌کند تا طنین صدای آنها [فتنه‌گران سبزپوش] را به گوش جهانیان برسانم؛ صدایی که دموکراسی برای ایران و صلح برای دنیا را طلب می‌کند.» وی این جایزه را به «پدر معنوی فتنه سبز ایران»، آقای منتظری تقدیم کرد.
- ۶- مخملباف همچنین جایزه جشنواره حقوق بشر نورنبرگ آلمان را به «مهدی کروی» به دلیل طرح ادعای دروغین «تجاوز در زندان‌های ایران» تقدیم کرده بود!
- ۷- دختر وی حتا مخملباف نیز جایزه ویژه جشنواره «زنان جهان» برای فیلم «روزهای سبز» را به عباس امیرانتظام، فعال سیاسی زندانی اهدا کرده بود.
- ۸- اعطای جایزه روزنامه‌نگاری «جسوج پولک» برای بهترین فیلم‌های خبری در سال ۲۰۰۹ به تصویربردار ناشناسی اختصاص یافت که از صحنه ساختگی قتل ندا آقا

سلطان فیلمبرداری کرده بود!

- ۹- «رامین جهانپنگلو»، استاد ایرانی دانشگاه تورنتو در کانادا جایزه صلح سال ۲۰۰۹ یک انجمن وابسته به سازمان ملل را از آن خود کرده است. جایزه صلح سازمان ملل «خانه آسیا» شامگاه سه‌شنبه ۱۱ اسفند در بارسلون اسپانیا به وی اهدا شد. جهانپنگلو به هنگام دریافت جایزه خود گفت: «این جایزه متعلق به مردم ایران است که اعتراضات مسالمت‌آمیز خود را در چارچوب جنبش مدنی محقق می‌کنند.» جهانپنگلو گفت: «حضور من در این جا، صدای مردمی ست که بی‌صدا در ایران اعتراض می‌کنند.»
- ۱۰- «ژیلابنی یعقوب» در ماه آوریل سال ۲۰۱۰ در مسابقه وبلاگ‌های برتر که همه‌ساله از سوی «دویچه وله» در میان وبلاگ‌های سراسر دنیا برگزار می‌شود، برنده جایزه ویژه گزارش‌گران بدون مرز شد. وی این جایزه را به همسرش بهمن احمدی‌امویی، شیوا نظر‌آهاری و دیگر وبلاگ‌نویسان زندانی در ایران تقدیم کرد.
- در مجموع باید گفت، این حمایت‌ها، عملیات سیاسی هماهنگی بود که برای حمایت تمام‌قد از فتنه سال ۱۳۸۸ هزینه شد و در نهایت عایدی چندانی جز بی‌اعتبارسازی این جشنواره‌ها نداشت.

حضور جعفر پناهی با نماد سبز در یک جشنواره خارجی

حاشیه‌سازی ضدانقلاب در جشنواره فیلم ونیز

مخملباف و تقدیم «جایزه چشم‌انداز» جشنواره نورنبرگ به کروی

حتا مخملباف و بهمن قبادی در جشنواره فیلم سن‌سپاستین

یادداشت

ظرفیتی به نام همسایگان

میثم مهرپور

دبیر گروه اقتصاد

اگرچه در ظاهر ماجرا عده‌ای دلیل اصلی تشدید مشکلات اقتصادی ایران طی یک دهه اخیر را تحریم‌های ظالمانه غرب علیه اقتصاد ایران می‌دانند؛ اما با دقت در جزئیات اتفاقات رخ داده طی یک دهه اخیر، متوجه می‌شویم ریشه اصلی این مشکلات را باید در وابستگی اقتصاد ایران به درآمدهای ناپایدار نفتی دانست. درآمدهای نفتی فی ذاته درآمد‌هایی ناپایدار هستند؛ چرا که نه میزان فروش آن (تصمیمات اوپک، مسائل مربوط به تحریم‌ها و...) و نه قیمت آن (میزان تقاضای جهانی و عرضه نفت) در اختیار ایران یا هیچ کشور صادرکننده دیگری نیست. بنابراین، برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته بر اساس درآمدهای ارزی ناشی از فروش نفت در صورتی که مبتنی بر هزینه‌کرد در امور جاری کشور باشد، قطعاً هر اقتصادی از جمله ایران را با مشکل مواجه خواهد کرد. یکی از درآمدهای پایدار و در دسترس برای اقتصاد ایران را می‌توان توجه به بازار کشورهای همسایه و افزایش صادرات غیرنفتی دانست. اهمیت این موضوع زمانی دو چندان می‌شود که به چند نکته اساسی در این زمینه دقت کنیم:

۱- ایران در مقایسه با عمده کشورهای همسایه خود از ظرفیت‌های تولیدی، علمی و اقتصادی بالاتری برخوردار بوده و به لحاظ سخت‌افزاری و نرم‌افزاری از موقعیت و توان بیشتر و بهتری برای در اختیار گرفتن بازار این کشورها برخوردار است. بنابراین، عایدی و منافع ایران از گسترش تجارت با کشورهای همسایه و اقداماتی، چون امضای توافق‌نامه‌های تجارت آزاد به نفع اقتصاد ایران خواهد بود.

۲- یکی از مهم‌ترین پارامترهای تأثیرگذار در قیمت کالاهای صادراتی را می‌توان هزینه‌های ناشی از حمل‌ونقل دانست؛ به گونه‌ای که کاهش هزینه‌های حمل‌ونقل به واسطه فاصله اندک کشور مبدأ و مقصد می‌تواند یکی از مزیت‌های صادراتی برای کالاهای ایرانی باشد. ایران به واسطه دارا بودن مرز مشترک با ۱۵ کشور همسایه از ظرفیت بالایی در این حوزه برخوردار است. موضوعی که به عامل مهمی در راستای افزایش رقابتی‌پذیری و کاهش قیمت تمام شده محصولات ایرانی در بازار کشورهای همسایه می‌انجامد.

۳- افزایش مبادلات تجاری با کشورهای همسایه افزون بر مزیت نسبی یا گاهی مطلق کالاهای ایرانی در این بازارها، در شرایط تحریمی فعلی نیز کاملاً به نفع اقتصاد ایران است؛ چرا که در وضعیت تحریمی، امکان دور زدن تحریم‌ها در تبادلات تجاری با کشورهای همسایه هم به لحاظ عدم امکان رسید واردات و صادرات کالاها و هم تبادل و جابه‌جایی پول در سازوکار سنتی خود قابلیت بالایی داشته و طبیعتاً تبادلات تجاری ایران با کشورهای همسایه در مقایسه با سایر کشورهای ریسک کمتری دارد. ظرفیتی که متأسفانه طی سال‌های اخیر استفاده مناسبی از آن نشده و سهم اقتصاد ایران از ظرفیت بازارهای بالقوه کشورهای همسایه چیزی کمتر از دو درصد بوده است. این در حالی است که بر اساس مطالعات انجام شده از سوی سازمان توسعه تجارت مجموع ظرفیت یا ارزش بازار کشورهای همسایه حدود ۱۲۰۰ میلیارد دلار است که سهم امروز اقتصاد ایران از این بازار رقمی حدود ۲۰ میلیارد دلار است؛ در حالی که در وضعیت فعلی ظرفیت افزایش حداقل پنج برابری صادرات به مجموع کشورهای همسایه وجود دارد.

ساحل عباسی

خبرنگار

عضو هیئت علمی دانشگاه علم و صنعت گفت: «دولت باید همه هم و غم خود را روی واگذاری صنعت خودرو به بخش خصوصی بگذارد تا بازار از انحصار خارج شود و رقابت‌پذیری و توازن در عرضه و تقاضا حرف اول و آخر را بزند.»

به گزارش صبح صادق، صنعت خودروسازی ایران در حالی یکی از مهم‌ترین صنایع کشور به شمار می‌آید که انحصارهای موجود و مدیریت دولتی طی نیم قرن اخیر، موانعی را بر سر راه رقابت‌پذیری این صنعت ایجاد کرده است. وضعیت خودروسازهای ایرانی آن قدر وخیم و مورد انتقاد است که رهبر فرزانه انقلاب اسلامی نیز در راستای دفاع از حقوق مردم طی سال‌های گذشته به این موضوع ورود کرده و خواهان تغییراتی در روند اداره این صنعت به نفع آحاد ملت شده‌اند؛ اما با وجود تأکید معظم‌له، به نظر می‌رسد وزارت صمت و خودروسازها هیچ تصمیم مشخصی در راستای تغییر ریل موجود نداشته و همچنان در حال تکرار اشتباهات خود هستند؛ به گونه‌ای که خودروسازها همچنان با تأکید بر اشتباهات گذشته خود مانند انجام قرعه‌کشی و راه‌اندازی سامانه فروش متمرکز خودرو سنگ بنای توسعه صنعت خودرو را با واگذاری به بخش خصوصی دارای اهلیت و ایجاد تحول در این صنعت را به عینه در دستور کار خود قرار نداده‌اند. صبح صادق در گفت‌وگو با کارشناس صنعت خودرو و عضو هیئت علمی دانشگاه علم و صنعت با تأکید بر حقوق مردم در خرید خودروی با کیفیت و ارزان به نکاتی اشاره داشته که موانع اصلی در ارتقای کیفیت صنعت خودرو و ارزان تمام شدن خودروی ملی است.

امیرحسین کاکایی، کارشناس بازار خودرو و عضو هیئت علمی دانشگاه علم و صنعت در گفت‌وگو با صبح صادق در خصوص چالش‌های صنعت خودرو و مشکلات قرعه‌کشی و مدیریت دولت در این صنعت می‌گوید: «آنگونه که رئیس‌جمهور قبل از پایان سال گذشته بر این موضوع تأکید داشتند که صنعت خودروسازی باید هر چه سریع‌تر به بخش خصوصی واگذار شود، این ضرورت احساس می‌شود که دولت هر چه سریع‌تر برای واگذاری صنعت خودروی کشور فکری اساسی کند، البته این واگذاری باید به بخش خصوصی واقعی و دارای صلاحیت باشد. این موضوع به این دلیل حائز اهمیت است که با واگذاری درست سهام دولتی مانع بزرگی بر سر مسائلی مانند قرعه‌کشی ایجاد می‌شود که متأسفانه تداوم آن توزیع رانتی آشکار در بازار خودروساز است؛ چرا که طبیعتاً همه مردم از آن بهره‌مند نمی‌شوند.»

وی در این باره خاطر نشان کرد: «قرعه‌کشی خودرو یا راه‌اندازی سامانه فروش خودرو به لحاظ

ماهیت تفاوتی با هم ندارند، لذا هیچ کدام از این مدل راهکارها نمی‌تواند به کاهش قیمت یا ایجاد رقابت در صنعت خودروسازی کشور منتهی شود. اگر به یاد داشته باشید، دو سال پیش، قبل از مطرح شدن موضوع قرعه‌کشی حدود ۹۰۰ هزار نفر برای نام‌نویسی خودرو به پایگاه معرفی شده برای نام‌نویسی مراجعه می‌کردند؛ اما پس از اینکه اسم قرعه‌کشی یا همان توزیع رانت به میان آمد، شاهد بودیم این عدد به یک باره به ۶ میلیون نفر رسید؛ یعنی بیش از شش برابر متقاضی برای خرید خودرو با قیمت دولتی نام‌نویسی کردند. این موضوع نشان می‌دهد، طرح قرعه‌کشی یا فروش خودرو در سامانه مورد نظر وزارت صمت نمی‌تواند بازار خودرو را به آرامش برساند یا حتی در کاهش قیمت‌ها به نفع مردم به سرانجامی خوش منتهی شود.»

وی در خصوص سامانه فروش متمرکز خودرو به منزله تازه‌ترین ابتکار وزارت صمت گفت: «در حال حاضر بعد از راه‌اندازی سامانه فروش متمرکز خودرو ادعا شده که به جای ۶ میلیون نفر ۴ میلیون نفر برای خرید خودرو با قیمت دولتی ثبت‌نام کرده‌اند؛ در حالی که وزارت صمت هنوز به صراحت برای مردم مشخص نکرده که قیمت‌گذاری‌ها به چه شکل خواهد بود؟ آنچه در این موضوع حائز اهمیت است ثبت‌نام کمتر مردم نسبت به قرعه‌کشی‌های قبلی است.»

وی در این باره تصریح کرد: «با اینکه در مدل‌های قبلی قرعه‌کشی، ۶ میلیون نفر برای خرید خودروی دولتی نام‌نویسی می‌کردند؛ اما اکنون به دلیل مشخص نبودن رویای طرح مورد نظر وزارت صمت ۴ میلیون نفر در سامانه فروش متمرکز خودرو نام‌نویسی کرده‌اند، به نظر می‌رسد مردم در نام‌نویسی خودرو در طرحی که همچنان رویای آن مشخص نیست تا حدودی احتیاط کرده یا رفتار محتاطانه‌تری نسبت به

عضو هیئت علمی دانشگاه علم و صنعت در گفت‌وگو با صبح صادق

راه نجات صنعت خودرو شکستن انحصار است

آینده بازار در پیش گرفته‌اند؛ وگرنه اتفاق خاصی رخ نداده است.»

عضو هیئت علمی دانشگاه علم و صنعت خاطر نشان کرد: «به هر حال هر کالایی که با قیمت دولتی به مردم عرضه شده و بازار آزادی برای فروش داشته باشد که سود خوبی را نصیب فروشنده کند، طبیعتاً خیلی‌ها برای نام‌نویسی و خرید آن کالای دولتی وارد این بازار می‌شوند. مسئله این است که هنوز مردم نمی‌دانند خودروی مورد نظر در سامانه فروش متمرکز خودرو چه زمانی به آنها واگذار می‌شود. به هر حال، وزارت صمت برای این موضوع باید اطلاع‌رسانی کند؛ چرا که برای خرید خودرو با نرخ دولتی هر فرد یک بار می‌تواند در این سامانه نام‌نویسی کند و باید منتظر زمان برنده شدن خود باشد.»

امیرحسین کاکایی درباره این سامانه و فروش خودروی دولتی به مردم توضیح داد: «این سامانه به این معناست که افراد، یعنی ۴ میلیون نام‌نویسی‌کننده موجود باید در صف باقی‌بمانند تا زمانی که نوبت آنها برسد بر اساس آنچه برخی مسئولان در این موضوع گفته‌اند، این افراد در صف می‌مانند تا زمانی که خودروی آنها با نرخ دولتی تحویل داده شود، بنابراین زمان واگذاری مشخص نیست و همچنان تا شکستن انحصار در صنعت خودرو فاصله زیادی داریم؛ چرا که همچنان موضوع قرعه‌کشی و باقی ماندن در صف برای گرفتن رانت وجود دارد.»

عضو هیئت علمی دانشگاه علم و صنعت خاطر نشان کرد: «در این موضوع تردیدی وجود ندارد تا زمانی که انحصار شکسته نشود و طرح‌هایی مانند واگذاری به شیوه قرعه‌کشی حذف نشود، وضعیت بازار خودروی کشور سامان نمی‌گیرد. به معنای دیگر، در چنین وضعیتی تارسیدن به مسیری که شرکت‌های خودروساز معروف و مطرح دنیا طی کرده‌اند و امروز

در بازارهای مختلف رقابتی تنگاتنگ دارند، فاصله بسیار زیادی داریم.»

این کارشناس بازار خودرو در پاسخ به این پرسش که آیا به وعده‌های داده شده مبنی بر کاهش نرخ خودرو می‌توان اعتماد کرد، گفت: «قطعاً کاهش نرخ خودرو در شرایط تورمی و وضعیتی که به دلیل تحریم‌های ظالمانه آمریکا نرخ ارز در حال افزایش است، شعاعی پیش نیست. چگونه می‌توان باور کرد در شرایطی که خودروساز با کمبود نقدینگی رویه‌روست و همچنان راه حلی برای این مشکل پیدا نکرده است، در حالی که دستمزد کارگران افزایش پیدا کرده و تعرفه‌های واردات قطعات و مواد اولیه مورد نیاز صنعت خودروسازی شش برابر شده، قیمت گاز و برق واحدهای صنعتی افزایش یافته و فولادی‌ها و قطعه‌سازان به نسبت سال گذشته باید قیمت‌های بیشتری بپردازند، قرار است قیمت‌ها کاهش پیدا کند؟ قطعاً نمی‌توان انتظار داشت نرخ خودرو روند کاهشی به خود بگیرد، چرا که هر افزایشی در نرخ دستمزد یا مواد اولیه در نهایت روی بالا رفتن قیمت محصول نهایی تأثیر گذاشته و هزینه تولید را بالا می‌برد. تنها راه برای تحقق کاهش قیمت و افزایش کیفیت، خروج خودروسازها از مالکیت و مدیریت دولت و ارتقای بهره‌وری در این صنعت است.»

عضو هیئت علمی دانشگاه علم و صنعت درباره این موضوع که وزارت صمت نباید قیمت‌گذاری دستوری را در هیچ صنعتی به ویژه در صنعت خودروسازی در دستور کار خود قرار دهد، گفت: «یکی از موضوعاتی که وزیر اقتصاد یک بار برای همیشه باید آن را کنار بگذارد و دستور حذف آن را بدهد، قیمت‌گذاری دستوری است؛ چرا که تعیین قیمت خودرو وابسته به نرخ ارز و عرضه و تقاضاست و نمی‌توان به صورت دستوری به آن نگاه کرد. رفع موانع تولید نیز از جمله موضوعاتی است که در مجلس شورای اسلامی باید در دستور کار قرار گیرد تا سنگ‌اندازی‌های پیش پای خودروسازان از میان برداشته شود. یکی از این موارد می‌تواند تأمین برق مورد نیاز صنعت باشد، قطعاً قطعی برق خود به خود روی افزایش قیمت خودرو تأثیر می‌گذارد، چرا که موجب کاهش تولید خودرو می‌شود، پس نمایندگان برای تولید برق باید راهکاری بیاندیشند و موانع تولید برق از سوسی شرکت‌های خصوصی ارفع کنند.»

کاکایی در پایان این گفت‌وگو خاطر نشان کرد: «دولت باید همه هم و غم خود را روی واگذاری صنعت خودرو به بخش خصوصی بگذارد تا بازار از انحصار خارج شود و رقابت‌پذیری و توازن در عرضه و تقاضا حرف اول و آخر را در بازار بزند، در غیر این صورت راه‌اندازی سامانه‌های فروش و تداوم شیوه‌های قدیمی که قرعه‌کشی بخشی از آن است، نه می‌تواند منجر به کاهش قیمت شود نه تولید بیشتر، بلکه راهکار تولید بیشتر حمایت از تولید با رفع موانع پیش روی تولید است.»

شاخص

بحران در انگلیس

به گزارش «راشاتودی»، افزایش قبوض انرژی سبب تعطیلی دانمی یکی از بزرگ‌ترین کارخانه‌های کود شیمیایی در انگلیس شده و نگرانی‌ها درباره عرضه مواد غذایی در این کشور افزایش داده است. بر اساس این گزارش، کارخانه «اینس» در نزدیکی جستر برای تولید کود نیتروژن و دی‌اکسید کربن استفاده می‌شود. به گفته معاون رئیس اتحادیه ملی کشاورزان، تعطیلی کارخانه آسیب برای کشاورزان است که از تورم بالای هزینه‌های تأمین کود شیمیایی رنج می‌برند. معاون رئیس اتحادیه ملی کشاورزان هشدار داده است که قیمت‌های بی‌سابقه کود می‌تواند کشاورزان را از کشت گندم برای تولید نان منصرف کند.

افزوده

وجه التزام

یکی از مسائل مهم در قراردادهای مدت‌دار، مانند بیع نسبی و قرض، امتناع بدهکار از پرداخت به موقع بدهی است و این پدیده هر چند گاهی به حق و قابل دفاع باشد، اثرهای سوء فراوانی بر جای می‌گذارد که مهم‌ترین آنها سلب اعتماد عمومی، کاهش معامله‌های مدت‌دار، کاهش اعطای قرض‌الحسنه، سنگین شدن وثیقه‌ها و ضمانت‌ها در قراردادهای مالی و کاهش حجم مبادله‌ها و رفاه عمومی است. این در حالی است که امروزه بخش مهمی از معامله‌ها، به‌ویژه در سطح عملدرفروشی، به‌صورت مدت‌دار است؛ ضمن اینکه بانک‌ها به منزله وکیل سپرده‌گذاران تعهد دارند تا سرمایه‌های آنان را به کار انداخته و سود شرعی به آنها پرداخت کنند که با نپرداختن به موقع اقساط این مهم نیز با چالش مواجه می‌شود.

منهای نفت

تغییر در تخصیص‌ها

یکی از دلایل مهمی که به هلدرفست منابع ملی اعم از منابع ریالی، ارزی، انرژی و... منجر می‌شود، روند ناصحیح تخصیص این منابع است؛ به گونه‌ای که در صورت ایجاد اصلاح در روند تخصیص این منابع بدون افزایش منابع، شاهد تحولی عمیق در اقتصاد کشور خواهیم بود. امروزه، بزرگ‌ترین مشکل اقتصاد ایران را نه کمبود منابع یا امکانات، بلکه باید عدم تخصیص بهینه منابع یا امکانات دانست؛ از این رویکی از اقداماتی که می‌تواند فضای کشور در راستای تحقق ایران بدون نفت را محقق کند، ارتقای سطح عدالت در حوزه تخصیص منابع موجود در کشور است.

دیدار با قاتل

ثامه اکوان
دبیر گروه بین‌الملل

جو بایدن، رئیس‌جمهور آمریکا قرار بود به زودی طی سفری به منطقه، با مقامات سعودی و پس از آن رژیم صهیونیستی دیدار داشته باشد. به گفته رسانه‌های آمریکایی، قرار بود این سفر مقدمه‌ای برای فعال‌تر شدن عربستان در زمینه پیوستن به توافق آبراهام باشد؛ توافقی که راه را برای عادی‌سازی روابط با رژیم صهیونیستی برای دولت سعودی هموار می‌کند.

با این حال، هفته گذشته مقامات کاخ سفید اعلام کردند این سفر به تعویق افتاده و به زمان دیگری موکول می‌شود. این تعویق در حالی اتفاق افتاده است که به نظر می‌رسد بایدن برای رسیدن به توافقی به منظور افزایش تولیدات نفتی عربستان برای پایمان دادن به بحران سوخت در غرب، تلاش دارد به سرعت وارد میدان شود و این بحران را تا قبل از انتخابات میان‌دوره‌ای کنگره حل و فصل کند. خاندان سعودی و به ویژه محمدبن سلمان، ولی‌عهد سعودی به خوبی به ضرورتی بودن این مسئله برای آمریکا واقف هستند و تلاش دارند بالاترین میزان بهره‌برداری سیاسی را از این ماجرا ببرند. بن سلمان پس از ماجرای قتل خاشقجی و انزوايش در کشورهای غربی، به این مسئله به چشم یک فرصت نگاه می‌کند و تلاش دارد پادشاهی خود را در همین اثنا از نگاه آمریکایی‌ها صد درصد و تضمین شده بداند. از سوی دیگر، بایدن نیز تلاش دارد به جز ماجرای افزایش تولیدات نفتی، به ادامه ائتلاف‌سازی‌های منطقه‌ای به نفع رژیم صهیونیستی نیز بپردازد؛ به همین دلیل تلاش می‌کند در این دیدار شرایط برای نزدیک شدن سعودی با رژیم صهیونیستی را نیز فراهم کند. در این میان، به نظر می‌رسد مسئولان رژیم صهیونیستی، از هیچ نظر، آمادگی برای این شرایط را ندارند. در داخل، کابینه نفتالی بنت در حال فروپاشی است و اعضای کنست هر روز با بهانه‌های جدید به جان هم می‌افتند. در عین حال، حزب لیکود به رهبری بنیامین نتانیاهو نیز مترصد است از هر فرصتی برای روی کار آوردن دوباره نتانیاهو استفاده کند و همین مسئله جنگ قدرت در داخل سرزمین‌های اشغالی را به شدت افزایش داده است.

هفته گذشته، رسانه‌های رژیم صهیونیستی اعلام کردند علت تأخیر در سفر بایدن، آماده نبودن کابینه بنت برای استقبال از بایدن و در عین حال نگرانی بایدن درباره وضعیت ثبات دولت این رژیم است. با این حال، رسانه‌های عرب‌زبان منطقه مسئله دیگری را با عنوان دلایل این تأخیر اعلام کردند و مهم‌ترین دلیل، آماده نبودن بایدن برای توجه به خواسته‌های سعودی است.

بایدن هنوز از جانب هم‌حزبی‌های خود تحت فشار قرار دارد که به دیدار دوجانبه با محمدبن سلمان نرسد. آدم شلف، از رهبران دموکرات در کنگره آمریکا در مصاحبه‌ای تلویزیونی با صراحت به این مسئله اشاره کرد که بایدن نباید به دیدار یک قاتل برود. رئیس‌جمهور آمریکا برای رسیدن به اهدافش و کم کردن میزان ناراضیانی‌ها از دولتش، این روزها اقدامات زیادی انجام داده که چندان موافق میلش هم نبوده است. او به جز رایزنی و گفت‌وگو با ریاض، در گفت‌وگو با مسئولان ونزولایی هم خواهان افزایش تولیدات نفتی آنها شده است تا شاید بتواند راهکاری برای این بحران پیدا کند. برداشته شدن یا تعلیق بخشی از تحریم‌های نفتی ونزولا خواسته بایدن نبوده است؛ اما به نظر می‌رسد به شدت برای مدیریت بحران افزایش قیمت‌ها به این نوع اقدامات نیاز دارد. او حالا سفرش را به تعویق انداخته است تا اولاً ببیند اوضاع سیاسی در سرزمین‌های اشغالی به چه سمتی می‌رود و ثانیاً ببیند می‌تواند بدون آبروریزی در مقابل فعالان حقوق بشر به دیدار بن سلمان برود یا نه. او در عین حال می‌خواهد مطمئن شود که دقیقاً همان راه ترامپ در عرصه سیاست خارجی را نمی‌رود و راه‌های دیگری نیز در مقابل خود می‌بیند. با این حال، تشابه رفتار و حرکات و سیاست‌های او در قبال منطقه با ترامپ این گمانه را ایجاد کرده است که هیچ فرقی بین رئیس‌جمهور دموکرات و جمهوری‌خواه در آمریکا وجود ندارد و همان کمی تفاوت نیز در سیاست‌ها و تاکتیک‌ها به تشابه عمده‌ای در بین سیاست‌گذاران دو حزب تبدیل شده است.

گزارش

تحریم آمریکا

اعتراض به میزبانی واشنگتن از اجلاس سران قاره آمریکا

سیاست خارجی ناهمگون، نامتوازن و ریشه گرفته از خشم و عصبانیت آمریکا، کشورهای همسایه ایالات متحده را نیز به واکنش واداشته است. اگر تا دیروز در سراسر جهان، اعتراضاتی به سیاست خارجی مداخله‌جویانه آمریکا می‌شد، امروز همسایگان این کشور در آمریکای شمالی و جنوبی و مرکزی نیز نسبت به این سیاست‌ها اعتراض می‌کنند. جدیدترین مورد در این زمینه، اعتراض و ناراحتی مکزیک از چگونگی برپایی اجلاس کشورهای قاره آمریکا از سوی دولت بایدن است. به دنبال اعلام دعوت نکردن از کوبا، نیکاراگوئه و ونزولا در اجلاس سران قاره آمریکا از سوی واشنگتن، رئیس‌جمهور مکزیک غیبت خود را در اجلاس سران این قاره اعلام کرد. «آندرس مانوئل لویز اوبرادور» رئیس‌جمهور مکزیک در این باره اعلام کرد: «همه کشورهای آمریکایی به این نشست دعوت نشده‌اند. اگر همه کشورها (به نشست مذکور) دعوت نشوند، نمی‌توان جلسه‌ای را برگزار کرد.»

سیاست خارجی ناهمگون، نامتوازن و ریشه گرفته از خشم و عصبانیت آمریکا، کشورهای همسایه ایالات متحده را نیز به واکنش واداشته است. اگر تا دیروز در سراسر جهان، اعتراضاتی به سیاست خارجی مداخله‌جویانه آمریکا می‌شد، امروز همسایگان این کشور در آمریکای شمالی و جنوبی و مرکزی نیز نسبت به این سیاست‌ها اعتراض می‌کنند. جدیدترین مورد در این زمینه، اعتراض و ناراحتی مکزیک از چگونگی برپایی اجلاس کشورهای قاره آمریکا از سوی دولت بایدن است. به دنبال اعلام دعوت نکردن از کوبا، نیکاراگوئه و ونزولا در اجلاس سران قاره آمریکا از سوی واشنگتن، رئیس‌جمهور مکزیک غیبت خود را در اجلاس سران این قاره اعلام کرد. «آندرس مانوئل لویز اوبرادور» رئیس‌جمهور مکزیک در این باره اعلام کرد: «همه کشورهای آمریکایی به این نشست دعوت نشده‌اند. اگر همه کشورها (به نشست مذکور) دعوت نشوند، نمی‌توان جلسه‌ای را برگزار کرد.»

وی در این خصوص اضافه کرد: «برگزاری

گزارش

تنش در شبه جزیره

نگاهی به سیاست‌های آمریکا در شرق آسیا

انجام دهد، با واکنش واشنگتن و سنول و جهان روبه‌رو خواهد شد. خبرگزاری «آسوشیتدپرس» نیز در همین خصوص گزارش کرد، ستاد مشترک ارتش کره جنوبی اعلام کرد، نمایش هوایی مشترک کره جنوبی و ایالات متحده آمریکا شامل شازده هوایم‌ای کره جنوبی، از جمله جنگنده‌های رادارگریز «اف ۳۵-ای» و چهار جنگنده اف-۱۶ آمریکا بوده و هدف آن نمایش توانایی پاسخگویی سریع به اقدامات تحریک‌آمیز کره شمالی بوده است. تحرکات کره جنوبی و آمریکا در حالی تشدید شده است که مقامات دولت ایالات متحده و کره جنوبی و کارشناسان کره شمالی چندین هفته است که می‌گویند، نشانه‌هایی از ساختمان جدید در «پونگی-ری»، تنها نیروگاه آزمایش اتمی معروف کره شمالی، مشاهده شده است و اینکه پیونگ‌یانگ می‌تواند به زودی یک بمب را آزمایش کند. گفتنی است، کره شمالی از سال ۲۰۱۷ تاکنون بمب اتمی آزمایش نکرده است.

ایالات متحده که هم اکنون در جبهه جنگ اوکراین و روسیه به نفع کی یف وارد میدان شده و تاکنون حدود ۵۸ میلیارد دلار هزینه کرده است، حالا سعی دارد برای تحت فشار گذاشتن چین و کره شمالی، جبهه جدیدی را در شرق آسیا باز کند. برگزاری رزمایش مشترک نظامی بین واشنگتن و سنول، از جمله این اقدامات است که اوضاع در این منطقه را با بحران جدیدی روبه‌رو کرده است. ارتش کره جنوبی و ایالات متحده هفته گذشته در رزمایش مشترک خود، پس از شلیک هشت موشک، رزمایش هوایی با بیست جنگنده را به نشانه مقابله با کره شمالی بر فراز دریای غربی کره جنوبی برگزار کردند. این رزمایش‌ها و هشدارها به پیونگ یانگ در شرایطی صورت می‌گیرد که «وندی شرم» قائم مقام وزارت خارجه آمریکا در پیامی تهدیدآمیز گفت، اگر پیونگ‌یانگ پس از گذشت پنج سال دیگر آزمایش اتمی

پیشخوان

بحران مرزی

کاروانی که گفته شده است، ۱۵ هزار نفر در آن هستند، به سمت مرزهای آمریکا و مکزیک در حرکتند. در حالی که جو بایدن، رئیس‌جمهور آمریکا میزبان رهبرانی از سراسر قاره آمریکا خواهد بود، کاروانی متشکل از ۱۵ هزار مهاجر که بسیاری از آنها اهل ونزولا و کوبا هستند، راهپیمایی خود را از جنوب مکزیک به سمت مرزهای ایالات متحده آغاز کرده‌اند. همه این افسراد از فقر و خشونت در کشورهایشان گریخته و با آرزوی زندگی بهتر به سمت مرز در حال حرکت هستند. روزنامه «یواس‌ای تودی» در همین زمینه نوشته است: «مهاجران از تاپاچولا، شهری در جنوب شرقی ایالت چیپاس مکزیک، چند مایلی دورتر از مرز گواتمالا به راه افتادند. آنها برای رسیدن به ایالات متحده باید بیش از ۳۰۰۰ مایل را طی کنند. این کاروان در حالی به سمت مرزهای ایالات متحده در حرکت است که در ماه آوریل روزانه هشت هزار نفر وارد مرز آمریکا و مکزیک شدند تا کورد ورود مهاجران غیرقانونی شکسته شود. این ورود با برداشته شدن محدودیت‌های مربوط به دوران کووید ۱۹ همزمان شده است.» گفتنی است، رسانه‌ها آماده بر خورد مأموران مرز و گارد ملی آمریکا با این کاروان هستند.

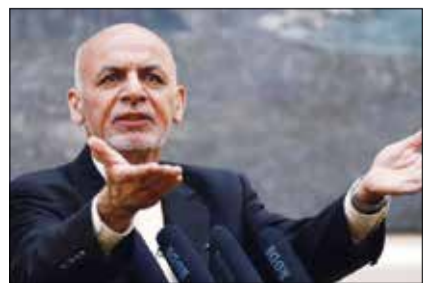
پیروزی جانسون

بوریس جانسون، نخست‌وزیر بریتانیا هفته گذشته از استیضاح درون‌حزبی جان سالم به در برد. بنا به اعلام حزب از مجموع گروه پارلمانی محافظه‌کاران ۱۴۸ نماینده موافق برکناری آقای جانسون از ریاست حزب بودند و ۲۱۱ نفر با ادامه کار وی در این مقام موافقت کردند. روزنامه «ایندپندنت» بیان کرده است، این پایان انتقادها از جانسون نیست و او احتمالاً باید در ادامه راه انتقادات بیشتری را از هم‌حزبی‌هایش بپذیرد باشد. جلسه رأی اعتماد دوباره به جانسون در پی انتشار گزارش‌های متعدد پلیس و پارلمان بریتانیا درباره رسوایی برگزاری یک جشن در اوج قرنطینه کرونایی در خانه نخست‌وزیر انجام شد. شمار زیادی از اعضای حزب محافظه‌کار و شماری از وزیران دولت در این مهمانی شرکت داشتند. این رسوایی به پارتی‌گیت مشهور شده است. برگزاری جلسه رأی اعتماد درون‌حزبی به نخست‌وزیر بریتانیا دو سال و نیم پس از پیروزی قاطع حزب محافظه‌کار در انتخابات روی داد. موقعیت بوریس جانسون در ماه‌های اخیر و با رسوایی پارتی‌گیت به شدت تضعیف شده بود. اما بر اساس قوانین فعلی حزب محافظه‌کار، با پیروزی جانسون، دیگر تلاشی برای برکناری او به مدت یک سال وجود نخواهد داشت.

فرار ارزان

محتوای یک گزارش نظارتی حاکی از آن است که برخلاف شایعات، رئیس‌جمهور سابق افغانستان و مشاوران ارشدش احتمالاً بدون میلیون‌ها دلار پولی که در زمان تصرف این کشور از سوی طالبان ناپدید شد، از افغانستان فرار کرده‌اند. شبکه «سی‌بی‌سی نیوز» نوشت: گزارش منتشر شده از سوی نهاد آمریکایی موسوم به بازرس کل ویژه برای بازسازی افغانستان به این نتیجه رسیده است که در زمان سقوط دولت کابل، اشرف غنی و مشاورانش ممکن است نزدیک به ۵۰۰ هزار دلار پول در هنگام خروج‌شان از این کشور با هلیکوپتر با خود برده باشند، اما این مبلغ از یک میلیون دلار فراتر نرفته است.»

شکست ترامپ

فرماندار جمهوری‌خواه ایالت فلوریدا در یک نظرسنجی برای نامزدی حزب جمهوری‌خواه «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهور سابق ایالات متحده را شکست داده است. «ران دستنیس» از شخصیت‌های نوظهور حزب جمهوری‌خواه در تازه‌ترین نظرسنجی در ایالت «کلرادو»، «دونالد ترامپ» را شکست داد. شرکت‌کنندگان در این نظرسنجی «ران دستنیس»، فرماندار ایالت فلوریدا را بالاتر از دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور سابق آمریکا برای نامزدی حزب جمهوری‌خواه در انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۲۰۲۴ انتخاب کردند. دستنیس ۷۱ درصد از آرا را در مقابل ۶۷ درصد رئیس‌جمهور سابق در نظرسنجی به دست آورد.

از غرب متنفرم

معاون رئیس شورای امنیت روسیه درباره تند بودن پست‌های تلگرامی خود گفت: «این تنفر ناشی از این واقعیت است که غرب مرگ را برای روسیه می‌خواهد.» مردم اغلب از من می‌پرسند که چرا محتوای پست‌های تلگرام من اینقدر خشن هستند. پاسخ من این است که من از غربی‌ها متنفرم، آنها احمق هستند. آنها برای ما، یعنی روسیه مرگ می‌خواهند و تا زمانی که من زنده هستم، همه کار را انجام خواهم داد تا آنها را ناپدید کنیم.» ملودف تأکید کرد: «به دلیل تشدید تحریم‌ها علیه مسکو، اتحادیه اروپا برای یافتن منبع نفتی جایگزین با کیفیت مشابه با انرژی روسیه، مبارزه خواهد کرد.»

امنیت غذایی

نگاهی به بحران غذا در جهان و راه عبور از آن

جایگاه ایران در امنیت غذایی

یاسر طالبی

خبرنگار

«امنیت غذایی» یکی اساسی‌ترین موضوعاتی است که هر کشوری باید به آن توجه کند. توجه به موضوع امنیت غذایی به این معناست که کشورها باید در این حوزه از خودکفایی بالایی برخوردار باشند. صرف نگاه به بیرون و داشتن قدرت واردات بالا، نه تنها هنر نیست؛ بلکه در راستای وابسته کردن کشور است. با این نگاه، وضعیت کشورهای غرب آسیا و بسیاری از کشورهای آفریقایی ضریب امنیت غذایی پایینی دارد. بحران اوکراین نشان داد، خیلی از کشورهای مطرح شده در وضعیت بحرانی قرار دارند و ذخیره استراتژیک غلات آنها رو به کاهش است؛ اما این وضعیت برای جمهوری اسلامی ایران تا حدودی بهتر است که البته انتظار شرایط ایده‌آل نیز بود. در واقع، در کنار تحریم‌های دارویی و غذایی آمریکا، اگر دولت‌های قبل خودکفایی در حوزه غذا را به مثابه یک راهبرد مورد هدف قرار می‌دادند، امروز در شرایط جهانی ما جزء کشورهای اثرگذار در حوزه امنیت غذایی بودیم.

بر اساس محاسبات سازمان جهانی خواروبار و کشاورزی ملل متحد (فائو) ایران حدود ۱۱ درصد کل ارزش صادرات خود در هر سال غذا وارد می‌کند که کمتر از ۱۱۹ کشور جهان است.

بر این اساس، مردمان ۱۱۹ کشور جهان امنیت غذایی کمتری نسبت به ایرانی‌ها دارند و ایران از این نظر در رتبه ۷۶ جهان قرار گرفته است. نسبت واردات غذا به کل صادرات در ۷۵ کشور جهان کمتر از ایران است و این کشورها امنیت غذایی بیشتری در مقایسه با ایران دارند. این موفقیت نسبی در حالی نصیب جمهوری اسلامی ایران شده که کشورمان بیش از چهار دهه تحت تأثیر شدیدترین تحریم‌های غرب بوده و حتی در سال‌های اخیر این تحریم‌ها شکل سخت‌تری نیز به خود گرفته است تا جایی که بیماران سرطانی و صعب‌العلاج هم از دریافت داروهای مورد نیازشان محروم بوده‌اند. کمترین نسبت واردات غذا به کل صادرات مربوط به چین تایپه است.

آمریکا که اقتصاد برتر جهان است و تحت هیچ تحریمی هم نیست در رده‌بندی فائو رتبه ۶۳ را به خود اختصاص داده است. هشت درصد کل صادرات این کشور صرف واردات مواد غذایی می‌شود.

در سایه رهنمودهای رهبر معظم انقلاب در جهت حمایت از تولید داخلی و تلاش برخی مسئولان و تولیدکنندگان مواد غذایی و کشاورزی، کشورمان تا کنون توانسته توان تولید خود را تا حد قابل قبولی افزایش دهد که انتظار می‌رود با رویکرد دولت سیزدهم، شرایط ایده‌آل را در امنیت غذایی به دست آوریم. سیاست دولت سیزدهم در افزایش نرخ خرید تضمینی گندم در حال جواب دادن است؛ به گونه‌ای که وزارت کشاورزی آمریکا با پیش‌بینی تولید ۱۶ میلیون‌تنی دوغله مهم ایران، یعنی گندم و جو طی سال جاری از افزایش ذخایر و کاهش واردات گندم ایران در این سال خبر داده است.

عضو کمیسیون کشاورزی مجلس در گفت‌وگو با صبح صادق

خودکفایی غذایی با قوانین اصولی

کشور برآورده شود و از طرفی تولید مازادی که باعث اتلاف، مصرف و احیاناً صادرات آب مجازی می‌شود، در قانون دیده شده است. همچنین، به منظور ارتقای امنیت غذایی در کشور از عرضه تولید و اصلاح الگوی کشت، آمایش تا عرضه و بازرگانی و قیمت‌گذاری کشاورزی و... همه و همه در این طرح دیده شده است.

گندم محصول آب‌بری است؛ با توجه به کمبود منابع آبی که ما داریم، آیا بهتر نیست این محصول را از واردات تأمین کنیم و الگوهای کشاورزی را در مسیرهای دیگری هدایت کنیم؟

اگر ما بین گندم و هندوانه و طالبی و صیفی جات، مانند فلفل، دلمه و خیار نسبت‌سنجی کنیم، به حتم مصرف آب این محصولات در مقایسه با گندم به مراتب بالاتر است؛ چرا که عمده دوره کشت گندم در فصل سرد است. نکته دیگر اینکه گندم در مواقع بحرانی یک اهرم فشار خواهد بود، لذا به نظر می‌رسد تولید گندم در داخل اولویت دارد. البته در زمان‌های نبود بحران و فشار ما می‌توانیم بر روی بحث کشت فراسرزمینی هم سرمایه‌گذاری کنیم؛ اما شکی نیست که باید به منظور امنیت غذایی عمده تولید گندم را در داخل مدیریت کرد و تدبیری نسبت به محصولات آبربر دیگر داشت؛ لذا کشوری که می‌خواهد روی پای خودش بایستد، نباید امنیت غذایی خود را به زمان دیگری موکل کند.

نقش پدافند غیرعامل در امنیت غذایی چگونه تعریف می‌شود؟

توضیحاتی که عنوان شد به عبارتی ترجیحات پدافند غیرعامل است؛ یعنی اگر ما بخواهیم روی برخی اهرم‌های فشار که از برخی کانال‌های ضعف موجب آسیب رسیدن به کشور می‌شود، تدبیر کنیم، باید روی تولید در داخل با وجود هزینه‌هایی که برای کشور دارد حساب کنیم؛ اما صرفه با این است که تولید چنین محصول استراتژیکی را در داخل انجام دهیم.

غیر ضروری که بسر منابع آب اتفاق افتاده است، صادرات آب مجازی که به دلیل نبود الگوی کشت درست رخ داده، همه نیازمند اصلاح است. طرح امنیت غذایی که مجلس شورای اسلامی تصویب کرد و الان هم مراحل نهایی خود را در مجمع تشخیص مصلحت می‌گذرانند تا برای اجرا ابلاغ و آیین‌نامه‌اش تنظیم شود، در همین راستای امنیت غذایی تدوین شده است.

در مورد این طرح امنیت غذایی بیشتر توضیح می‌دهید؟

عمده مطلب از ابتدای زنجیره تولید تا انتهای زنجیره مصرف و بازرگانی در این طرح بررسی شده است. حدود ۱۴ مشکل اساسی را که خلأ قانونی داشتیم، در این طرح پیش‌بینی کردیم. عمده آن بحث آمایش سرزمین، الگوی کشت، بانک اطلاعاتی که کشاورز بتواند ابتدا و انتهای کار خودش را پیش‌بینی کند و دغدغه‌های نداشته باشد. امروز ما می‌بینیم که محصولی مانند گوجه یا آفتدر فراوان می‌شود که دیگر فروش و حمل و نقلش نمی‌صرفد یا آفتدر نایاب می‌شود که قیمت‌های عجیب و غریب پیدا می‌کند یا موارد دیگر مانند سیب‌زمینی و خیار و صیفی جات که قاعدتاً تولید اینها باید مدیریت شود؛ به این صورت که از طرفی نیاز

گفت‌وگو با مهدی خرسند، کارشناس اوراسیا

اروپا در قتلگاه

فکر می‌کنید در آینده برای امنیت غذایی دنیا با توجه به تحلیل‌های جنگ فرسایشی روسیه و اوکراین چه اتفاقی خواهد افتاد؟

من فکر می‌کنم روس‌ها مجبور به ورود به جنگ شدند تا جلوی گسترش ناتو به شرق را بگیرند و معتقد بودند اگر با روی کار آمدن زلنسکی اوکراین به ناتو بپیوندد و به دلیل جغرافیای همجاری که از کی یف تا خود مرزهای روسیه وجود دارد و ناتو برای آن دندان تیز کرده است؛ این جنگ جنگ ناگزیری بود که روس‌ها در آن ورود کردند. بر خلاف اتفاقاتی که در دو ماه اول جنگ روسیه و اوکراین رخ داد و روس‌ها حوزه‌های جنگی وسیعی را انتخاب کرده بودند، روسیه در چهل روز اخیر در برخی از جبهه‌ها متمرکز شده و پیشروی‌های آرامی را دارد و تلاش می‌کند از طرق دیگر بتواند پیشروی کند و تمام تمرکز خود را در سید جنگ نگذارد و تلاش می‌کند چه از طریق دیپلماتیک و چه از طریق فشارهای دیپلماسی اقتصادی مانند برهم زدن توزیع غلات در دنیا و قبای خود را دچار چالش کند؛ چراکه در این چالش می‌تواند به امتیازات خود دست پیدا کند. من قبل از این اتفاق پیش‌بینی وقوع این جنگ را کرده بودم و دو ماه یا سه ماه قبل از اینکه این جنگ رخ بدهد، دیدگاه خود را مطرح کردم که این جنگ ناگزیر رخ خواهد داد. اما در حال حاضر عرض می‌کنم این جنگ فرسایشی نخواهد شد و خیلی از کارشناسانی که تأکید داشتند جنگ نمی‌شود و سیستم بین‌المللی اجازه جنگ را نمی‌دهد الان بر این اعتقاد امنیت غذایی در جهان است.

خودکفایی در کشاورزی به امنیت در منابع آبی بستگی دارد؛ با توجه به چالش در منابع آبی کشور و سدسازی‌های برخی کشورهای منطقه بر روی رودخانه‌های مشترک، می‌توان گفت که امنیت غذایی ما هم به خطر خواهد افتاد؟

بحث کمبود منابع آبی موضوع بسیار مهمی است که از دیر هنگام در کشور ما ملموس بوده و در سال‌های اخیر با توجه به کم بارشی کشور و صرفه‌جویی نکردن و استفاده‌های غیرکارشناسی که از منابع آبی شده و از طرفی نبود آمایش سرزمین و عدم کشت، کشاورزی و امنیت غذایی ما با مخاطره روبه‌روست. به حتم باید یکسری سیاست‌هایی را در استفاده بهینه از منابع آب موجود و در باب الگوی کشت و روش‌های آبیاری به کار بگیریم. جلوگیری از روش‌هایی که با تبخیر و تعریق، آب را از دست ما خارج می‌کند، باز چرخانی آب و پساب و مواردی از این دست و در برخی جاها استفاده از منابع دریایی مانند شیرین‌سازی آب دریا و استفاده‌سیاسی پیرامون حق‌آبه‌هایی که از منابع بین‌المللی و بین‌دولت‌ها داریم، همه با هم باید بتواند بخشی از مشکل را حل کند. کمبود آب مسئله‌ای تازه نیست و بارگذاری‌های

احمد رجایی

خبرنگار

«امنیت غذایی» یکی از استراتژیک‌ترین مسائل در جهان به شمار می‌آید. امری حیاتی که وضعیت نابسامان بارندگی و تنش منابع آبی، کشاورزی بی‌برنامه و زمین‌های بایر شده از عوامل تهدید آن هستند و در این میان پشتیبانی و رفع موانع تولید در کشاورزی می‌تواند چالش‌های پیش روی این مهم را کاهش دهد. در همین زمینه با حجت الاسلام محمدتقی نقدعلی، عضو کمیسیون کشاورزی مجلس شورای اسلامی به گفت‌وگو نشستیم.

پشتیبانی و رفع مانع از کشاورزی چه نقشی در امنیت غذایی کشور دارد؟

این روزها در برخی مسائل بین‌المللی شاهد بحران‌ها و تنش‌هایی بین کشورها هستیم که طبعاً آسیب‌ها و چالش‌هایی در حوزه تأمین مواد غذایی در دنیا داشته است، جایگاه غذا و غله به خوبی در بین سیاستمداران روشن شده است. این امر از طرف برخی کشورها نوعی ابزار فشار قلمداد می‌شود که البته مسئله جدیدی نیست و از قدیم اگر نان سر سفره‌ها نباشد، تمام معادلات کشوری و سیاسی از بین می‌رود و عوض می‌شود. لذا هر کشوری که بتواند امنیت غذایی خود را تأمین کند، برگ برنده را در دست دارد. حال این امنیت غذایی در جاهایی که بتوانند در داخل مرزها اتفاق بیفتد، یقیناً موجب امنیت پایدار غذایی می‌شود و این حاصل نمی‌شود مگر به واسطه حمایت از کشاورزی. به خاطر دارم امام(ره) و رهبر معظم انقلاب به پیروی از مکتب و راه ایشان بر خودکفا شدن کشور در بحث گندم تأکید می‌کردند که در راستای همین موضوع امنیت غذایی بود.

صابر محمدی

خبرنگار

جنگ، کاهش روابط بین کشورها و لجاجت‌های بین‌المللی مهم‌ترین عامل در چالش غذایی در دنیا به شمار می‌آید؛ امری که در خلال جنگ روسیه و اوکراین به خوبی شاهد آن بودیم. برای بررسی بیشتر این مبحث پای صحبت‌های مهدی خرسند، کارشناس اوراسیا نشستیم که در ادامه می‌خوانید.

نقش جنگ روسیه و اوکراین را در امنیت غذایی دنیا چگونه ارزیابی می‌کنید؟

یکی از اولین آثار جنگ روسیه و اوکراین بحث جابه‌جایی جمعیتی بود که ما شاهد چند میلیون آواره جنگ بودیم که از اوکراین به سمت اروپای مرکزی و غرب اوکراین حرکت کردند. این موضوع به حتم موجب ایجاد فضای جدیدی در کشورهای دنیا و تأثیرات عمیق بر امنیت غذایی کشورهایی می‌شود که پذیرنده این جمعیت بوده‌اند. از طرف دیگر، نکته بسیار مهم دیگری که وجود دارد، بحث امنیت انرژی و سوخت و کاهش تولید انرژی در دنیا است. در سایه جنگ اوکراین، اروپایی‌ها به دست خودشان به قتلگاه سوخت و انرژی می‌روند و با تحریم انرژی روسیه به گمان خودشان می‌توانند زمستان پیش رو را مدیریت کنند؛ اما این بحث سبب خواهد شد که مردم اروپا و کشورهایی که گاز روسیه را از مسیر روسیه دریافت می‌کردند، متحمل آسیب بسیار بزرگی شوند. اینجا مردم عادی اروپا هستند که قربانی سیاست‌های کینه‌توزانه اروپا در جنگ روسیه و اوکراین هستند. اما سومین مسئله و موضوعی که در جنگ روسیه و اوکراین دچار تکانه و تلاطمی در حوزه تولید و توزیع شد، موضوع امنیت غذایی دنیا بود. روسیه و اوکراین جغرافیایی حاصلخیز برای تولید غلات دارند و گندم و جو یکی از محصولات استراتژیک این دو کشور به شمار می‌آید؛ اما

هستند که این جنگ فرسایشی می‌شود و سال‌های سال ادامه پیدا خواهد کرد. لحن و ادبیات غربی‌ها نسبت به روسیه تغییر کرده و امروز امنونتل مکنون اظهار می‌کند که شخص پوتین روسیه را نباید خشمگین کنیم! اینها همه و همه نشان می‌دهد، ادبیات غرب تغییر کرده و غربی‌ها می‌دانند که روسیه در حال انجام اقداماتی مشوش جلوه بدهند و از زلنسکی یک افسانه و سوپر من بسازند. آنها به بیکاره او را بر زمین زدند؛ چنانچه الان بیش از یک ماه است که ما از زلنسکی اصلاً خبر و مصاحبه‌ای در جمع مردم نمی‌بینیم و نمی‌شنویم. این برای مایی که داریم با یک منطق خاص به جنگ نگاه می‌کنیم، بیان‌کننده این است که غربی‌ها اوکراین را ابزار کردند و وقتی دیدند این ابزار دیگر توانایی مقابله با روسیه را ندارد، ادبیات‌شان تغییر کرده و مطمئن باشید که در آینده نزدیک روسیه با آن سه هدفی که برای خودش تعیین کرده که اوکراین باید غیرنظامی شده، پیوستن روسیه به کریمه باید پذیرفته و استقلال منطقه دنباسک باید اعلام شود و اینکه اوکراین عضو ناتو نشود و با قطعی شدن این شروط مطمئن باشید روسیه به جنگ خاتمه خواهد داد. همین الان هم آقای پوتین اعلام می‌کند ما حاضریم بحث تردد غلات را خودمان بر عهده بگیریم و خودمان این را انجام بدهیم. پوتین به درستی فهمیده که در اختیار داشتن تردد غلات ابزاری قدرتمند برای روسیه و شخص پوتین است و اعلام می‌کند من این بحث تردد را حاضریم خودم مدیریت کنم. اما باز هم عرض می‌کنم غربی‌ها این را برای خودشان یک برگ برنده می‌دانند که اگر خواستند این اقدام را انجام بدهند، قطعاً قافیه را در برابر روسیه خواهند باخت و سعی می‌کنند همچنان به لجاجت‌ادامه بدهند. در پاسخ به دیپلماسی اقتصادی باید عرض بکنم روس‌ها به زودی این جنگ را خاتمه خواهند داد و خودشان هم گریزان و فراری هستند از اینکه این جنگ طولانی و فرسایشی شود؛ چرا که از روز اول می‌دانستند هدف ایجاد این جنگ فرسایشی شدن و گرفتار شدن روسیه در باتلاق اوکراین است که این نقشه از سوی آمریکا و اروپایی‌ها طراحی شده بود.

کشاورزی مقاوم در برابر چالش‌ها ایجاد کنیم

ملیحه زرین‌پور
خبرنگار

این روزها امنیت غذایی در دنیا دچار چالش شده است؛ چالشی که برخی کشورهای فقیر در امنیت غذایی را فقیرتر و خیلی‌های دیگر را چند پله در نژم جهانی پایین کشیده است. برای بررسی این مهم با دکتر فاطمه پاسبان، پژوهشگر حوزه امنیت غذایی به گفت‌وگو نشستیم که در ادامه می‌خوانید.

وضعیت امنیت غذایی را در ایران و جهان چطور ارزیابی می‌کنید؟

امنیت غذایی از طریق شاخصه‌های آن قابل اندازه‌گیری و سنجش و در نهایت ارزیابی است که روند گذشته آن چه بوده و چشم‌انداز آینده آن چه خواهد شد. شاخصه‌های امنیت غذایی، یعنی دسترسی به غذا (غذا در دسترس همه مردم باشد)، توانایی اقتصادی (داشتن قدرت و توانایی خرید غذا) و غذای سالم از منظر استانداردهای بهداشتی و سلامت غذاست. به نظر می‌رسد، هر سه مؤلفه مهم امنیت غذایی در ایران در مخاطره قرار دارد. دلایلی از جمله تغییرات اقلیم (سیل، نگرگ، سرمازدگی، گرمای شدید و...)، تورم شدید در بخش تولیدی و مصرف و بازاریابی و فروش، بحران

خاک و فرونشست زمین، تحریم‌ها و سیاست آزادسازی نرخ ارز، رانت، قاچاق، کووید-۱۹ و... همه دست به دست هم داده‌اند که هر سه مؤلفه امنیت غذایی تضعیف شود. برای نمونه، از منظر توانایی اقتصادی هر روز شاهد گرانی اقلام غذایی و محصولات کشاورزی هستیم. بر اساس آمارمنتشر شده مرکز آمار در فروردین ماه ۱۴۰۱ نسبت به مدت مشابه سال قبل از ۵۲ اقلام مواد غذایی، قیمت ۴۰ قلم مواد غذایی بیش از ۲۰ درصد افزایش داشتند؛ به طوری که برای نمونه قیمت برنج ایرانی ۱۱۵ درصد، ماهی قزل‌آلا ۵۵ درصد، عدس ۶۰ درصد و ماست پاستوریزه ۵۰ درصد افزایش قیمت داشته‌اند. این در شرایطی است که هنوز ارز ۴۲۰۰ برقرار بوده و آثار حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی بر افزایش قیمت مواد غذایی (مستقیم) که نهاده یا محصول نهایی آن از این ارز بهره می‌گرفتند و آثار غیر مستقیم (افزایش تورم، تغییر الگوی انتظارات مردم، تغییر الگوی مصرف و...) اتفاق نیفتاده است. به عبارتی ساختار افزایش قیمت در گروه مواد غذایی وجود داشته و برخی قیمت‌ها به اندازه‌ای افزایش یافته که از سبد مصرف گروهی از خانوارها حذف یا مقدار مصرف آن کاهش یافته است و دسترسی فیزیکی به اقلام مواد غذایی در بازار به معنای ناتوانی قدرت خرید مردم است. در سطح جهانی نیز شاهد تورم مواد غذایی هستیم که در ماه مه سال گذشته تورم مواد غذایی ۲/۲ درصد بود که

سال ۲۰۲۲ را با ۷ درصد افزایش آغاز کرد و هشتمین ماه متوالی است که این میزان افزایش یافته است. پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول برای اقتصاد جهان طی سال ۲۰۲۲ حاکی از آن است که قیمت ذرت ۱۹ درصد، جو ۴۰ درصد، گندم ۴۳ درصد، روغن ۴۶ درصد و مرغ ۱۰۰ درصد گران‌تر خواهد شد که با توجه به مطالعات تجربی، این افزایش قیمت به داخل کشور هم رسوخ خواهد کرد و گرانی بیشتر اتفاق خواهد افتاد. گرانی و افزایش قیمت مواد غذایی تهدیدی برای امنیت غذایی است که سلامتی جامعه و نسل‌های آینده را به مخاطره می‌اندازد.

نقش وضعیت بفرنج اقتصاد جهانی را در امنیت غذایی چطور تحلیل می‌کنید؟

بر اساس پیش‌بینی‌های انجام شده، جمعیت جهان از ۶/۹ میلیارد نفر در سال ۲۰۱۰ به ۸/۳ میلیارد نفر در سال ۲۰۳۰ و به ۹/۱ میلیارد نفر در سال ۲۰۵۰ افزایش می‌یابد و تا سال ۲۰۳۰، تقاضای مواد غذایی ۵۰ درصد (۷۰ درصد تا سال ۲۰۵۰) افزایش خواهد یافت. چالش اصلی پیش روی جهان تهیه غذا و دسترسی به آن برای جمعیت در حال رشد و جمعیت درگیر با ناامنی غذایی است؛ اما آنچه در جهان اتفاق افتاده و در حال اتفاق است، افزایش گرستگی و سوء تغذیه است. بر اساس برآوردهای سازمان ملل، بین ۷۲۰ تا ۸۱۱ میلیون نفر در جهان در

سال ۲۰۲۰ با گرستگی مواجه بودند که از هر ۱۰ نفر یک نفر را شامل می‌شود. بحران‌های مختلف همانند کووید-۱۹، تغییرات آب و هوایی و درگیری و جنگ، از جمله عوامل اصلی ناامنی غذایی در جهان هستند. در هر بحرانی، این فقیرترین و آسیب‌پذیرترین افراد هستند که بیشترین ضربه را می‌بینند. به طور کلی، سه عامل مناقشات منطقه‌ای، اقلیم و کاهش رشد اقتصادی بر امنیت غذایی و تغذیه تأثیرگذار بوده است. در این میان، اقلیم و تغییرات آن عامل مهمی در امنیت غذایی جهان به شمار می‌آید. تکرار و شدت حوادث شدید جوی و خشکسالی‌ها، افزایش سطح آب دریاها و افزایش بی‌نظمی‌های الگوهای فصلی بارش و... بر امنیت غذایی جهان تأثیرگذار است. در کنار آن مناقشات و جنگ‌های منطقه‌ای، همانند حمله روسیه به اوکراین تهدیدی برای امنیت غذایی جهان است. فائو تخمین می‌زند شکاف عرضه جهانی ناشی از جنگ روسیه و اوکراین می‌تواند قیمت‌های بین‌المللی مواد غذایی و خوراک را ۸ تا ۲۲ درصد بالاتر از سطح پایه قبل از جنگ افزایش دهد.

برای امنیت غذایی در جهانی که به سوی چالش غذایی پیش می‌رود، چه باید کرد؟

تاب‌آوری سیستم محصولات کشاورزی و مواد غذایی در برابر مخاطرات به‌ویژه

مخاطرات مرتبط با تغییر اقلیم و سایر مخاطرات بهداشتی همانند کووید-۱۹ مهم‌ترین راهکار تأمین امنیت غذایی است. برای تاب‌آوری سیستم محصولات کشاورزی و مواد غذایی راهکارهای مختلفی وجود دارد که از جمله می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: ۱- کاهش ضایعات و هدررفت محصولات کشاورزی و غذای در چرخه زنجیره ارزش محصولات کشاورزی و غذای تا دسترسی به غذا بیشتر شده و فشار بر استفاده از منابع (آب و خاک) کاهش یابد. ۲- افزایش بهره‌وری محصول و نهاده از طریق سرمایه‌گذاری بر روی فناوری‌های جدید. ۳- ذخیره‌سازی آب‌های روان و سطحی و استفاده مجدد از آب خاکستری در تولید کشاورزی. ۴- توجه به آمایش سرزمین و تولید محصولات کشاورزی و غذای بر اساس الگوی کشت و قابلیت‌های اقلیم هر منطقه. ۵- طراحی سیستم پایش و پیش‌بینی و آینده‌نگری برای رصد و پایش خشکسالی، کم‌بارشی و تغییرات اقلیمی و پیامدهای آن. ۶- سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه به منظور به کارگیری آخرین نتایج علمی و فناوری جدید برای مقابله با خشکسالی و تاب‌آوری سیستم غذایی. ۷- پیاده‌سازی حکمرانی خوب در سیستم محصولات کشاورزی و مواد غذایی. ۸- کنترل و مدیریت شوک‌های اقتصادی. ۹- ایجاد شرایط رقابتی و حذف انحصار، فساد و رانت و ۱۰- ایجاد دیپلماسی اقتصادی فعال با جهان.

استقلال غذایی

جعفر راستی
عضو کمیسیون کشاورزی مجلس

«امنیت غذایی» از مهم‌ترین و استراتژیک‌ترین موضوعات جهان بوده، هست و خواهد بود. در جامعه‌ای که امنیت نظامی ندارد، می‌توان زندگی کرد؛ اما زندگی در جامعه‌ای که امنیت غذایی ندارد، ادامه حیات محال است.

بنابراین، تأمین امنیت غذایی باید مورد توجه همه متولیان باشد. یکی از پایه‌های اصلی تأمین امنیت غذایی تولید و تأمین نهاده‌های دامی

است و امنیت غذایی بدون تأمین نهاده‌های دامی امکان‌پذیر نیست.

شرایط ایجاد شده در روسیه و اوکراین بر امنیت غذایی در دنیا تأثیر ناگواری داشته است؛ چنانچه ۳۳ درصد نهاده‌های دامی مصرفی دنیا در اوکراین تولید می‌شد و حدود ۱۰ تا ۱۲ درصد راهم روسیه تولید و تأمین می‌کرد.

یعنی در حال حاضر نزدیک به ۴۵ درصد نهاده‌های دامی کل دنیا که این دو کشور تأمین می‌کردند، با این جنگ وارد بازار جهانی نمی‌شود. از این رو در مجلس شورای اسلامی با هدف تأمین امنیت غذایی طرحی با عنوان «امنیت غذایی» تصویب و اجرایی شد تا از پیامدهای آینده جنگ

اوکراین و روسیه در امنیت غذایی کشور جلوگیری شود.

اگر در گذشته و در چهاردهه پیش تا امروز سالانه ۲/۵ درصد برای رسیدن به خودکفایی هدف‌گیری و عملی می‌شد، الان ما در تأمین نهاده‌های دامی باید خودکفای می‌شدیم.

لذا امروز همه باید دست به دست هم داده تا کلید امنیت غذایی را به دست بگیریم و در نهاده‌های دامی مستقل شویم؛ چرا که با وابستگی در نهاده‌های دامی قطعاً در امنیت غذایی مشکل خواهیم داشت. در این مسیر باید موانع در تولید محصولات کشاورزی و نهاده‌های دامی رفع شود تا کم‌کم با تولید بیشتر و بیشتر به خودکفایی برسیم.

آیه

راه نجات از اغوای شیطان

سید مرتضی رضایی

کارشناس علوم اسلامی

در ادبیات دینی موضوع «تقوا» و «اغوا» را داریم که اولی از مصدر «وقایه» و ریشه «وقی» است و در لغت به معنای «حفظ کردن و نگاه داشتن از بدی و گزند» است. اغوا نیز به معنای «گمراه کردن»؛ از راه به در بردن و گول زدن» است. کار شیطان اغوا کردن است؛ یعنی ایجاد اختلال در دستگاه محاسبه انسان‌ها تا نتوانند در مواقع لازم تصمیم درستی بگیرند. شیطان دستگاه عقل و فطرت و دستگاه سنجش صحیح را که خداوند در وجود انسان قرار داده است، با اخلاص مواجه می‌کند. این کار هم به صورت‌های گوناگون انجام می‌پذیرد.

گاهی با ادله عقلی و منطقی و گاهی با جریحه‌دار کردن احساسات انسان‌ها و تحریک ایشان، خداوند از انسان می‌خواهد که با رعایت تقوای الهی و دوری از رفتارهایی که سبب ورود شیطان به قلب و ذهن می‌شود، خود را از بند اغوایش رها کنند. نکته مهم این است که خود انسان‌ها راه ورود شیطان را به قلب و ذهن بساز می‌کنند، آن هم با عدم تقوای لازم، زیرا شیطان ابزارهایی برای به بند کشیدن انسان لازم دارد که این ابزارها از طریق خود آنها در اختیار شیطان قرار می‌گیرد.

اگر کسی می‌خواهد در مقابل شیطان قد علم کند و پشت او را به خاک بزند، باید علوم لازم را در اختیار داشته باشد و مسلح به یک سلاح خاص باشد. این علم و قدرت را خداوند به اهل تقوا می‌دهد و به آنان بصیرت لازم برای محاسبه دقیق و حساب و کتاب درست اعطا می‌فرماید. خداوند در سوره انفال، آیه ۲۹ می‌فرماید: «ای کسانی که ایمان آورده‌اید! اگر از [مخالفت فرمان] خدا بپرهیزید، برای شما [نورانیت درون] و وسیله تشخیص حق از باطل قرار می‌دهد و گناهان‌تان را می‌پوشاند و شما را می‌آمرد و خداوند دارای فضل عظیم است.»

مثال‌های زیادی برای درک این آیه می‌توان به کار برد که یکی از آنان در بیان علما این مثال است که تقوا به نوری شبیه است برای روشن کردن راه مقابل و حتی محیط اطراف؛ یا تقوا مانند پاک کردن شیشه و زدودن آن از گردوغبار و آلودگی به منظور شفاف دیدن مسیر مقابل و... وقتی دید کافی برای مشاهده راه در پیش گرفته شده وجود نداشته باشد و یک نفر مدام ما را به چپ و راست رفتن وسوسه می‌کند، هر لحظه ممکن است به دره سقوط کنیم و همه چیزمان را از دست بدهیم. در حالی که خداوند وقتی تقوا را در ما ببیند، علم شناسایی راه و مقصدیابی را به ما عطا می‌کند.

البته گفته‌اند، تقوا به معنای پروا نیست. پروا فقط یکی از زوایای تقوا می‌تواند باشد. از معانی زیر مجموعه تقوا می‌توان به خویش‌نوازی، حفاظت و مراقبت از خود، پرهیزگاری، تسلط بر نفس و... نام برد.

در معنای «فرقان» آورده‌اند که به معنای تشخیص حق و باطل است و در احادیث آمده است، «علی (ع) معیار تشخیص حق و باطل است. «من فارق علیاً فقد فارق الله»؛ هر کسی علی (ع) را رها کند، خدا را رها کرده است. (ملحقات احقاق الحق، ج ۴، ص ۲۶) پیامبر اسلام (ص)، علی (ع) را فاروق می‌نامد که حق و باطل را از هم جدا می‌کند، پس هر کس با او باشد، از اغوای شیطان نجات پیدا می‌کند.

منبر

سرمایه آخرت را از اینجا می‌بریم

گفتاری از آیت‌الله محمدعلی جوادان

سرمایه‌های همراه آدم همان نوری است که همراهش هست. بعد وقتی به بهشت بروی، به بهشت تبدیل می‌شود. یک قصر صد طبقه دارد. از همین نوری است که برده و سرمایه‌اش هست. هر چه آنجا دارد از همین نوری است که به همراه برده. زحمت‌های شما تبدیل به آن نور شده و آن نور هم تبدیل به بهشت شما می‌شود. هر کدام به حساب خودش. هر کدام سر جای خودش. خب من فکر می‌کردم که با دست خالی، خجالت می‌کشم. اگر من در آن عالم ایشان را ببینم، خجالت خواهم کشید. فکر کردم که در وضو بگویم: «اللَّهُمَّ بَيِّضْ وَجْهِي». بعد این هم به حوادث مزاجی‌ام برخورد کرد و این را هم فراموش کردم و دیگر نمی‌گویم. شما با «اللَّهُمَّ بَيِّضْ وَجْهِي» چقدر می‌توانی نور تهیه کنی؟ در مقابل

کسی که از سر و جانش و آبرویش و همه چیزش در راه خدا گذشته... شما هر چه می‌خواهی خودت را عندالله بدانی، به نمازت نگاه کن. نمازت نشان می‌دهد که اخلاقیات چیزی هست یا نیست. اعمال شما را نشان می‌دهد. عقاید شما را، همه چیز شما را نمازت [نشان می‌دهد]. میزان است. ترازی شخصیت. ترازی عمل. ترازی اخلاق. ترازی زبان. ترازی چشم. ترازی گوش. ترازی دست. ترازی عمل کرده؟ زبانت درست عمل کرده؟ چشمت درست عمل کرده؟ در نماز نشان داده می‌شود. گاهی یک دوستانی برای حضور قلب در نماز به من مراجعه می‌کنند. من عرض می‌کنم چشمت را مواظبت کن. اگر شما از چشمت مواظبت کنی، نمازت را خوب می‌خوانی. اگر از زبانت هم مراقبت کنی، منظم، مرتب، درست و صحیح، نماز را بهتر می‌خوانی. اگر از غذایی که می‌خوری مراقبت

کنی، نمازت را بهتر می‌خوانی. اگر درسی که می‌دهی را درست بدهی، در نمازت نشان داده می‌شود. نماز میزان است. ترازی آدمی است... نماز من نشان می‌دهد که من چیزی نیستم. چیزی تحصیل نکرده‌ام... آه، ای وای. متأسفانه آدم آثار آخرتی و خوشبختی آخرتی‌اش را بعد از مرگ می‌فهمد. اینجا که نمی‌فهمد... یک دوستی داشتیم که یک تابستانی داشت به مشهد می‌رفت. گفتم آنجا خدمت ایشان برو و بگو آقا من می‌خواهم یک کمی آدم بشوم. نگویی می‌خواهم آدم بشوم‌ها. بگو می‌خواهم یک کمی آدم بشوم. چه کار کنم؟ خب ایشان داشتند به منزل‌شان می‌رفتند. آن لحظات آخر که ایشان داشتند می‌رفتند داخل منزل خودش را به آقا رسانده بود. به ایشان عرض کرده بود که: «آقا من می‌خواهم یک کمی آدم بشوم.» ایشان فرمودند: «استغفار کن. زیاد استغفار کن. با توجه استغفار کن.»

مکتب

تور شخصیتی حربه منافقان علیه جبهه حق

سیدحسین خاتمی خوانساری

دبیر گروه معارف

بیش از آنکه فکرش را بکنیم ما را می‌شناسد، به این نقطه ضعف آگاه است و به راحتی می‌تواند با ایجاد حس تحقیر و استهزا کردن انسان‌ها را از کاری که می‌خواهند انجام دهند، بازدارد. در طول تاریخ همیشه پیامبران و یارانش با این تمسخر مواجه بودند و این وادی برای آنان یک میدان مبارزه بود. کمتر کسی می‌توانست در این فشار روحی و روانی مقاومت کند و در راه خود ثابت‌قدم بماند. البته این کار همیشه به نیت بازداشتن افراد از افعال نیک و پسندیده نبود؛ بلکه برای اشاعه ندادن یک فرهنگ الهی و اخلاقی و جلوگیری از گسترش یک رفتار خوب و مؤثر در جامعه بود. آیات و روایات فراوانی در این خصوص وجود دارد که شرح حال بندگان خدا در حین انجام کارهایی است که در راستای رضایت پروردگار است.

خداوند در سوره توبه، آیه ۷۹ می‌فرماید: «آتهایی که از مؤمنان اطاعت کار، در صدقات‌شان عیب‌جویی می‌کنند و کسانی را که (برای انفاق در راه خدا) جز به مقدار ناچیز) توانایی خود دسترسی ندارند، مسخره می‌نمایند، خدا آنها را مسخره می‌کند؛ (و کيفر استهزاکنندگان را به آنها می‌دهد) و برای آنها عذاب دردناکی است.» برای نمونه، وقتی انفاق در جامعه گسترش پیدا کند، فقر از بین می‌رود و وقتی این اتفاق بیفتد، یکی از ابزارهای شیطان برای به گناه کشاندن انسان از دستش می‌رود،

پس با فریب عده‌ای برای تمسخر عده‌ای دیگر از گسترش انفاق در جامعه جلوگیری می‌کند. قتاده و سایر مفسران می‌گویند: «این آیه درباره جناب بن عثمان نازل شده است؛ زیرا او یک صاع خرما نزد رسول خدا (ص) آورد و گفت: یا رسول‌الله من در نخلستان خود، دو صاع خرما به عمل آوردم که یک صاع آن را برای اهل و عیال خود گذاشتم و یک صاع آن را برای خدا در نظر گرفتم و نیز عبدالرحمن بن عوف چهارهزار درهم به عنوان صدقه آورده بود. منافقین گفتند: عبدالرحمن ریاکاری بزرگی کرده است و خداوند بی‌نیاز از چیزهایی است که او آورده است، سپس این آیه نازل گردید.» جالب آنکه تمسخرکنندگان خود را موحد و خداشناس می‌دانند و معرفت خود را بیشتر از صدقه‌دهندگان برمی‌شمارند؛ به همین دلیل خداوند در این آیه آنان را منافق دانسته است. در زمان رسول خدا (ص) مشرکان سعی می‌کردند با تحقیر و تمسخر پیامبر (ص) مردم را از اطراف او دور کنند، دقیقاً مانند همه پیامبران گذشته. مشرکان با این کار سعی داشتند پیامبر (ص) را ترور شخصیتی کنند که دیگر کسی در مکه او را در قامت پیامبر خدا نبیند و گرد او جمع نشود. هدف از این کار هم مشخص بود، حرف‌ها و تذکراتی که پیامبر خدا (ص) داشت زندگی حیوانی مشرکان را تحت‌تأثیر قرار می‌داد و آنان را پایین می‌آورد و صدارت و

تسلطشان بر مردم را از بین می‌برد. اینجا بود که همگی ابتدا سعی داشتند رسول اعظم (ص) را ترور شخصیتی کنند. در قرآن خداوند از چهار روش تمسخر مشرکان گفته است. افراد، گروه‌ها و حتی ادیان مختلف هر یک به دلایلی پیامبر خدا (ص) و مسلمانان را مسخره می‌کردند؛ ولی هدف‌شان یکی بود. پیامبر اسلام (ص) هم با توجه به هدفی که داشت، در مقابل رفتار دشمنان صبر می‌فرمود و بسا این‌کار بیش از پیش در دل مردم جای می‌گرفت؛ یعنی رسول خدا (ص) با صبرش تمام نقشه‌های دشمن را نقس بر آب می‌فرمود. امروزه نیز این افراد وجود دارند و با ابزارهای مختلف سعی دارند اهل تدبیر و اخلاق را تمسخر و استهزا کنند تا اثرگذاری‌شان در جامعه کم شود. گاهی در فیلم‌ها این اشارات را می‌بینیم که اهل دین را طوری نمایش می‌دهند که انگار از بی‌عقلی و نادانی افعال دینی را انجام می‌دهند و بر روی آن حساس هستند. این کار برای بازداشتن مؤمنان از اشاعه فرهنگ ناب اسلامی و دینی در جامعه است. البته استهزا و تمسخر انواع مختلفی دارد که همه آنان نشئت گرفته از یک عیب نیست؛ بلکه سبک شمردن یک رفتار برای جلوگیری از گسترش آن هم هست. کفار و منافقان یک فعل الهی را به دروغ عیب قلمداد می‌کردند تا مؤمنان از آن دست بردارند.

احکام

سهام امام و کار خیر

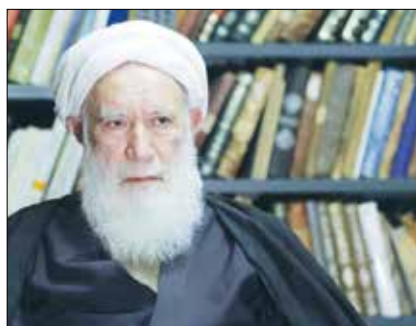
پرسش: آیا اجازه گرفتن از مجتهدی که مقلد از او تقلید می‌کند، برای مصرف سهام امام (ع) در عمل خیر برای نمونه در حوزه علمیه یا دارالایتام، ضرورت دارد یا اجازه هر مجتهدی کافی است؟
پاسخ: اختیار سهمین مبارکین به‌طور کلی مربوط به ولی امر مسلمین است و کسی که بر عهده او یا در مال وی مقداری حق امام (ع) یا سهم سادات باشد، باید آن را به ولی امر خمس یا وکیلی که از طرف او اجازه دارد، تسلیم کند و اگر می‌خواهد آن را در یکی از موارد مقرر مصرف کند، باید ابتدا درباره آن اجازه بگیرد و در عین حال مکلف باید فتوای مرجع تقلید خود را در آن رعایت کند. اجوبه‌الاستفتائات، س ۱۰۰۵

سلوک

راه نجات

آیت‌الله شیخ مرتضی تهرانی: فرعون که تمام معجزات خدا را از طریقت حضرت موسی (ع) دید، نه تنها ایمان نیاورد، بلکه همچنان به کشتار و آزار مؤمنان دست می‌زد. اما فرعون هنگام غرق شدن وقتی دید همه معجزات موسی تحقق پیدا کرده و دارد غرق می‌شود، در ترسش گفت: «من به خدای قوم بنی اسرائیل ایمان آوردم.» این ایمان، غیر واقعی بود و فقط می‌خواست نجات پیدا کند. اگر به خدا ایمان داشت، او را صدا می‌زد و می‌گفت به خدا ایمان آوردم و او را صدا می‌زد. حتماً نجات می‌یافت. (و هر کس تقوای الهی پیشه کند، خداوند راه نجاتی برای او فراهم می‌کند.) (طلاق ۲).

راهنما

بازنگری در مشهورات

حجت‌الاسلام والمسلمین فرج‌الله هادی‌تیا: دوا را برای خانواده‌محوری در قانون‌گذاری وجود دارد. اول، تغییر فتوای معیار؛ در موضوعات اختلافی یک فتوا معیار قرار می‌گیرد و آن فتوایی است که با مصالح خانواده سازگار باشد. راه دیگر تغییر حکم مبناست؛ در اینجا قوانین باید بر مبنای احکام اولیه باشد، ولی اگر تأمین‌کننده غرض شارع به دلایل سیاسی و اجتماعی نباشد، به سراغ حکم ثانوی می‌رویم. دانش فقه نباید متوقف شود؛ یعنی این سخن که اگر حرف جدیدی بزنیم، فقه جدیدی تأسیس می‌شود، منطقی نیست و ما با رعایت ادب می‌توانیم در بسیاری از مشهورات فقهی بازنگری کنیم.

مختصات جریان احیاگرا

مصطفی قربانی

دکترای علوم سیاسی

بر اساس تقسیم‌بندی نوینی که از جریان‌های سیاسی در پنج شماره گذشته و بر مبنای نسبت آنها با انقلاب اسلامی و حل مسائل کشور ارائه شد، در این نوشته آخرین جریان را که جریان احیاگرا نامیده می‌شود، بررسی می‌کنیم. در توضیح باید گفت، اگر رویکرد جریان اول؛ یعنی جریان تغییرگرا بیش از حد واقع‌گرایانه است و عملی کردن دیدگاه‌های آن به پذیرش تمامی واقعیت‌ها و تعیین الزامات رفتاری برای نظام در چارچوب این واقعیت‌ها منجر می‌شود، این جریان ماهیت آرمان‌گرایانه دارد و توجه چندانی به واقعیت‌ها، مقتضیات زمان و شرایط موجود کشور ندارد و در موارد زیادی هم مدعی عبور از ساختارهای موجود نظام است.

پارادایم متناقض

این نوع نگاه و تحلیل که به طور عمده از سوی جنبش عدالت‌خواه دانشجویی، احمدی‌نژاد و اطرافیانش ارائه می‌شود، برخاسته از دیدگاه‌ها و تفاسیر حداکثرگرا، خلوص‌گرایانه و البته بدون توجه به مسائل و مقتضیات زمانه از مکتب امام خمینی (ره) و رهبر معظم انقلاب است. ایده و راهبرد حکمرانی که از این نوع تحلیل برمی‌خیزد، همانا تأکید صرف بر درون‌گرایی، غلبه نگاه تهدیدمحوری نسبت به محیط بیرونی، نگاه سلبی و البته تهاجمی به نظام بین‌الملل و بنابراین، تحدید روابط و سیاست خارجی کشور به تعداد بسیار محدودی از کشورهاست. مسلم است که این نوع نگاه، نه تنها فرصت‌ساز و قادر به حل مشکلات موجود نیست، بلکه می‌تواند سبب افزایش هزینه‌های حل مشکلات و دامن زدن به منازعات سیاسی داخلی شود.

نکته مهم در ارتباط با این جریان آن است که ادعا دارد در وضعیت فعلی، ارزش‌ها و هنجارهای انقلاب اسلامی حاکم نیست و بنابراین، چاره کار مشکلات را در تمسک به ارزش‌های انقلاب

و احیای آنها می‌داند و در این میان، به عبور از ساختارهای نظام معتقد هستند (در حالی که از دیدگاه رهبری، انقلابی‌گری تنها در چارچوب نظام امکان‌پذیر است)؛ یعنی این خرده‌جریان، سویه‌های ضدساختاری نسبتاً قوی دارد. به بیان دقیق‌تر، فعالان این جریان معتقدند هم‌اکنون، ساختارهای نظام اجازه عمل به ارزش‌های انقلاب را نمی‌دهد و برای عمل به ارزش‌های انقلاب که راه‌حل مشکلات موجود کشور و مردم است، لاجرم باید از برخی ساختارهای نظام عبور کرد. در سایر حوزه‌ها نیز گفت‌وگو و رویکرد هم بیشتر ماهیت سلبی و بسته دارد. بنابراین، این جریان از آن رو احیاگرا نامیده شده که مدعی احیای ارزش‌های انقلاب یا بازگشت به این ارزش‌ها در وضعیت کنونی است. گفتنی است، این جریان، «عدالت» را مهم‌ترین ارزش انقلاب اسلامی می‌داند و با علم کردن آن، عملکرد مسئولان را نقد کرده و با همین مدعا، مسئولان مختلف را به فساد و ویژه‌خواری متهم می‌کنند.

دال‌های گفتمان احیاگرایان

مهم‌ترین ویژگی‌ها یا دال‌های گفتمانی این جریان عبارتند از:

- ۱- نگرش کاملاً تکاملی و آرمانی نسبت به انقلاب اسلامی
  - ۲- احیاگرایان خود را انقلابی خالص می‌دانند و به تلاش برای تحقق تام اهداف انقلاب اسلامی به ویژه عدالت معتقد هستند. در واقع، آنها معتقدند ارزش‌های انقلاب اسلامی باید در هر شرایطی ساری و جاری باشد. در همین راستا، آنها حتی قائل به عبور از نظام هستند؛ زیرا آن را مانع ساری و جاری شدن ارزش‌های انقلاب می‌دانند. نقدهایی که آنها به مسئولان به ویژه در حوزه مبارزه با فساد و عدالت‌گستری دارند، باتوجه به این نکته مهم قابل فهم است که در ادامه بیشتر آن را شرح می‌دهیم.
  - ۳- رویکرد بسته و تهدیدمحور نسبت به نظام بین‌الملل (درون‌گرایی صرف)
- این جریان رویکردی درون‌گرا نسبت به حل مسائل و مشکلات کشور دارد و در نگاه آن، اگر چه

ارتباط با دنیا نفی نمی‌شود، اما هیچ اعتمادی به دنیای بیرون ندارد. در واقع، این جریان نگاهی تهدیدمحور نسبت به نظام بین‌الملل و قدرت‌های بزرگ دارد؛ بر همین اساس بود که به شدت بر جام را نقد می‌کردند و در مقابل انعقاد برجام، خود را «دل‌وایس» پیامدهای اجرای آن می‌دانستند.

نکته مهم در این میان آن است که در ارتباط با نظام بین‌الملل، این جریان با جریان استحکام‌گرا اشتراکات زیادی دارد، اما با این حال، نقطه اختلاف این دو جریان در این خصوص، که در قضیه برجام خود را به خوبی نشان داد، این است که برای نمونه، جریان استحکام‌گرا ضرورت برجام را انکار نمی‌کرد؛ بلکه به آن نقدهایی داشت و خواهان اصلاح و تقویت آن بود؛ اما بیشتر احیاگرایان، آن را نفی می‌کردند و حتی آن را محصول نفوذ... می‌دانستند.

۳- متهم‌سازی مسئولان به فساد و الیگارش‌سازی از حوزه قدرت

لايه‌های معتدل این جریان تلاش می‌کنند ضمن برجسته‌سازی برخی تبعیض‌ها و رویه‌های به زعم خود ناعادلانه، زمینه‌های لازم برای رفع تبعیض‌ها را فراهم کنند. در این زمینه، آنها به ویژه بر روی تبعیض‌های موجود در نظام آموزشی کشور تمرکز دارند. با این حال، لایه‌های رادیکال این دو جریان مسئولان و نظام را به فساد، ویژه‌خواری و... متهم می‌کنند. در این زمینه، مطالب‌گوناگونی که اشخاصی چون «وحید اشتری»، «محمدحسین بادامچی» و... در نقد عملکرد مسئولان مختلف، انتصاب‌های دولتی و... در کانال تلگرامی «مکتوبات» می‌نویسند، در این زمینه جالب توجه است. به زعم نویسندگان، رویکرد حاکم بر این دست مطالب، ماهیت افشاگرانه داشته و به منظور مبارزه با فساد مسئولان انجام می‌شود، اما در واقع، انواع و اقسام نسبت‌ها و حتی اتهامات صحیح و غلط، منصفانه و غیرمنصفانه به مسئولان و نظام نسبت داده می‌شود.

در همین راستا، بطور مثال این جریان ادعا دارد که صدواوسیمما در انحصار طبقه سرمایه‌دار قرار گرفته است. مبتنی بر این‌گونه نگاه است که آنها هم مسئولان مختلف را به فساد متهم می‌کنند و هم در نقد دستگاه‌های مختلف و سیاست‌های نظام، رادیکال عمل می‌کنند.

سیاست نامه

سیدمحمدکاظم یزدی - ۳۴

تعارض جناح‌ها

فتح‌الله پریشان

دبیر گروه اندیشه

بررسی اندیشه‌سیاسی مرحوم سیدمحمدکاظم یزدی فرصتی شد تا انقلاب مشروطه تا حدودی آسیب‌شناسی شود و در برخی شماره‌ها به دلیل تقارن ایام نگارش این سلسله مقاله‌ها با ایام ارتحال امام خمینی (ره) به بررسی مقایسه‌ای رهبری دو انقلاب مشروطه و انقلاب اسلامی به منزله یکی از مهم‌ترین دلایل ناکامی مشروطه و البته پیروزی انقلاب اسلامی پرداختیم. البته این دلایل و علل تنها به آن منحصر نمی‌شود. ماهیت کاملاً متفاوت نیروهای مشروطه‌خواه، یکی دیگر از عوامل شکست انقلاب مشروطه است. ناهمخوانی و نبود هم‌دلی در میان نیروهای مشروطه‌خواه، اهداف قیام را متشتت کرد. بنابراین، طبیعی بود که پس از پیروزی، این تفسیرها و اهداف متفاوت نمی‌توانست با هم به اجرا درآید. از یک‌سو روحانیون بودند که به‌منظور محدود کردن قدرت سلطنت غاصبانه و با شعارهای مذهبی و دینی، بر مبنای قرآن و سنت که توان به حرکت درآوردن مردم را داشت، به میدان آمده بودند و از سوی دیگر، روشنفکرانی در این انقلاب حضور داشتند که باید گفت تنها، ناقلان خوبی برای اندیشه‌های غربی به شمار آمدند. بسیاری از آنان جز تقلید از ظواهر فرهنگ غربی و اداهای اروپایی، کار دیگری نمی‌دانستند؛ برای نمونه، می‌توان از آخوندزاده نام برد که ضمن اینکه از ملیت ایرانی و ناسیونالیسم و میهن‌پرستی دم می‌زد، در خدمت روسیه، دشمن ایران قرار داشت و در نوشته‌های خود از روسیه تمجید می‌کرد.

وی با صراحت به مذهب و اعتقادات اسلامی مردم می‌تاخت و باورهای دینی را از عوامل عقب‌ماندگی مردم می‌شمرد و بسر تقلید از غرب تأکید داشت. دیگر روشنفکران، میرزا ملک‌خان ناظم‌الدوله و سپهسالار بودند که کم و بیش در این جهات مشابه یکدیگر بودند.^۱ بنابراین، طبیعی خواهد بود اگر گفته شود یکی از عوامل شکست مشروطه، ناهمخوانی و تعارض جناح‌های موجود در هدایت نهضت بوده است. در واقع، «جناح‌های مختلف در عصر مشروطه هر کدام هدف و مقصدی خاص را دنبال کردند و نقطه اشتراک آنان در نفی وضع موجود بود. این اختلافات وسیع، انتلاف آنان را شکننده کرد و باعث از هم پاشیدن آن شد.»^۲ البته در این باره نباید از کناره‌گیری روحانیون از مشروطه و جایگزینی رهبری مشروطه به تعدادی از غرب‌زدگان غفلت کرد. علمایی هم که در معرکه مشروطه حضور داشتند، با هم نمی‌توانستند کار کنند و به عبارتی همان روشنفکران غرب‌زده توانسته بودند در میان آنها نفوذ و رخنه کنند و بر دامنه اختلافات آنها بیفزایند. این در حالی است که علما اختلاف عمده‌ای نداشتند. در خلأ حضور علما، تعدادی از غرب‌زدگان-در عمل- هدایت مشروطه را به دست گرفتند. به این ترتیب، مشروطه که با مذهب و همت علمای مذهبی متولد شده بود، به حاکمیت سکولاریسم ختم شد و صبغه دینی آن در زیر سایه حاکمیت غرب‌گرایی و غرب‌زدگی به فراموشی سپرده شد. تقلید کورکورانه و سطحی روشنفکران این عصر از تمدن غربی، اعتماد آنان به استعمار، بی‌اعتنایی به سنت‌ها و مذهب در جامعه ایران و بالاخره فقدان پایگاه مردمی آنان، سبب می‌شد تا نتوانند متولیان لایقی برای ادامه مشروطه باشند. به عوامل فوق می‌توان، افزایش ستم حاکمان با وجود ناتوانی دولت مشروطه در ایجاد امنیت را اضافه کرد که در مجموع باعث شد ناخشنودی فرآیند در ملت پدید آمده و زمینه برای ظهور دوباره استبداد فراهم شود.

منابع در دفتر نشریه موجود است.

آفاق

چهره پنهان سیاست - ۴۳

اختلال در منطق محاسبه

اثرگذارتر شده است. رهبر معظم انقلاب همواره به این دو بعد اشاره کرده‌اند: «می‌گویند می‌خواهیم مسئولین جمهوری اسلامی احساس کنند که هزینه تصمیم‌گیری‌های آنها بالاست. این رخنه ایجاد کردن در اراده مسئولین کشور با همه توان‌شان، با همه ترفندهایی که بلدند [است]».^۱ (۱۳۹۰/۱۰/۱۹)

این نکته را نمی‌توان نادیده گرفت که به میزان افزایش ضعف مبانی اندیشه‌ای در تحلیل مسائل و غلبه اندیشه‌های مادی‌گرایانه در حوزه سیاست‌ورزی، منطق محاسباتی هزینه‌فایده نیز تغییر خواهد کرد. چنانکه رهبر معظم انقلاب می‌فرماید: «یکی از خطاهای محاسباتی این است که انسان در چهارچوب عوامل محسوس و صرفاً مادی محدود بماند؛ یعنی عوامل معنوی را، سنت‌های الهی را، سنت‌هایی که خدا از آنها خبر داده است، آن چیزهایی را که با چشم دیده نمی‌شود، ندیده بگیرد.»^۲ (۱۳۹۳/۴/۱۶)

از بیان فوق این نتیجه رهنمون می‌شود که اگر فرهنگ دینی ضعیف شود، نفوذگرهای خارجی و داخلی نظام سلطه راحت‌تر می‌توانند با استفاده از آن منطق محاسبات تصمیم‌گیران، تصمیم‌سازان و مردم عادی اختلال ایجاد کنند. البته این موضوع نافی این واقعیت نیست که بازیگران نفوذ بدون توجه به چنین زمینه‌ای، به صورت مستقیم به تکنیک‌هایی نظیر تهدید و تطمیع بر دستگاه محاسباتی مسئولان، نخبگان و آحاد مردم در رویارویی با مسائل مختلف اثر گذارند.

سیامک باقری

دکترای علوم سیاسی

اختلال در منطق محاسبه هزینه و فایده یکی دیگر از عناصر نفوذ ادراکی و شناختی است. به گمان دولت‌ها، بیشتر بازیگران سیاسی بازیگر خردمند هستند و تصمیمات‌شان در چارچوب مدل عقلایی مبتنی بر هزینه و فایده صورت می‌گیرد. در نتیجه، می‌توان از طریق بسیج امکانات (فیزیک تهدید) و اقدامات نرم (محتوای تهدید) هزینه تصمیم و رفتار را بالا برده و نخبگان و مسئولان و حتی مردم را به تجدید نظر در تصمیمات وادار کرد. به بیان دیگر، زمانی اشتباه محاسباتی در هزینه و فایده یک تصمیم یا رفتار (مانند تاووم برنامه هسته‌ای، پایبندی به گفت‌وگو، مقاومت، حمایت از جریان مقاومت، ایستادگی در برابر نظام سلطه، حفظ آرمان‌گرایی واقع‌بینانه، ایمان به اصول انقلاب و...) رخ می‌دهد که نفوذگر هم‌زمان با اقدامات عملی (مانند تحریم اقتصادی و فشارهای دیپلماتیک) برای بالا بردن هزینه تصمیم یا رفتار، منطق محاسبه هزینه و فایده عمل را دستکاری و دستخوش تغییر کند. در واقع، وجود یکی بدون دیگری نمی‌تواند موجب تغییر محاسباتی تصمیم‌گیران، نخبگان و مردم شود. در حال حاضر، با توجه به توسعه فناوری‌های نوین نرم‌افزاری، بعد دوم تغییرات محاسباتی در زمینه هزینه فایده پیچیده‌تر و

تبیین

جنگ روایت‌ها و جهاد تبیین - ۶

اسرمز نفوذ

ضرورت جهاد تبیین در عصر حاضر را مبتنی بر این ابزارهای جدید که خروجی نهایی آنها نفوذ و جا پا باز کردن در داخل برای دشمنان و ارزش‌های فرهنگی آنهاست، این گونه به تصویر می‌کشند: «[امروز] جنگ نظامی مطرح نیست؛ امروز برای کشور ما جنگ نظامی سنتی و متعارف احتمال بسیار بسیار ضعیفی است؛ لکن جهاد باقی است؛ جهاد یک چیز دیگر است. جهاد فقط به معنای جنگ نظامی نیست؛ جهاد یک معنای بسیار وسیع‌تری دارد... امروز، دشمن از اینکه بتواند به نظام اسلامی ضربه اساسی وارد کند ناامید است، چون می‌داند در داخل به قدر کافی انگیزه و ایمان و صلح و آمادگی وجود دارد؛ لذا ناامیدند از اینکه بتوانند ضربه اساسی وارد کنند، اما ناامید نیستند از اینکه بتوانند نفوذ کنند. سعی دارند جوان ایرانی را به شکلی بار بیاورند که خودشان می‌پسندند. اگر جوان ایرانی به شکل آمریکا پسند و استکبار پسند رشد کرد، آمریکا دیگر برای پیاده کردن نقشه‌های خود در ایران خرجی و هزینه‌ای نخواهد داشت.»

رهبر معظم انقلاب این اقدام استکبار را نوعی استعمارگری نوین می‌داند و معتقدند: «این جوان خودش مثل نوکر بی‌جیره‌مواجب برای آنها کار خواهد کرد؛ می‌خواهند جوان ایرانی را این‌جوری بساز بیاورند... از نفوذ کردن ناامید نیستند؛ می‌خواهند نفوذ کنند، می‌خواهند دل‌ها را تسخیر کنند، می‌خواهند ذهن‌ها را تغییر بدهند.»

امیر قلبی‌زاده

کارشناس فرهنگی

نزاع دو جبهه حق و باطل، از نزاع‌های همیشگی تاریخ بشریت بوده است. در این جدال، اهالی باطل از طرق مختلف و با شگردهای گوناگون بر اهل حق شوریده و سعی در از بین بردن و مخفی کردن حقیقت داشته و دارند تا به وسیله آن بتوانند به اهداف شوم و شیطانی خود دست یابند. یکی از مهم‌ترین ابزارهای باطل برای پیشبرد اهداف خود استفاده از ابزارهای رسانه‌ای متناسب همان عصر و زمانه بوده است. در دنیای کنونی، با توجه به رشد شبکه‌های اجتماعی و مجازی و بستر اینترنت و قابل دسترس بودن آن برای آحاد مردم از این وسیله برای نشر دروغ‌ها و ناامید کردن مردم و وارونه جلوه دادن حق و حقیقت سوءاستفاده می‌کنند.

«جوزف ساموئل نای» سال ۲۰۱۱ در کتاب «The Future of Power» می‌گوید: «آمریکا در آینده تمایل چندانی به استفاده از قدرت نظامی نخواهد داشت و برتری نظامی به‌معنای برتری جهانی نیست.» وی در مورد ایران هم این بحث را مطرح می‌کند و می‌گوید که آمریکا جنگ نرم را با ایران در پیش خواهد گرفت و از اهرم فشار اقتصادی استفاده خواهد کرد. گاهی به وضعیت امروز تحقق این پیش‌بینی یا به عبارت بهتر این سیاست‌گذاری را می‌بینیم.

رهبر معظم انقلاب در تاریخ ۱۳۹۵/۳/۳

نکته گرام

نیکولاس میلر، کارشناس آمریکایی حوزه جنگ:

جنگ اوکراین نشان داد سلاح هسته‌ای با وجود بازدارندگی، محدودیت‌هایی را نیز برای قدرت‌های بزرگ دربر دارد. جنگ اوکراین به طور همزمان، قدرت و محدودیت‌های سلاح‌های هسته‌ای را نشان داد. این سلاح‌ها می‌توانند قدرت‌های بزرگ را از دخالت [مستقیم] علیه شما بازدارد؛ اما از اعمال خسارت‌های سنگین از سوی قدرت‌های کوچک جلوگیری نمی‌کند و همچنین قدرت‌های بزرگ را از زخمی کردن شما به صورت غیرمستقیم باز نمی‌دارد.

لارنس نورمن، خبرنگار وال‌استریت ژورنال: یک منبع عالی‌رتبه گفته است گزارشی که می‌گویند آمریکا احتمالاً به ایران اجازه خواهد داد که نفت خود را بدون بازگشت به برجام بفرشد، به کلی بی‌اساس است. واشنگتن تحریم‌ها را تا زمانی که توافقی به دست نیاید، اعمال خواهد کرد.

عبدالرحیم انصاری، کاربر فضای مجازی:

آمریکا مانده با ایران چه کند؛ شهرهای موشکی را زیر نظر بگیرد، شهرهای پهپادی را رصد کند، غنی‌سازی ۶۰ درصد را مهار کند، یاران مسلحش در عراق، شام و لبنان را کنترل کند، ارسال نفت و تجهیزات به ونزویلا را داشته باشد، از توقیف نفت‌کش‌ها در خلیج فارس جلوگیری کند، یا محافظ اسرائیل باشد!

فواد لیزدی، کارشناس سیاسی: به منظور

ثبت در تاریخ، سرلشکر یابر گولان، عضو کنست و معاون سابق رئیس ستاد کل ارتش اسرائیل، دیروز در گفت‌وگو با نشریه آمریکایی «هیل» گفت، طرفدار بازگشت به برجام هستم. هیچ چشم‌انداز مثبتی برای تغییر رژیم در ایران وجود ندارد. برجام بهترین گزینه قابل دسترس است.

علی بهادری جهرمی، سخنگوی دولت:

حداقل حقوق بازنشنگان تأمین اجتماعی ۵۷ درصد افزایش یافت، یکی از بیشترین افزایش‌ها در ۲۰ سال گذشته و نزدیک ۲۰ درصد بالاتر از نرخ رسمی تورم. در راستای عدالت و با حفظ تناسب پرداخت با سایر صندوق‌ها در بودجه ۱۴۰۱، افزایش حقوق سایر سطوح به صورت پلکانی و به‌نفع دریافتی‌های کمتر تنظیم شده است.

فیس قریشی، تحلیلگر سیاسی: آدم شک می‌کنه

که طنزه یا واقعی! مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی برای برطرف کردن نگرانی‌های اسرائیل (دارای بیش از ۹۰ کلاهک هسته‌ای) از برنامه صلح‌آمیز هسته‌ای ایران (به اعتراف همون آژانس) به تل آویو سفر کرده...!!! لجن زاری به نام نظم جهانی.

کیان عبداللهی، فعال رسانه‌ای: زندگینامه حاج

قاسم به وضوح نشون میده چقدر امام(ره) و انقلاب در شکل‌گیری چنین اسطوره‌ای مؤثر بود؛ و اگر خمینی(ره) نبود شاید حاج قاسم هیچگاه چنین عظمتی نمی‌یافت. پرورش یک سلیمانی برای یک تاریخ کفایت می‌کنه؛ اقا امام، انقلابی ساخت که سلیمانی‌ها تربیت کرده و تربیت می‌کند. امام چنین انسان مافوقی بود.

مهدی جهان‌تغی، فعال رسانه‌ای: رهبر

انقلاب با بیان خانن بودن مشاوران ایرانی ضد انقلاب خارج از کشور، سرنوشت جدیدی برای اپوزیسیون جمهوری اسلامی رقم زدند. مقامات آمریکایی در این سال‌ها خوب می‌دانند که رهبر انقلاب در اعلام نظر، یک کارشناس دقیق و صادق هستند. اخراج و طرد برخی مشاوران خان از غرب دیر نخواهد بود.

امیر مهدی صالحی

کارشناس فناوری اطلاعات

هر سال در ماه خرداد و آغاز امتحانات فرزندان مان و در ادامه برگزاری کنکور سراسری، بسیاری از والدین در فکر کمک به فرزندان خود و جبران عقب‌ماندگی‌های تحصیلی آنها هستند. این جبران در بسیاری از خانواده‌ها با معلم خصوصی، مشاوره تحصیلی و برنامه‌ریزی‌های دقیق انجام می‌شود؛ اما متأسفانه برخی به‌سوی خرید پرسش‌های امتحان‌نهایی، کنکور سراسری یا حتی استفاده از شیوه‌های جدید تقلب کشیده می‌شوند! فضای مجازی بستر تسهیل‌کننده این تخلف شناخته می‌شود و اما مهم‌تر از آن، تغییر دیدگاه نسبت به مفهوم تقلب است! آیا واقعاً به این نتیجه رسیده‌ایم که تقلب عادی است و کودکان مان را به این کار تشویق و حتی کمک می‌کنیم؟ بررسی این فرضیه برعهده نویسنده این متن نیست و در ادامه به خطراتی اشاره خواهیم کرد که سودجویان برای دانش‌آموزان شما پهن کرده‌اند.

افزون بر فروش سؤالات، درآمدزایی از کنکور به

تقلب با چاشنی فناوری!

شکل‌های تازه‌تری انجام می‌گیرد؛ به گونه‌ای که برخی کانال‌های تلگرامی با دریافت مبلغی روش‌های تقلب در کنکور را آموزش می‌دهند. در واقع، با توجه به اینکه در سال‌های گذشته بسیاری از داوطلبان شرکت در کنکور فریب سودجویان را خورده بودند و مبالغ گزافی برای سؤالات پرداخت کرده بودند و بعد از امتحان متوجه شده بودند چه کلاهی بر سرشان رفته است و هیچ کدام از سؤالات ادعایی فروشندگان با سؤالاتی که در جلسه امتحان هماهنگ نبوده است، دیگر امروزه کسی به حرف فروشندگان سؤال توجهی نمی‌کند و به همین دلیل کسب و کار این افراد به شیوه‌های جدید بازاریابی نیاز داشته است که اثرات آن را در این چند هفته مشاهده کرده‌ایم!

دیگر فروش سؤالات مدنظر نیست، بلکه به شماره‌راه و روش تقلب آموزش داده می‌شود! در روزهای گذشته همه ما تصویری را دیدیم که از شرکت‌کننده در جلسه امتحان، وسایل رادیویی برای تقلب کشف شده بود که آنها را در زیر ماسک خود جاسازی کرده بود! احتمالاً او یکی از مشتریان این کانال‌های تلگرامی بوده است که آموزش‌های تقلب را ارائه می‌دهد!

سایر

هوشمند خطرناک!

شما به هیچ طریقی متوجه نمی‌شوید که این اتفاق افتاده و این کار هیچ نشانه‌ای ندارد.

برای جلوگیری از این خطر از سیستم‌عامل‌های هوشمند به روز که آپدیت‌های امنیتی را دریافت می‌کنند، استفاده کنید. آندروید تی‌وی یکی از این سیستم‌عامل‌هاست و پیشنهاد می‌شود حتی اگر تلویزیون هوشمند تاینزی تی‌وی‌اواسی دارید، از دانگل‌های جداگانه آندروید تی‌وی استفاده کنید.

در آن سوی دنیا انجام نخواهد شد، همسایه کناری شما می‌تواند با هک کردن تلویزیون و دسترسی به داده‌های شخصی شما، از شما اخاذی کند!

حتی گاهی خطر از این‌هم فراتر می‌رود؛ هکر می‌تواند با دسترسی به دوربین و میکروفن‌های این تلویزیون‌ها، همه چیز را ببیند و بشنود. جالب است بدانید پس از اینکه هکر به صورت مخفیانه مهار دوربین تلویزیون شما را به دست گرفت،

هوشمند نسخه‌های کمتر توسعه یافته درون شرکتی هستند که تمرکزی بر روی مسائل امنیتی در آنها نشده است. تاینز و وب‌اواس، از نمونه‌های سیستم‌عامل تلویزیون هوشمند هستند که به راحتی به وسیله هکر قابل نفوذ هستند.

اگر تلویزیون هوشمند خود را به اینترنت متصل کنید، مطمئن باشید که به راحتی قابل هک است. این هک و سرقت اطلاعات لزوماً به وسیله فردی

رسانه

نظریه جنگ نرم

هر یک از طرف‌های منازعه، بسته به طرح و برنامه در نظر گرفته شده از سوی آنان، به منظور ساخت افکار مخاطب است. این تنظیم با توجه به جنس، نوع و مضمون پیام، جنس و سطح مخاطب خود را خواهد یافت.

هنر (art): درباره هنر در منازعات، به ویژه جنگ نرم، نظر‌های متفاوتی بیان شده است. از حذف نقش هنر و هنرمندان، تا به قدرت رساندن آنها در مصادر سیاسی، نظیر آنچه با وقوع انقلاب مخملین در جمهوری چک و روی کار آمدن یک نمایشنامه‌نویس (واسلاو هاول) به وقوع پیوست. قدر مسلم آن است که به دلیل کار ویژه هنر، یعنی تبدیل یک پیام به «حس» که خود منشأ تولید رفتار است، نمی‌توان نقش آن را در حوزه جنگ نرم نادیده گرفت.

الکترونیک و اطلاعات، فضایی است که بشر می‌تواند از انجام خریدهای روزمره خود تا انجام فعالیت‌های اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی و حتی نظامی و امنیتی خود را در آن محقق کند. با تأثیرپذیری شیوه زندگی امروزین بشر از چنین مقوله‌ای می‌توان زندگی فردای او را نیز در قالب یک جامعه مجازی تصور کرد.

رسانه (media): ارتباطات بشر بر اساس زبان، پیام و مخاطب صورت می‌پذیرد. اساس وسیله ارتباطی بشر که از آن به رسانه یاد می‌شود نیز بر همین مبنا شکل گرفته و دست‌بندی می‌شود. مانند روزنامه (رسانه سرد)، تلویزیون (رسانه گرم)، رادیو، تلویزیون و روزنامه (یکسویه)، اینترنت (رسانه دوسویه)، رسانه‌های رو در رو و .... نقش حوزه رسانه در منازعه گرم انتقال پیام‌های دلخواه

استفاده کنیم»، می‌گوید که قدرت نرم نوعی از توانایی است که افکار عمومی را همراه با رضایت جذب می‌کند. قدرت نرم محدوده‌ای وسیع‌تر از قدرت سخت دارد و نقش نسبی قدرت نرم در برابر قدرت سخت افزایش خواهد یافت، که وی آن را برای نجات ایالات متحده از اوضاع کنونی تنویزه می‌کند. در یک بررسی، حوزه‌های جنگ نرم مورد مطالعه قرار گرفتند که در ادامه این متن و در شماره بعد آنها را می‌آوریم.

فضای مجازی (cyber): از نگاه «الوین تافلر» سومین موج دگرگون‌کننده زندگی بشری پس از موج‌های کشاورزی و صنعتی، موج الکترونیک و دیجیتال است. این موج به قدری غنی است که تمامی زندگی بشر را تحت تأثیر خود قرار خواهد داد. فضای مجازی فرزند عصر دیجیتال،

نرم افزار

تلپورس

تحلیل حرفه‌ای بورس

«تلپورس» با استفاده از تحلیل داده و هوش مصنوعی به شما کمک می‌کند که در زمان کوتاه‌تر تحلیل عمیق‌تری داشته باشید. تلپورس اطلاعات تابلو و پیام‌های سهم‌ها را تحلیل کرده و اطلاعات منحصر به فردی از قبیل امتیاز حقیقی، امتیاز حقوقی، نمایش نقاط خرید و فروش حقوقی و تحلیل پیام‌های سهم در شبکه‌های اجتماعی را در اختیار شما قرار می‌دهد. با استفاده از این اطلاعات شما می‌توانید با کیفیت بالاتری تحلیل و بهتر تصمیم‌گیری کنید. با استفاده از این برنامه می‌توانید حرفه‌ای‌تر از رخدادهای بازار آگاه شوید.

پژواک

خسارت هنگفت!

ارزهای دیجیتال بستر کلاهبرداری

طبق گزارش‌های جدید، کلاهبرداران ارزهای دیجیتال از ابتدای سال ۲۰۲۱ بیش از ۱ میلیارد دلار از ۴۶ هزار نفر سرقت کرده‌اند. حدود نیمی از افراد قربانی این حادثه گزارش کردند که کلاهبرداری از آنها با یک تبلیغ، پست یا پیامی در شبکه‌های اجتماعی آغاز شده است. شبکه‌های اجتماعی و ارزهای دیجیتال فضایی تازه را برای کلاهبرداران اینترنت‌ای ایجاد کرده و چیزی حدود ۵۷۵ میلیون دلار از همه این کلاهبرداران، در حوزه سرمایه‌گذاری‌های دروغی بوده است. مراقب دارایی‌های خود باشید.

دانش بنیان

همپای دیابتی‌ها

تولید کفش‌های هوشمند

محققان دانشگاه صنعتی امیرکبیر موفق به بررسی اثرات پای‌انگشت چکشی بر نیروهای وارد بر لیگامنت‌های انگشتان پای فرد مبتلا به بیماری دیابت پیشرفته شدند. پژوهش‌های آماری نشان می‌دهد، بین ۳۲ تا ۳۹ درصد افراد دیابتی دچار تغییر فرم انگشت چکشی خواهند شد. وجود تغییر فرم در افراد دیابتی پدیده‌ای است که خطر و ریسک ایجاد زخم را بالا می‌برد و به همین دلیل با بررسی و مدل‌سازی می‌توان کفش‌های مناسب این بیماران را تولید کرد و آسیب‌های وارده را به کمترین میزان رساند.

سؤالات‌های امتحانی نمی‌گیرد، به سراغ بازارهای جایگزین رفته‌اند و ادعا می‌کنند روش تقلب را به شما می‌فروشند! در حالی که این روش‌ها نه تنها کارساز نیست؛ بلکه شما را مجبور به خرید وسایلی می‌کنند که ناکارآمد بودن آن را سر جلسه امتحان متوجه می‌شوید! به زودی مانند نخ‌نما شدن ادعای فروش سؤالات امتحانی، ادعای آموزش روش‌های تقلب هم نخ‌نما خواهد شد، سودجویان در فضای مجازی بیکار نخواهند ماند و به وقتش، با ترفندی جدید به سراغ طعمه‌های خود خواهند رفت و چه خوب است که ما بدانیم فضای مجازی از فضای واقعی بی‌چارچوب‌تر است و ادعاهای افراد در این محیط، اغلب دروغ است!

چه خوب است که به جای اینکه به حرف این کلاهبرداران در شبکه‌های اجتماعی گوش دهیم و اسیر ترفندهای آنها شویم، با یک برنامه‌ریزی و مطالعه درس‌ها در نهایت نتیجه مورد نظرمان را بگیریم. البته باید به انتظارات والدین هم توجه کرد. فرزندان را همانگونه که است، بپذیریم و از او انتظار کارهایی که در توانش نیست، نداشته باشیم. موفقیت همه در نمره ۲۰ رقم نمی‌خورد!

علفزار سبک زندگی غربی

نسیم اسدپور

دبیر گروه فرهنگ

«علفزار» فیلمی در حال اکران است که سال گذشته به تهیه‌کنندگی بهرام رادان و کارگردانی کاظم دانشی ساخته شد و در جشنواره فیلم فجر نیز توانست بعد از فیلم «موقعیت مهدی» بهترین تعداد نامزدی جوایز را از آن خود کند. این فیلم در نهایت برنده چهار جایزه بهترین صداگذاری، بهترین تدوین، بهترین نقش مکمل زن و بهترین فیلمنامه شد. نگاهی به این اثر سینمایی نشان می‌دهد، فیلمنامه آن خوب به اجرا درآمده است؛ آن هم با تلاش یک کارگردان فیلم اولی. فیلمنامه از کشته شدن یک پسر بچه آغاز می‌شود، اما نمی‌توان آن را آغاز فیلم دانست. در واقع، می‌توان گفت این سکانس ابتدایی، سکانسی اضافه است که هیچ ارتباطی به ماجرای کل داستان ندارد، به جز اینکه فقط در جاهایی به آن ارجاع می‌شود. حتی پس از این سکانس، در نمایی تعدادی افراد قه به دست دیده می‌شوند که باز هم سکانسی اضافه است. این دو سکانس کم‌ارتباط با داستان اصلی فیلم دانست. شاید بتوان گفت تنها دلیل آوردن این سکانس‌ها استفاده از آنها به منظور نشان دادن تلاش برخی‌ها برای تحت فشار قرار دادن بازپرس یک پرونده است که قهرمان اصلی داستان به شمار می‌آید. بازپرس جوانی که یک بچه مریم دارد، متقاضی انتقالی به تهران است و هر زمان که مطابق میل و درخواست غیرقانونی مافوق خود (دادستان) عمل نمی‌کند، با پرونده‌ای که در سکانس اول به تصویر کشیده شده، تهدید می‌شود.

روایت یک قضاوت

پس از این دو سکانس ظاهراً بی‌ربط، داستان وارد ماجرای اصلی خود می‌شود. داستان فیلم، پرونده یک تجاوز است که قرار است از سوی قهرمان داستان، یعنی بازپرس پیگیری شود؛ اما مافوق او بنا به سفارش شهردار و مصلحت‌اندیشی‌های ناشی از روابط ناسالم، سعی در تغییر مسیر پرونده دارد و حالا قرار است این بازپرس جوان و مسئولیت‌پذیر تصمیمی مهم بگیرد. آیا قضاوت درست را پیش بگیرد یا او نیز به همان مصلحت‌های ناسالم و شخصی فکر کند؟

اما واقعیت این است که هر چند کارگردان می‌خواهد قهرمان داستان (بازپرس) واقعاً قهرمان باشد، اما در جاهایی نتوانسته است شخصیت‌پردازی خوبی از این بازپرس انجام داده و به مخاطب معرفی کند؛ این در حالی است که بازیگر این نقش (پژمان جمشیدی) خیلی خوب

توانسته است از ایفای آن برآید. در واقع، پیرنگ اصلی داستان همین پرونده تلخ تجاوز چند نفر به چند زن در یک باغ است؛ اما در کنار آن، پرونده مرد و زنی معتاد نیز به داستان اضافه می‌شود که خیلی خوب توانسته به کمک انتقال پیام فیلم به مخاطب بیاید، زیرا ناخودآگاه تصمیم‌گیری بازپرس داستان در مورد این دو پرونده، یک مقایسه مفهومی و مبنایی برای مخاطب ایجاد می‌کند. در واقع نشان می‌داد که یک قاضی عادل مسلمان می‌تواند آن هنگام که لازم است برای آبروی یک فرد اغماض کند و آنجا هم که لازم است برای حفظ حیثیت و آبروی یک فرد دیگر (زنان قربانی تجاوز) سرسختانه برخورد کند و تبعات آن را هم بپذیرد. شاید برخی حضور این زن و مرد معتاد را بی‌ربط به کل فیلم بدانند، اما واقعیت این است که خیلی خوب در دل کار نشست است و خیلی خوب پیام داستان را جلو می‌برد.

دو پیام «علفزار»

موضوع مهمی که در خلال این فیلمنامه خیلی خوب به تصویر کشیده شده، انتقال دو پیام مهم به مخاطب است؛ پیام اول، به چالش کشیدن نوع سبک زندگی غلط و ضدفرهنگی است که پیامدهای تلخ آن دامن گیر خودشان می‌شود. با این توضیح که اختلاط زنان و مردان نامحرم در یک باغ و عادت به مصرف مشروبات الکلی چنان آنها را در منگنه قرار می‌دهد که وقتی مورد تعرض عده‌ای در همان باغ قرار می‌گیرند، برای شکایت و پیگیری حق ناموس خود دچار تردید و تناقض می‌شوند و جز یک نفرشان-بقیه دنبال لاپوشانی می‌افتند!

پیام دوم فیلمنامه هم، گوشه‌زد کردن خطرات اعمال نفوذ صاحبان قدرت در دستگاه قضایی است که در کنار پاک‌دستی بازپرس جوان پرونده، به خوبی انجام شده است.

فیلمنامه به جز چند سکانس ابتدایی، آغاز، میانه و البته پایانی بساز دارد. در نهایت نیز ضربه آخر را وقتی می‌زند که دلیل اصلی عروس خانواده برای پیگیری جدی پرونده‌ای که همه می‌گفتند دنباله‌اش را نکیر، روشن می‌شود و در واقع گویای نگاه فیلم‌ساز به کودکان و نسل آینده است. در کل فیلم کاظم دانشی خوب است، با ایراداتی در شخصیت‌پردازی‌ها، حتی شخصیت‌پردازی قهرمان داستان در جایی که راز خواهر ششایی را برملا می‌کند، تا حدی برای مخاطب زیر سؤال می‌رود؛ اما در نهایت پایان باز داستان را به نفع حق تمام می‌کند. این موضوع و تقابل آن با شخصیت دادستان که از قهرمان داستان (بازپرس)، تجربه بیشتری دارد؛ اما به دلیل روابط ناسالم، دنبال انحراف در مسیر پرونده مهمی، مانند حادثه تلخ باغ است، اهمیت سلامت دستگاه قضا و تأثیر آن بر آرامش و سلامت جامعه را یادآوری می‌کند.

یادداشت

وقتی هنرمند فرزند زمانه‌اش نیست

آرش فهیم

منتقد سینما

در دو سال اخیر هر چه بین اخبار جست‌وجو می‌کردیم تا خبری از دنیای کنسرت و تئاتر پیدا کنیم، کمتر به نتیجه می‌رسیدیم. با گسترش بیماری کرونا، بسیاری از تماشایخانه‌ها یا بسته شدند یا کمتر فعالیت می‌کردند. کنسرت‌ها لغو شده بود و در نهایت همه فعالان این حوزه با نوعی بی‌کاری موقتی دست به گریبان بودند؛ اما حالا بسا فروکش کردن کرونا، اخبار این حوزه‌های فرهنگی نیز هر روز بیشتر می‌شود و هفته پیش بود که یک کنسرت نمایشی، به یکی از جنجالی‌ترین اخبار حوزه نه فقط موسیقی، بلکه فرهنگی کشور تبدیل شد. خبری با این تیتراژ «بلیت» ۷۰۰ هزار تومانی برای یک کنسرت!» این کنسرت نمایشی، به دلیل حضور ستارگان موسیقی و بازیگران بنام برای بخش قابل توجهی از بینندگان و مخاطبان بلیت ۷۰۰ هزار تومانی تعیین کرد! هر چند در این میان کف قیمت ۷۰ هزار تومانی نیز در نظر گرفته شد، اما در حال حاضر نه کف قیمت فارغ از اینکه چند درصد تماشاگران را شامل می‌شود، بلکه سقف قیمت این کنسرت نمایشی است که بازتاب‌های زیادی به همراه داشته است.

شاید برخی بگویند بخش خصوصی یک کار را عرضه کرده و می‌تواند هر طور دوست دارد قیمت‌گذاری کند؛ به خصوص اینکه گفته می‌شود کار، کاری پروداکش است و نمی‌توان انتظار داشت مانند کارهای دیگر قیمت‌گذاری شود. بلکه قطعاً این بخش از حرف درست است، اما نه در زمانی که عموم جامعه تا این حد درگیر فشار اقتصادی هستند و بزرگ‌ترین سؤالی که برای‌شان ایجاد می‌شود، این است که چه کسانی حاضرند بلیت ۷۰۰ هزار تومانی برای یک کنسرت نمایشی تهیه کنند؟!

این گونه سؤالات پیامدها و هزینه‌های فرهنگی و اجتماعی کمی برای جامعه نخواهد داشت، آن هم در حالی که از هنرمندان در عرصه‌های مختلف انتظار می‌رود فرزند زمان خویش باشند و جامعه خود و شرایط آن را بشناسند و سعی کنند هنری را به جامعه عرضه کنند که هم مورد استفاده عموم باشد و هم از غم‌های مردم بکاهد، نه اینکه نمک بر روی زخم آنان بپاشد. تهیه‌کننده این کنسرت نمایشی در مصاحبه‌ای گفته است: «مطمئن باشید آن چیزی که هزینه شده، هرگز باز نمی‌گردد. ماریسک بزرگی کردیم و این را هم می‌دانستیم که این پروژه بدون حاشیه و بدون دردسر نخواهد بود. اما همه دست به دست دادیم تا با عشق کاری را جمع کنیم که هدف فقط پول نیست، بلکه بدون شعار انجام یک کار فرهنگی است که حتی من باید ۲۵ درصد از درآمدش را هم به دولت برای مالیات بدهم.» این سخنان تأمل‌برانگیز است؛ اما نفس این کار در جامعه‌ای که مردان آن برای لقمه نان حلالی ساعت‌ها عرق می‌ریزند و زنان همپای مردان زحمت می‌کشند، توجیه نداشته و باید هنرمندان بیش از هر چیز به وضعیت کنونی جامعه‌اش توجه داشته باشند، نه اینکه مانند سکانس ماندگار «جوکر» بی‌خبر از دردهای جامعه، در فضایی پسر زرق و برق درگیر یک فضای هنری لاکچری باشند و هم‌زمان مردم در سطح جامعه با دغدغه‌ها و مشکلات ریز و درشت دست و پنجه نرم کنند.

برداشت

ضربه‌ای دیگر به کتاب

اما نکته مهم در این آمار، افزایش ۵۵ درصدی قیمت کتاب نسبت به بازه زمانی مشابه در سال گذشته بوده است! بر اساس این آمار، میانگین قیمت کتاب در اردیبهشت‌ماه امسال به ۶۲ هزار تومان رسیده؛ بنابراین، مقایسه میانگین قیمت کتاب در این ماه با اردیبهشت ۱۴۰۰- که میانگین قیمت‌ها در آن موقع ۴۰ هزار تومان بوده نشان می‌دهد کتاب باز هم گران‌تر شده و این بار ۵۵ درصد افزایش داشته است!

هر چند موضوع گرانی کتاب و مشکلات ناشران، مسنله جدیدی نیست و در سال‌های اخیر بارها و بارها به آن توجه شده و مسئولان وزارت

ارشاد هم دلایل آن را شرح داده‌اند، اما واقعیت این است که این توجیحات، چه ناشی از افزایش قیمت کاغذ در داخل و خارج و چه ناشی از هر عامل اقتصادی دیگری که باشد نمی‌تواند این واقعیت را کتمان کند که گرانی چندباره کتاب، ضربه کاری و خطرناکی به پیکره خود صنعت نشر و سپس به بدنه جامعه فرهنگی وارد می‌کند!

یادمان نرود، صنعت نشر به تازگی و کم‌کم دارد از زیر بار رکود و ضررهای سنگین ناشی از دو سال شیوع بیماری کرونا و تعطیلی‌ها و محدودیت‌های گاه و بیگاه خارج می‌شود. در این دو سال، فعالان حوزه نشر هم مانند بسیاری از حوزه‌های صنفی و

حسین مهریزی

خبرنگار فرهنگی

چند روز پیش بود که آمارهای جدید حوزه «نشر» ویژه اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۱ منتشر شد و میزان کتاب‌های تألیفی و ترجمه‌ای انتشار یافته در این ماه و فراوانی آن در هر یک از حوزه‌های موضوعی (ادبیات، کودک و نوجوان، علمی و...) اعلام شد. بر اساس این آمار، در اردیبهشت‌ماه امسال در مجموع ۱۰ هزار و ۶۸۷ عنوان کتاب منتشر شده که از این تعداد، ۷۵۴۷ عنوان کتاب تألیفی و ۳۱۳۳ عنوان کتاب نیز ترجمه‌ای بوده است.

فیلم

بلیت مشهد

سه فیلم کوتاه درباره امام هشتم (ع)

سه فیلم کوتاه به مناسبت میلاد با سعادت امام رضا(ع) در بسته «بلیت مشهد» در سامانه‌های هاشور، ویدیو و تیزوآل اکران می‌شوند. سه فیلم کوتاه «الایی نزدیک ابرها»، «شفاعت» و «ماجان» از روز چهارشنبه ۱۸ خرداد ۱۴۰۱ به مدت دو ماه در دسترس علاقه‌مندان قرار دارد. گفتنی است، «الایی نزدیک

ابرها» ساخته جمیل عامل صادقی است. مستند کوتاه «شفاعت» به کارگردانی رضا اکبریان و «ماجان» نیز عنوان فیلم کوتاهی از فریدین انصاری است که داستان پسر بچه‌ای به نام سجاد را روایت می‌کند که تا به حال به مشهد نرفته است و حالا می‌خواهد به دروغ انشا بنویسد.

رسانه ملی

شهباز

سریال شبکه پنج سیما

سریال تلویزیونی «شهباز» به نویسندگی مینا خدیوی در ۳۰ قسمت ۴۰ دقیقه‌ای در گروه فیلم و سریال شبکه پنج سیما در حال تولید است. ژانر این سریال معمایی و پلیسی است و تاکنون هنرمندانی همچون آرش مجیدی، رضا داوودنژاد، علیرضا آرا، میلاد میرزایی، مه‌لخت مولایی، نیما نادری، مسیروس همتی، فاطیما بهارمست، غزال نظر، پاورن افسر و... مقابل دوربین حمیدرضا لوفی ایفای نقش می‌کنند. سریال «شهباز» یکی از مجموعه‌های تلویزیونی پر لوکیشن است که عوامل آن افزون بر حضور در تهران به شهرهای قزوین، رودبار و کیش نیز مسافرت می‌کنند.

کتاب

بانوی ملکوت

روایت زندگی حضرت معصومه(س)

کتاب «بانوی ملکوت نگاهی به حیات معنوی کریمه آل‌محمد حضرت فاطمه علی کریمی جهرمی به همت مؤسسه بوستان کتاب در ۱۶۴ صفحه منتشر شد. این اثر، پس از نگاهی اجمالی به قم در کلام روایات و تحلیلی از آن در اخبار ابعاد مختلف از حیات طیبه

کریمه آل محمد حضرت فاطمه معصومه(س) را بررسی می‌کند و خاتمه کتاب ذکر و یاد کسانی است که در همجواری با دختر موسی‌بن‌جعفر قرین سعادت ابدی شده‌اند.

حاج حمید نقشه ترور صدام را کشیده بود، در آن ترور فرزند صدام ۱۳ تیر خورد. آن زمان در اهواز بودیم، چند روز بعد از این ترور نافرجام حاج حمید در پذیرایی نشسته و تلویزیون نگاه می کرد که از شدت خستگی خوابش برد. ساعت حدود ۱۲ شب نارنجکی داخل پذیرایی خانه انداختند. همراه با دخترهایم در اتاق خواب بودیم، با شنیدن صدای مهیب از اتاق خارج شدیم و او هم به سمت هلال دوید. در آن حادثه پتو سوخت؛ ولی حاج حمید صدمه‌ای ندید. تکه‌های نارنجک به سقف و دیوار اتاق‌ها پخش شده بود. همسایه سپاهی‌مان حادثه را به حفاظت سپاه اطلاع داد. حفاظت احتمال می داد که به خاطر ترور صدام که نقشه حاج حمید بود، این ترور را منافقین یا نفوذی‌ها انجام داده‌اند. فردای آن روز هوا بسیار سرد بود؛ از طرف حفاظت سپاه هم یک سرباز را برای نگهداری به درب منزل‌مان فرستادند. حاج حمید گفت نیازی به نگهداری نیست. آن سرباز رفت و مجدد سرباز دیگری آمد. حاج حمید با دیدن سرباز عصبانی شد و گفت در این هوای سرد نیازی به نگهداری نیست! اتفاقی نمی افتد. بروید. با سپاه هم تماس گرفت که سربازی نفرستند. پس از ترور نافرجام حاج حمید برخی از اقوام تماس گرفتند و خبر دادند که صدام برای سر حاج حمید جایزه گذاشته است. اقوام از من می خواستند که مانع فعالیت‌هایم شوم، اما هر بار که سر این موضوع بحث می کردیم، حاج حمید به من اطمینان می داد که نگران نباشم و چیز مهمی نیست.

به نقل از همسر شهید سید حمید تقوی فر

سید حمید تقوی فر ۲۰ فروردین ۱۳۳۸ در روستای «ابودیس» شهرستان کارون (کوت عبدالله) متولد شد. با پیروزی انقلاب اسلامی و تشکیل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، از نیروهای تشکیل دهنده هسته اولیه آن در اهواز بود. از آغازین روزهای حمله رژیم بعث عراق به ایران، برای دفاع از میهن به جبهه‌های نبرد شتافت. با پایان جنگ، فعالیت خویش را در سپاه قدس ادامه داد و سرانجام در سال ۱۳۹۰ از خدمت در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی بازنشسته شد. همسر شهید درباره علت بازنشستگی وی می گوید: «وقتی مسئله داعش پیش آمد، حمید گفت می خواهم برای مقابله با داعش بروم؛ اما چون مسئولیت اطلاعات سپاه قدس را داشتم، این مسئله امکان پذیر نبود. او هم رفت و تقاضای بازنشستگی کرد... بالاخره بعد از سه سال اصرار و پافشاری حمید، با درخواست بازنشستگی اش موافقت شد.» در ۶ دی ماه ۱۳۹۳ مورد اصابت گلوله تک تیرانداز داعشی قرار می گیرد که سرانجام در سامراء، به دست عوامل تکفیری داعش به شهادت رسید.

زهر جودگی

خبرنگار حوزه دفاع مقدس

سلسله جلسات شورای مطالعات راهبردی دفاع مقدس با هدف روایت جمعی از فرماندهان و روایان فرماندهان در زمینه مباحث دفاع مقدس با تمرکز بر موضوعات تاریخی و تقویمی با حضور کارشناسان و مسئولان مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس در کنار فرماندهان و روایان برگزار می شود. بر این اساس، هفته گذشته مبتنی بر وقایع چند ماه پایانی هشت سال دفاع مقدس موضوع بازپس گیری فاو در دست ارتش عراق در اردیبهشت و خرداد ماه سال ۱۳۶۷ بررسی شد. در این جلسه که ششمین جلسه این شورا در سال ۱۴۰۱ است، تعدادی از روایان فرماندهان و نیز فرماندهان حاضر در میدان عملیات مباحثی را

بیان کردند. آنچه در ادامه می خوانید، بخش هایی از سخنان سردار ابوالفضل شکارچی، سخنگوی ارشد نیروهای مسلح و فرمانده محور فاو از لشکر علی بن ابی طالب (ع) در دوران دفاع مقدس و در ماه های پایانی دفاع مقدس است. در حالی که عمده یگان های سپاه برای اجرای عملیات والفجر ۱۰ در غرب کشور متمرکز بودند و خطوط پدافندی در جبهه های جنوبی در جزایر فاو... دست بخش هایی از یگان های تیپ ها و لشکر های سپاه بود، ارتش بعث عراق با استفاده از حجم انبوه سلاح های شیمیایی و غیر متعارف اقدامات خود را برای بازپس گیری مناطق اشغال شده به دست رزمندگان اسلام به کار بست. سردار ابوالفضل شکارچی، مسئول وقت محور لشکر ۱۷ علی بن ابی طالب (ع) ضمن تشریح حمله همه جانبه و ناجوانمردانه ارتش

بعث به فاو که با به کارگیری میزان فراوانی از بمب ها و سلاح های شیمیایی همراه بود، گفت: «یگان دریایی لشکر ۱۷ علی بن ابی طالب (ع) از یگان هایی بود که مقاومت جانانه ای در برابر ارتش بعثی در فاو از خود نشان داد و با وجود درخواست های مکرر فرماندهان مبنی بر عقب نشینی، تا دقایق آخر سقوط فاو در برابر بعثی ها دفاع کرد.» وی ضمن تشریح عملکرد یگان دریایی لشکر علی بن ابی طالب (ع) در ماجرای بازپس گیری فاو از سوسی عراق، با اشاره به درگیر بودن بخش اعظمی از نیروهای این لشکر در مقطع سقوط فاو در غرب و در چارچوب عملیات والفجر ۱۰، اظهار داشت: «یگان دریایی لشکر ۱۷ علی بن ابی طالب (ع) در این مقطع در فاو و بین جاده البحار و رودخانه اروند مستقر بود که در سمت

در سلسله نشست های شورای مطالعات راهبردی دفاع مقدس بررسی شد

مقاومت جانانه

راست آن تیپ ۴۴ قمر بنی هاشم (ع) و در سمت چپ آن لشکر ۸ نجف اشرف به فرماندهی سردار شهید احمد کاظمی مستقر بودند.» شکارچی گفت: «ایستادگی نیروهای این لشکر به گونه ای بود که وقتی آنها در خط اول در فاو در برابر عراقی ها مبارزه می کردند، ارتش بعثی با رخنه و دور زدن نیروها، به پشت آنها در خطوط بعدی رسیده و قرارگاه تاکتیکی شهید صادقی را تصرف می کند.» وی در پایان با اشاره به رشادت های یکی از فرمانده گردان های لشکر ۱۷ علی بن ابی طالب (ع)، بیان کرد: «شهید نظام فتحی در جریان عقب نشینی، نیروهای گردان خود را یک به یک به عقب فرستاده و خود به مزله آخرین نفر تصمیم به عقب نشینی می گیرد که در همان جا نیز به فیض شهادت نائل می آید.»

پیام نماینده ولی فقیه در سپاه در پی درگذشت حجت الاسلام والمسلمین دعایی

یار دیرین امام

شورای اسلامی، داشتن ویژگی های بارز اخلاقی همچون تواضع، ساده زیستی، سلامت نفس، مردمی بودن و در نهایت انجام اقدامات اثرگذار در عرصه فرهنگ و رسانه در محضر خدای مهربان قطعاً به عنوان باقیات الصالحات موجبات تعالی روزافزون روح بلند آن عالم گرانقدر خواهد شد.

در بخش دیگری از پیام نماینده ولی فقیه در سپاه آمده است: این مصیبت را تسلیت عرض نموده و از درگاه خداوند تبارک و تعالی برای آن سید جلیل القدر خلسود در روح، ربحان و جنت النعیم و برای خانواده محترم، همکاران و کلبه علاقه مندان به ایشان علی الخصوص اصحاب فرهنگ و رسانه کشور اجر جزیل و صبر جمیل مقرون صحت و سلامت مسئلت می نمایم.

حجت الاسلام والمسلمین عبدالله حاجی صادقی نماینده ولی فقیه در سپاه در پیامی درگذشت حجت الاسلام سید محمود دعایی را تسلیت گفت. به گزارش صبح صادق در این پیام آمده است: ارتحال یار دیرین امام و انقلاب مرحوم مغفور جناب حجت الاسلام والمسلمین سید محمود دعایی (ره) موجب تأسف و تأثر اینجانب گردید. سال ها مجاهدات پیش از انقلاب و تلاش های مستمر در عرصه های مختلف نظام مقدس اسلامی، انتصاب نمایندگی ولی فقیه و سرپرستی مؤسسه اطلاعات از سوی رهبر کبیر انقلاب امام خمینی (ره)، فعالیت مؤثر به عنوان سفیر جمهوری اسلامی ایران در کشور عراق، حضور در شش دوره نمایندگی مجلس

کتابخانه

جوانان اهواز زنده اند

کتابی که زندگی سردار احمد غلامپور را روایت می کند

متجاوز، گفت و گوی هفتم؛ حماسه مقاومت در سوسنگرد، گفت و گوی هشتم؛ چهار عملیات ناموفق در جنوب و تحول در ارتش پس از فرار بنی صدر، گفت و گوی نهم؛ خودباوری و غلبه بر ناامیدی، گفت و گوی دهم؛ جنگ و واکنش های ارتش و سپاه، گفت و گوی یازدهم؛ عرصه ظهور فرماندهان خلاق در سپاه، گفت و گوی دوازدهم؛ شکل گیری و توسعه سازمان رزم سپاه پاسداران، گفت و گوی سیزدهم؛ طراحی و اجرای عملیات فتح المبین، گفت و گوی چهاردهم؛ عملیات بیت المقدس و فرماندهی قرارگاه قدس و گفت و گوی پانزدهم؛ آزادسازی خرمشهر و مسئله پایان جنگ فصول این کتاب هستند.

خاطرات شفاهی است که به کمک پژوهشگران دفاع مقدس در مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی تهیه و تنظیم شده است. این کتاب در قالب ۱۵ فصل تنظیم شده است که هر فصل یک گفت و گو را شامل می شود. بر این اساس گفت و گوی اول؛ از کودکی تا وقوع انقلاب اسلامی، گفت و گوی دوم؛ عضویت در سپاه پاسداران خوزستان و مهار غانله خلق عرب، گفت و گوی سوم؛ اهداف عراق و قدرت های جهانی از جمله به ایران، گفت و گوی چهارم؛ ایران در آستانه جنگ، گفت و گوی پنجم؛ هجوم سراسری ارتش عراق و نخستین واکنش ها، گفت و گوی ششم؛ مقاومت در برابر

کتاب «جوانان اهواز زنده اند» جلد اول از کتاب تاریخ شفاهی دفاع مقدس به روایت سردار احمد غلامپور است. این کتاب از ۱۵ گفت و گو تشکیل شده که شامل سه دوره از زندگی سردار غلامپور می شود: دوره کودکی تا انقلاب اسلامی، دوره پس از انقلاب اسلامی تا وقوع جنگ تحمیلی و دوره هجوم ارتش عراق تا آزادسازی خرمشهر. بر اساس اطلاعات مندرج در کتاب، ضبط خاطرات سردار غلامپور، یا به عبارتی تاریخ شفاهی دفاع مقدس به روایت این فرمانده دفاع مقدس از ۲۷ مرداد سال ۱۳۸۸ در مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس شروع شده و کتاب حاضر اولین جلد از محصول این

اقیانوس‌ها در تسخیر افراماکس

وی افزود: «کشتی‌سازی صنعتی است که تا سال‌های سال می‌تواند برای کشور اشتغال‌آفرین و درآمدزا باشد.» جانشین فرمانده کل سپاه ادامه داد: «ساخت کشتی‌ها باید سرعت بیشتری بگیرد و بتوان در مدت زمان کوتاه‌تری این کشتی‌ها را وارد چرخه بهره‌برداری کرد.» وی عنوان کرد: «امیدواریم با انجام موفقیت‌آمیز آزمایش‌های دریایی، نفتکش افراماکس ۲ هر چه زودتر در مسیر انجام خدمات طراحی شده برای آن قرار گیرد.»

♦ قراردادهای جدید کشتی‌سازی

علی زارعی، مدیرعامل شرکت صنعتی دریایی ایران (صدرا) نیز در مراسم آب‌اندازی نفتکش افراماکس در بوشهر گفت: «دو قرارداد جدید کشتی‌سازی برای مجموعه ایران شمال منعقد شده و دو قرارداد دیگر هم در روزهای آینده به امضا خواهد رسید که با امضای این قراردادها در مجموع شش کشتی در شرکت صدرا ساخته خواهد شد.»

مدیرعامل شرکت صنعتی دریایی ایران (صدرا)، این شرکت را حلقه زنجیره صنعت دریایی نامید و افزود: «نفتکش افراماکس امروز با حمایت مجموعه قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) برای آزمایش‌های دریایی به آب انداخته شد و نقطه عطفی در کارنامه درخشان این قرارگاه و شرکت صدراست.»

شایان ذکر است، این شناور سه دیزل ژنراتور دارد که هر یک ظرفیت تولید برق ۹۰۰ کیلووات برق را دارد و با ۳۶ خدمه شامل کاپیتان، افسران

مراسم آب‌اندازی کشتی افراماکس ۲، ساخته شده در شرکت صنعتی دریایی ایران (صدرا) از زیر مجموعه‌های قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) از طریق تصویری زنده با سردار فدوی، جانشین فرمانده کل سپاه انجام شد.

به گزارش صبح صادق، کشتی ۱۱۳ هزار تنی افراماکس ۲، هجدهم خرداد ماه با حضور ویدئوکنفرانسی سردار فدوی جانشین فرمانده کل سپاه و سردار هوش السادات فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص)، به منظور انجام آزمایش‌های دریایی اعزام آب‌های نیلگون خلیج فارس شد تا پس از انجام آزمون‌های مختلف به عنوان دومین کشتی افراماکس تولید داخل عملیاتی و تحویل مشتری خارجی شود.

این کشتی با ۲۵۰ متر طول، ۴۴ متر عرض و ۲۱ متر ارتفاع تاروی عرشه، ۲۱ هزار و ۵۰۰ تن وزن در مدت دو سال در شرکت صنعتی دریایی ایران (صدرا) ساخته شده است و دارای یک موتور پشیران با قدرت ۲۱ هزار اسب بخار است.

سردار دریادار پاسدار (علی فدوی) جانشین فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در ارتباط تصویری با محل به آب‌اندازی نفتکش «افراماکس ۲» در شرکت صدرا بوشهر، اظهار داشت: «اگر توانایی و دانش جوانان ایرانی عملیاتی شود، آن‌گاه نشانه‌ای از دانش ایرانی در هر نقطه‌ای از این دنیا را در زمین، دریا و آسمان شاهد خواهیم بود.»

روی خط

به آفتاب پرست

توهین شد...

۰۹۱۲۰۰۰۶۸۹۱ / سسران صهیونیست باید بدانند به هلاکت رساندن فرمانده جوخه ترور موساد کوچک‌ترین و ساده‌ترین پاسخی است که دریافت کردند؛ پاسخ‌های آماده ما در مخیله صهیونیست‌ها نمی‌گنجد.

۰۹۱۱۰۰۰۴۸۲۱ / با سلام و صلوات به روح ملکوتی امام خمینی (ره)، به مسئولان کشور سفارش می‌کنم نگذارید پیشکسوتان جهاد و شهادت در پیچ و خم روزگار به فراموشی سپرده شوند. / «اسدی»

۰۹۱۳۰۰۰۴۱۰۸ / در شماره ۱۰۴۹ به تاریخ ۱۶ خرداد به یکی از آفریده‌های خداوند بی‌حرمی شده بود و این جنبنده رنگ‌پذیر با برخی چهره‌های بی‌هویت غرب‌گرایی اجن و جشق و نیز برخی شرکت‌کنندگان در جشنواره کن مقایسه و متشابه شده بود که این امر نواحی شدید این خرنده شده است، پیشنهاد می‌کنم در اولین فرصت از آفتاب‌پرست که بسیار هم دلگیر است، دلجویی ویژه‌ای به عمل آید!

صبح صادق: اشاره نغز و جالب مخاطب عزیز نشریه به طرح کار شده در ستون تلخند صفحه ۱۶ صبح صادق در شماره گذشته است که برخی سلبریتی‌ها را آفتاب‌پرستان گدای شهرت نامیده بود.

۰۹۱۱۰۰۰۳۶۹۸ / از مسئول صفحه اقتصادی می‌خواهیم که در رابطه با وضعیت اقتصاد با جهاد تبیین مشخص کنند که چرا قیمت‌ها اینچنین افسارگسیخته بالا می‌رود؟ چرا به موضوع انقلاب اقتصادی بعد از ۴۳ سال از پیروزی انقلاب اسلامی و استقرار نظام اسلامی توجه نمی‌شود؟

۰۹۱۶۰۰۰۳۲۳۷ / متأسفانه، صدا و سیما جمهوری اسلامی با هزینه‌های همین مردم و بیت‌المال اقدام به شهرت‌سازی برای افرادی کرده که بخشی از این افراد نمک‌شناس هستند.

۰۹۱۴۰۰۰۶۸۱ / ویژگی جنگ‌های جدید جبهه مقاومت با جبهه کفر و استکبار و صهیونیسم این است که هیچ تهاجم و تعرضی بی‌پاسخ نمی‌ماند. یکی می‌زنند ده تا می‌خورند اما حتی جرن‌ت اعلام آن را هم ندارند. دشمنان ما آنقدر ترسو هستند که مسئولیت اقدامات‌شان را هم نمی‌توانند بر عهده بگیرند.

۰۹۱۲۰۰۰۲۱۱۵ / به مسئولان آآمد و پشتیبانی و شرکت ساتر سبز سپاه پیشنهاد می‌کنم برای مشاغلی که همیشه از لباس نظامی استفاده نمی‌کنند، بجای لباس بن خرید بدهند تا لباس مورد نیازشان را تهیه کنند. / «حسینی» از تهران.

۰۹۳۷۰۰۰۸۰۴۰ / سفر آقای گروسی به سرزمین اشغالی و ابراز نگران از کنار زراتخانه‌های هسته‌ای و بمب‌های هسته‌ای رژیم غاصب و کودک کش تصویر کامل از مضحک بودن ادعاهای نگرانی شورای حکام است، از مسئولان انقلابی می‌خواهیم در مقابل زیاد خواهی‌های دشمنان کوتاه نیایند.

کشتی، تکسین‌ها و ملوان‌های خود، قابلیت حرکت با سرعت ۱۵ گره دریایی در اقیانوس‌ها را دارد.

♦ چرا افراماکس؟

انتخاب نام افراماکس برای این مجموعه کشتی‌ها به موجب نامگذاری کشور خارجی سفارش‌دهنده است. پیش از این مجموعه صدرا طی قراردادی ساخت چند فروند کشتی نفتکش را برای کشور ونزولا آغاز کرده بود، که با توجه به تحریم این کشور و ناتوانی ونزولا برای پرداخت هزینه‌های ساخت این پروژه متوقف شد. البته با سفر رئیس

گزارش

معاون قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) خبر داد

تخریب سازه ناپایدار متروپل

وی در ادامه درباره فعالیت‌های این قرارگاه در حوزه محرومیت‌زدایی اظهار داشت: «قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) در حوزه مسئولیت‌های اجتماعی و محرومیت‌زدایی، تعهداتی را قبول کرده که در این رابطه می‌توانیم به تهیه و توزیع بسته‌های معیشتی ویژه مردم مناطق محروم نقاط مختلف کشور اشاره کنیم؛ موضوعی که در آخرین اقدام ۳۱ هزار بسته کمک معیشتی، شامل ۱۵ قلم جنس با تلاش متولیان این قرارگاه تهیه و توزیع شد.»

معظمی با اشاره به اینکه تهیه و توزیع این‌گونه کمک‌ها تا پایان سال و به مناسبت‌های مختلف ادامه خواهد داشت، افزود: «علاوه بر تهیه و توزیع کمک‌های معیشتی، برای دانش‌آموزان مناطق یادشده نیز بسته‌های لوازم‌التحریر از سوی این قرارگاه تهیه و توزیع شده و در آینده هم می‌شود؛ در بحث توانمندسازی خانواده‌های محروم نیز با ایجاد کارگاه‌های کوچک و زودبازده، مانند خیاطی، پرورش طیور و دام سبک، کمک به مردم در بحران‌های انسان‌ساز یا طبیعی همچون سیل خوزستان و زلزله سی سخت و حتی ریزش متروپل آبادان نیز قرارگاه فعالیت دارد.»

مابقی سازه متروپل در قالب برنامه‌ای سه ماهه با تلاش قرارگاه صورت می‌گیرد؛ البته روش‌های گوناگونی نیز از جمله روش تخریب از بالا به پایین و برش لیزری در حال بررسی است و در این رابطه چنانچه تجهیزاتی هم نیاز داشته باشیم، وارد می‌کنیم تا در کمترین زمان ممکن با بالاترین ایمنی، این کار انجام شود.»

مهندس معظمی گفت: «تخریب مابقی سازه متروپل در قالب برنامه‌ای سه ماهه از سوی قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) صورت می‌گیرد که البته روش‌های مختلفی از جمله روش تخریب از بالا به پایین و برش لیزری هم در حال بررسی است.»

«عباس معظمی» معاون ایمنی، اقدامات تأمینی، بحران و محیط زیست قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) سپاه پاسداران درباره فعالیت‌های این قرارگاه در حادثه ریزش آوار برج متروپل، در ابتدای بروز حادثه ریزش آوار برج متروپل، در قرارگاه تیمی را متشکل از ۱۰ نفر از بهترین استادان مهندسی سازه و متخصصان انفجارات تشکیل دادیم و به منطقه اعزام شدیم و با هماهنگی وزارت کشور و سایر ارگان‌های حاضر، کار را شروع کردیم.»

وی با بیان اینکه بحث اولیه انفجار که در جای ساختمان متروپل مطرح شده بود و دلیل احتمال ریزش و بروز خطرات جانبی، منتفی شد، عنوان کرد: «با کمک هلدینگ‌های تخصصی مهندسی مشاور، راه و شهرسازی، نیروی دریایی، بیش از ۳۰ دستگاه و ماشین‌آلات تخصصی را به محل حادثه متروپل اعزام کنیم که به دنبال آن، حدود ۱۰۰ نفر از بهترین متخصصان هم به محل اعزام شدند.» معظمی با بیان اینکه با پیدا شدن آخرین پیکر جان‌باختگان این حادثه، تعداد متوفیان به ۴۲ نفر رسید و بدین ترتیب دیگر هیچ مفقودی در این رابطه وجود ندارد، تصریح کرد: «تخریب

سی‌وششمین مرحله یارانه نقدی حکمت کارت

سی‌وششمین مرحله واریز یارانه نقدی طرح حکمت در حکمت کارت خانواده‌های مسطح شارژ شد. بر اساس اعلام سازمان اتکا، شارژ یارانه نقدی حکمت کارت مدتی است که با افزایش دوبرابری واریز می‌شود. پیش از این نیز سوم خرداد ماه به مناسبت سالروز آزادسازی خرمشهر هدیه‌ای به مبلغ پانصد هزار تومان در همه حکمت کارت‌های کارکنان و وابستگان و مستمری‌گیران نیروهای مسلح واریز شد و با احتساب این هدیه، این دومین شارژ نقدی حکمت کارت است که در خرداد ماه پرداخت شده و قابل استفاده در فروشگاه‌های اتکاست.

مدال افتخار رزمندگان دریادل

دریادار پاسدار علی‌رضا تنگسیری فرمانده نیروی دریایی سپاه به منظور بررسی وضعیت استحکامات و سازه‌های مهندسی، پدافند غیر عامل و ارزیابی آمادگی‌های رزمی در جزیره تنب بزرگ، از یگان‌های مستقر در این جزیره بازدید کرد. سردار تنگسیری با اشاره به فرمایش اخیر مقام معظم رهبری (مد ظله‌العالی) و تقدیر و اظهار رضایت معظم له از عملکرد دریادلان گفت: دلاوری‌ها و جان‌فشانی‌های شما رزمندگان نیروی دریایی سپاه در توقف نفتکش‌های متخلف یونانی، موجب رضایتمندی نائب‌امام‌المهدی، حضرت آیت‌الله‌العظمی‌امام‌خامنه‌ای (حفظه‌الله) را فراهم نمود که برای ما بهترین مدال افتخار است.

برگزاری مراسم جشن ازدواج دانشجویان پاسدار

جشن ازدواج دانشجویی دانشجویان دانشگاه جامع امام حسین (ع) در مجتمع فرهنگی-تفریحی پلاتین تهران برگزار شد. در این جشن که با حضور سخنرانان فرمانده دانشگاه جامع امام حسین (ع) دکتر حسینی‌آهنگر و حجت‌الاسلام محمود پاکیزه، مسئول دفتر نمایندگی ولی‌فقیه در این دانشگاه برگزار شد، ۳۵ زوج جوان جشن ازدواج خود را هم‌زمان با میلاد هشتمین اختر تابناک امامت و ولایت امام رضا (ع) برگزار کردند. سردار سررتیب دوم پاسدار حسینی‌آهنگر در حاشیه این مراسم به ضرورت توجه به موضوع خانواده و جمعیت در دانشگاه جامع امام حسین (ع) برای تسهیل و تسریع ازدواج خبر داد.

صداق

هفته نامه

سیاسی، فرهنگی و اجتماعی

صاحب امتیاز

معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سپاه

مدیرمسئول:یدالله جوانی

سرمدیر:علی حیدری

شورای سیاست گذاری:

علی قاسمی، سیامک باقری، سعیداللزاعی،

عزیز غضنفری، فرهاد مهملوی، مهملی سعیدی،

فتح الله پیریشان، احد کریم خانی، حسین عبداللهی فر

دبیر تحریریه: سید فخرالدین موسوی

مدیر فنی: محمد صالح نادری

نگارش و ویرایش: محبوبه حاجی آقایی

صفحه آرایی: علی اکبر هدایتی

عکاس: حامد گودرزی

ناظر چاپ: سعید قاسمی

چاپ: مرکز چاپ سپاه: ۳۸۵۲۲۴۴۶ (۰۲۱)

تلفن: ۱۰۰۱۰۰۷۷۴۶ (۰۲۱)

ssweekly.ir

@ssweekly

info@ssweekly.ir

نمابر: ۷۷۴۸۸۴۲۶

سامانه پیامک: ۰۳۳۰۰۹۹۰۰

شماره ۱۰۵۰ | دوشنبه ۲۳ خرداد ۱۴۰۱

صبحانه

انتخاب

گاه سنگ‌هایی به سمت انسان پرتاب می‌شود تا او را از حرکت و تکاپو منصرف کند یا راهش را برای رسیدن به موفقیت سد کند، اما این انتخاب انسان است که چه راهی را انتخاب کند. می‌تواند با هر ضربه زمین گیر شود یا اینکه سنگ‌ها را کنار هم بچیند و با آن یک دژ محکم بسازد تا از هجوم سختی‌ها در امان باشد. آنچه در آینده اتفاق می‌افتد، انتخاب امروز است.

صادقانه

خوش گمانی

امام رضا(ع) می‌فرماید: به خداوند خوش‌بین باش، زیرا هر که به خدا خوش‌بین باشد، خدا با گمان خوش او همراه است و هر که به رزق و روزی اندک خشنود باشد، خداوند به کردار اندک او خشنود باشد، و هر که به اندک از روزی حلال خشنود باشد، بارش سبک و خانواده‌اش در نعمت باشد و خداوند او را به درد دنیا و دوایش بینا سازد و او را از دنیا به سلامت به دارالسلام بهشت رساند.

کافی، ج ۲، ص ۷۲

تلخند

نمایش مضحک گروسی و سیاسی بازی علنی آژانس

کتیبه سبز

نشکوا الیک

دنیا به کام ماست که کام جهان تویی
اینک زمان ماست، امام زمان تویی
امید دست خالی مستضعفان تویی
آوای عاشقانه پیر و جوان تویی
نشکوا الیک، از دل بارانی ات عزیز!

از این فراق و غیبت طولانی ات عزیز!...

عمری اسیر ظلمت این دار فانی ام

با بیم مرگ می‌گذرد زندگانی ام

مانند باد می‌رود از کف جوانی ام

بوی بهار می‌رسد و من خزانی ام

صحرای جان بهانه باران گرفته است

خیلی دلم برای شهیدان گرفته است

آن عاشقان که رد شده‌اند از حصار تن

شوقی نداشتند به غیر از فدا شدن

از پیله پر زنده به امید سوختن

آتش بیار معرکه دلبرند و من

دل را به پای یار نسوزانده‌ام هنوز

در سیم خاردار گنه مانده‌ام هنوز

افسانه نیست قصه پروانه‌های ما

جبهه گواه روشن این مدعای ما

رفتند و مانده خاطر هاشان برای ما

حالا شده‌ست مقتل شان کربلای ما

ما شیعه ایم پا به رکاب ولایتیم

آری طلاهدار مسیر شهادتیم

داوود رحیمی و محمد کاظمی نیا

داستان

چراغ روشن

شده‌اش را کمی راست می‌کند. نگاهی به صورت من و نگاهی به دسته نان‌ها می‌اندازد.

- باز بی‌حیبی من رو شرمنده کرده، خدا خیرش بده که آبرو منی خره هریار...

نان‌ها را به طرفش می‌گیرم.

- قابلی نداره، برا بابا بزرگم فاتحه بخونید.

پیر زن نان‌ها را از دستم می‌گیرد و می‌گوید: «به بی‌بی بگو پسر امروز اومه تا با چند تا از بزرگای آبادی و رئیس ادارشون، گلنگ ساختن به مدرسه رو توده بزتن. به بی‌بی بگو رئیس شسون به مبلغی پول به جای نون‌هایی که تا حالا براشون فرستادی از طرفش به مدرسه کمک کرده، خدا خیرش بده...»

از شنیدن این حرف خوشحالی روی صورتم پخش می‌شود.

- مدرسه راهنمایی؟

- آره نه...

- چقد خوب... اون وقت منم می‌تونم درس بخونم!

نمی‌تونم ذوقم را مخفی کنم، با عجله کوچه را برمی‌گردم تا خیر چراغی را که بی‌بی جلوی پایش روشن کرده، به او بدهم.

بی‌بی حیبی که از همان فاصله گیجی ام را زیر نظر دارد، با صدایی بلندتر می‌گوید: «من خودم نون بزم بدم دست کسی که احتیاج داره بهتره تا اینکه تو چند سال دیگه بعد مرگم بیزی برام خیرات کنی!»

لیخندی می‌زنم و با دسته نان‌های توی دستم از در چوبی خانه بیرون می‌روم.

کوچه را از زیر درخت‌های توت بلند دو طرفش رد می‌کنم. از روی جوی باریک و پر آب جلوی خانه صنمیر می‌گذرم.

هنوز به در خانه‌شان نرسیده‌ام که سر و صدای چند بچه از توی حیاط به گوشم می‌رسد. خوب که دقت می‌کنم، صدای نوه‌های شهرنشین صنمیر را تشخیص می‌دهم. روزهای هفته را توی ذهنم می‌شمرم.

- دوشنبه، سه‌شنبه و... هنوز که جمعه نشده! چطور شده که بچه‌های صنمیر وسط هفته از شهر اومدن؟

در می‌زنم. طولی نمی‌کشد که صنمیر با صورت گرد و پر چسروک و لیخند کش‌داری که به آن صفا داده پیدایش می‌شود.

بعد از احوال‌پرسی گرمی که می‌کند کمر خم

مدیقه شامسون

نویسنده

- خدیجه بیا این چند تا نون رو بده در خونه صنمیر... آخر هفته مهمون داره، از شهر میان خونه‌شون، نون خونگی دوست دارن!

تکه ذغالی را که با آن کف سیمانی حیاط لی لبی کشیده بودم، روی زمین می‌اندازم و ستمش می‌دهم.

بوی دود و چوب سوخته روی لباس‌های بی‌بی حیبی از بوی نان‌ها زودتر خودش را به دماغم می‌رساند.

دسته نان‌ها را روی دستم می‌اندازد و یک شیشه عسل روی نان‌ها می‌گذارد. گرمای نان و بوی‌شان به تن و جانم می‌نشیند. نگاهی به آنها می‌اندازم

می‌گویم: «بی‌بی حیبی، اینا زیاد نیستن؟»

در حالی که سمت مطبخ می‌بجهد، با طمأنینه می‌گوید: «ننه تا زنده هستی خودت چراغ جلو پات رو روشن کن!»

من که هنوز گیج حرف او هستم، چادر رنگی را از روی بند رخت می‌کنشم و روی سرم می‌اندازم.

فراخوان

هفدهمین جشنواره انتخاب کتاب

ویژه پاسداران شاغل، مامور، و ایستگان و خانواده‌ها (مسر و فرزندان)

بخش ویژه:
آثار مکتوب مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی

موضوعات

- داستان و رمان
- زندگی‌نامه شهداء
- خاطره
- شعر
- تاریخ تحلیلی انقلاب اسلامی، دفاع مقدس و مقاومت
- تاریخ شفاهی انقلاب اسلامی، دفاع مقدس و مقاومت
- اعتقادی
- فرهنگی، اجتماعی، سیاسی
- مدیریت جهادی و اقتصاد مقاومتی
- امنیتی دفاعی
- فنی و مهندسی
- پزشکی و پیراپزشکی
- متون آموزشی
- تبیین بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی

مهلت ارسال آثار ۳۰ مرداد ۱۴۰۱

آثار به صندوق پستی شماره (۱۱۳ / ۱۶۴۶۵) ارسال شود.

جهت اطلاعات بیشتر به سایت www.pasdaraneahleghalam.ir مراجعه و فرم ثبت نام را دانلود نمایید.

کانون ملی فرهنگ پاسداران ایران قدس
معاونت فرهنگی و اجتماعی سپاه

غیر رسمی

سادگی و صفا

چند روز پس از خواستگاری خانواده بزرگوار حضرت آیت‌الله خامنه‌ای از دختر بنده، خدمت رهبر معظم انقلاب رسیدم.

ایشان فرمودند: آقای دکتر! اگر خدا

بخواهد با هم خویشاوند می‌شویم.

عرض کردم: چطور؟

فرمودند: آقا مجتبی و دختر خانم

شما ظاهراً یکدیگر را پسندیده‌اند و در

گفت‌وگو به نتیجه رسیده‌اند. حالا نظر

شما چیست؟ عرض کردم: آقا اختیار ما

هم دست شماست!

آقا فرمودند: شما و همسران استاد

دانشگاه هستید و زندگی شما با زندگی

ما متفاوت است. تمام زندگی ما غیر از

کتاب‌هایم، یک وانت لوازم کهنه است.

خانه ما هم دو اتاق اندرونی دارد و یک

اتاق بیرونی که مسئولان می‌آیند و با من

دیدار می‌کنند. من پولی برای خرید

خانه ندارم. خانه‌ای اجاره کرده‌ام که

قرار است در یک طبقه آن آقا مصطفی

و در طبقه دیگر آقا مجتبی زندگی کنند.

ما زندگی معمولی داریم و شما زندگی

خوبی دارید، مثل ما زندگی نکرده‌اید.

آیا دختر شما حاضر است با این وجود

زندگی کند؟

زیبایی و دقت سخن رهبر معظم

انقلاب برای من بسیار جالب بود. موضوع

را به دخترم گفتم و او با روی باز استقبال

کرد.

غلامعلی حداد عادل

حسن ختام

گندم‌زار دنیا

حسن نوروزی

نویسنده

آقا جان! خدا نکند در این گندم‌زار برشته دنیا حواس مان به زمستان حساب و کتاب‌ها نباشد. خدا نکند بی‌عار لم بدهیم. باری برنداریم. توشه‌ای تدارک نینیم. آذوقه زمستان مان را از دل این زمین حاصلخیز زیاد نکنیم. الهی آمین.

زیاد شدن و رشد کردن همان دور شدن از تلاوت‌های تکراری زندگی است.

اسیر دام‌های شیرین و فانی دنیا نشدن. گوش به راهنما سپردن و دست در دست

کسی گذاشتن که راه بلد است و دست دنیا را خوانده است. خوشا آنان که میوه

اندیشه‌شان از درختی تغذیه می‌کند که همه آفات را پس زده و راه را به روی هر

آفتی سد کرده است.

آقاجان یا صاحب‌الزمان(عج)، خوشا

آنسان که در این گندم‌زار، در این جاده

بی‌انتهای رنگارنگ، میوه‌دل و اندیشه‌شان

به دست شما بزرگ و زیاد شده است؛ چرا

که به جز شما راهبر و باغبانی نیست.

علی عرفانی (شاعر یاشی)